

ORE I MEXÜ GA MARCU ÜMATÜXÜ

Cuáü ga baiüxëëruü nüxü nixu ga Tupanaärü ore ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxüwa (Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Cu 1.9-28)

¹ Ñaã nixĩ i norü ügü i ore i mexü ya Ngechuchu ya Cristu ya Tupana Nanechiga. ² Rü nuxcümaücü ga Tupanaärü orearü uruü ga Ichaxía ümatüxü ga Tupanaärü ore, rü ñanagürü:

“Cupëxegu chayamu i chorü orearü ngeruü na namexëëãxücèx i cumaü. ³ Rü dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxüwa rü tá nangëxma i wüxi i duüxü i ngëma tagaãcü ñaxü: ‘¡Pegü pemexëëx naxcèx ya Cori. Rü naxcèx ipeyanawëxãchixëëx i perü maxü!’”

ñaxü tá. ⁴ Rü Cuáü rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxüwa nangox rü yéma ínanabaiüxëë ga duüxügü. Rü namaã nüxü nixu ga na namexü na Tupanacèx nadaugüxü rü ínabaiüxü na Tupana nüxü nüxü nangechaüxücèx ga norü pecadugü. ⁵ Rü guxüma ga duüxügü ga Yudéaanecüãx rü ñãne ga Yerucharéücüãx rü yéma Cuáüxütawa naxiixü ga na nüxü iyanaxĩnüëxücèx. Rü nümagü rü norü pecadugüxü yéma nayarüxugüxü, rü Cuáü rü natü ga Yudáüwa ínayabaiüxëëtanü. ⁶ Rü naxchiru ga Cuáü rü cameyutëxanaxcèx nixĩ, rü norü goyexü rü naxchëxmünaxcèx nixĩ. Rü beruremaã rü munümaã naxãwemü. ⁷ Rü Cuáü rü yema nüxü

yaxuxŭ ga orewa, rŭ ñanagŭrŭ: –Choweama tá ne naxŭ ya choxŭ rŭyexeracŭ. Rŭ choma rŭ taxuwama chame rŭ bai na ichayarŭmaxăchixŭ na íchayawĕxŭcĕx i norŭ chapatucunŭgŭ. ⁸ –Choma rŭ dexáwamare pexŭ íchabaiŭxĕĕ, natŭrŭ nŭma rŭ tá Tupanaăĕ i Ŭŭnexŭ pexna nanguxĕĕ –ñanagŭrŭ ga Cuáŭ.

Ngechucharŭ baiechiga
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Rŭ yema ngunexŭgŭgu, rŭ Ngechuchu rŭ ínaxŭxŭ nawa ga guma íăne ga Nacharĕtu ga Garirĕaanewa yexmane. Rŭ Cuáŭ rŭ natŭ ga Yudáŭwa ínanabaixĕĕ. ¹⁰ Rŭ yexguma dexáwa ínaxŭăchigu, rŭ Ngechuchu nŭxŭ nadau ga na yangenaxŭ ga daxŭwa. Rŭ yema Tupanaăĕ i Ŭŭnexŭ rŭ wŭxi ga muxtucurŭŭ inanago, rŭ Ngechuchuna nangu. ¹¹ Rŭ daxŭwa inanaxŭ ga wŭxi ga naga ga ñaxŭ: –Cuma nixŭ i Chaune i cuxŭ changechaŭxŭchixŭ rŭ cumaă chataăĕxŭchixŭ – ñaxŭ.

Ngechuchuxŭ naxŭ ga Chataná
(Mt. 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Rŭ yemawena rŭ Tupanaăĕ i Ŭŭnexŭ rŭ dauxchitawa ga ngextá taxúema íxăpataxŭwa Ngechuchuxŭ naga. ¹³ Rŭ yĕma nayexma ga 40 ga ngunexŭ. Rŭ naĕŭgŭ ga idŭraexŭ íyexmagŭxŭwa nayexma, rŭ ngoxo ga Chataná rŭ nŭxŭ naxŭ. Natŭrŭ Tupanaărŭ orearŭ ngeruŭgŭ ga daxŭcŭăx rŭ Ngechuchuxŭ narŭngŭxĕĕgŭ.

Ngechuchu rü Gariréaanewa inanaxügü ga norü puracü

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ RÜ nawena ga poxcupataügu na napoxcuxü ga Cuáü, rü Gariréaanewa naxü ga Ngechuchu na naxunagüãxücèx ga Tupanaãrü ore i mexü. ¹⁵ RÜ ñanagürü: —Marü nawa nangu i ngunexü ga Tupana nagu unetaxü, rü pexcèx ningaica na perü ãëxgacü na yïixü. ¡Rü ñuxma rü name nixï i Tupanacèx pedaugü rü peyaxõgü i ngẽma norü ore i mexü! —ñanagürü.

Ngechuchu rü ägümücü ga püchaetanüxücèx naca
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ RÜ yexguma naxtaxa ga Gariréaanacügu yaxüxgu ga Ngechuchu, rü yéma nüxü nadau ga Chimáü rü naëneë ga Aüdré. RÜ nümagü rü woetama püchaetanüxü nixïgü rü yéma naxtaawa napüchaegü. ¹⁷ RÜ Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¡Chowe perüxï rü tá pexü charüngüxëë na chauxütawa penagagüxücèx i duüxügü! —ñanagürü. ¹⁸ RÜ yexgumatama ga yema taxre, rü yéma nanawogü ga norü püchagü. RÜ Ngechuchuwe narüxï. ¹⁹ RÜ yéamaxüra naxü ga Ngechuchu, rü yéma nüxü nadau ga Chaütiágu rü naëneë ga Cuáü. RÜ Zebedéu nanegü nixïgü ga nümagü. RÜ wüxi ga nguewa nayexmagü, rü yéma ínanangáitagü ga norü püchagü. ²⁰ RÜ yexgumatama Ngechuchu naxcèx naca. RÜ nümagü rü yéma nguewa tüxü natèxgü ga nanatü ga Zebedéu namaã ga tümaãrü puracütanüxügü, rü Ngechuchuwe narüxï.

*Wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxüchiga
(Lc 4.31-37)*

²¹ Rū īāne ga Capernáūwa nangugü. Rū yexguma ngüxchigaarü ngunexüwa nanguxgu, rü Ngechuchu rü ngutaquëxepataüwa naxü rü yexma naxücu. Rū yéma inanaxügü ga na nangüexëētaexü. ²² Rū duüxügü rü nabèixächiāëgü namaā ga norü nguxëētae, yerü aixcüma Tupanaärü poramaā meā nanangüexëē rü tama ngüexëēruügü ga Moīchearü mugüwa nguxëētaegüxürü nixī. ²³⁻²⁴ Rū guma īāneärü ngutaquëxepataüwa nayexma ga wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxü. Rū aita yéma naxü, rü ñanagürü: —¿Tüxcüü totanüwa cuxü, Pa Ngechuchu Pa Nacharétucüāx? ¿Nuā cuxü na toxü cuyadèixücèx? Choma rü cuxü chacuèx na Tupana Nane ya Üünecü quiixü —ñanagürü. ²⁵ Rū Ngechuchu nüxü naxoox ga yema ngoxo, rü ñanagürü: —¡Iyarüngeèx rü ínaxüxü nawa ya yima yatü! —ñanagürü. ²⁶ Rū yexguma ga yema ngoxo rü guma yatüxü niyuächixëē, rü tagaäcü aita naxüäcüma nawa ínaxüxü. ²⁷ Rū guxüma ga duüxügü rü nabèixächiāëgü, rü namücügüna nicachigü rü ñanagürügü: —¿Tacü nixī i ñaā? Maneca wüxi i ngexwacaxüxü i nguxëētae nixī. Nüma rü aixcüma Tupanaärü poramaā meā nanguxëētae. Rū woo i ngoxogü rü naga naxīnüē i ngëxguma namuāxgu —ñanagürügü. ²⁸ Rū yemaäcü nixī ga paxa guxüwama ga Gariréaanewa rü Ngechuchuchigaxü nacüèxgüxü ga duüxügü.

*Ngechuchu rü Chimáũ ga Pedru nèxècèx nay-
ataanexêẽ*

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹ Rû yexguma ngutaquêxepataũwa ínaxũxũgu ga Ngechuchu, rü Chaũtiágu rü Cuáũmaã Chimáũ rü Aũdrépatawa naxũ. ³⁰ Rû Chimáũ nèxê rü ngürücarewa iyexma, yerü iyaxaxüne. Rû Ngechuchumaã ngĩxũ nixugüe. ³¹ Rû ngĩxcèx nixũ, rü ngĩxmèxgu nayayauxãchi, rü ngĩxũ ínarüdaxêẽ. Rû yexgumatama igèuxãchi ga na yaxaxünexũ. Rû íirüda, rü inaxügü ga naxcèx na namexêẽãxũ ga õna.

*Ngechuchu rü muxũma ga idaaweexũcèx nay-
ataanexêẽ*

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³² Rû yexguma marü yanaxücuxgu ga üèxcü ga na nachütachaũxũ, rü Ngechuchuxütawa nana-gagü ga guxũma ga duũxügü ga idaaweexũ rü guxũma ga ingoxoãxgũxũ. ³³ Rû guxũma ga yema ãnecũãx rü yexma guma ãpataarü ãxwa naxcèx nangutaquêxegü. ³⁴ Rû nũma nanameẽxêẽ ga muxũma ga duũxügü ga nagúxũraũxũ ga ãaawemaã idaaweexũ. Rû ínanawoxũ ga muxũma ga ngoxogü, natürü nüxna nanachuxu ga na yadexagũxũ, yerü nümagü ga ngoxogü rü nüxũ nacuèxgü na texé yĩxũ.

*Ngechuchu rü nanaxunagü ga ore ga mexũ ga
ngutaquêxepataũwachigü*

(Lc 4.42-44)

³⁵ Rû ngunetüũ ga tauta yangóonegu, rü inaxũãchi ga Ngechuchu. Rû ãneãrü yéaxũra ga ngextá taxúema íxãpataxũwa naxũ na yéamaxũra

yayumüxëxücèx. ³⁶ Rü Chimáũ rü namücügümaã Ngechuchucèx nayadaugü. ³⁷ Rü yexguma nüxũ iyangaugügu, rü ñanagürügü nüxũ: —Guxũma i duũxügü rü cuxcèx nadaugü —ñanagürügü. ³⁸ Natürü ga nüma rü nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —¡Ngĩã rü toxnamana taxĩ náigü ya ãnëxãcügü ya ngaicamagünewa na ngema rü ta chanaxunagüxücèx i ore i mexũ! Erü woetama ngëmacèx nixĩ i Capernáũärü ãnëwa íchaxũxũ. ³⁹ Rü yemaãcü ga Ngechuchu rü guxũma ga Gariréanegu nixũãgüchigü. Rü wüxichigü ga ãnëärü ngutaquëxepataũwa rü nüxũ nixuchigü ga ore ga mexũ, rü ínayawoxũëtanü ga ngoxogü.

*Ngechuchu rü wüxi ga rüchaxünexücèx
nayataanexëë*

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Rü Ngechuchucèx nixũ ga wüxi ga yatü ga chaxünemaã idaawecü. Rü napëxegu nayacaxãpüxüãcüma ñanagürü nüxũ: —Pa Corix, ngëxguma cunaxwëxegu na choxũ curümexëëxũ, rü cuxũ natauxcha na chauxcèx cuyataanexëëxũ — ñanagürü. ⁴¹ Rü Ngechuchuaxũ nangechaütümüũ ga guma yatü. Rü nüxũ ningögü rü ñanagürü nüxũ: —Ngũ, chanaxwëxe. ¡Marü curüme! — ñanagürü. ⁴² Rü yexgumatama nüxũ inayarüxo ga na nachaxünexũ ga guma yatü. Rü meãma naxcèx nitaane. ⁴³⁻⁴⁴ Rü Ngechuchu rü yexgumatama ínayamu. Rü meãma nanaxucuxé rü ñanagürü nüxũ: —¡Dücèx, tãxütáma texémaã nüxũ quixu! ¡Natürü ngema paixütawa naxũ, rü cugü nüxũ yadauxëë! ¡Rü curü mexëëcèx nüxna yaxuaxũ i curü ãmare ga yema Moĩché tüxũ muxũ na nüxũ

nacuáxcèx i duüxügü na curümexü nawa i curü daawe! —ñanagürü. ⁴⁵ Natürü nüma ga guma yatü rü ínixü rü inanaxügü ga na guxãmaãma nüxü yaxuxü ga yema nüxü ngupetüxü. Rü yemacèx ga Ngechuchu rü marü taxucürüwa ngóxüwama duüxügüpëxewa ñãnegügu naxücu. Natürü dauxchitagu ga ngextá duüxügü ítaxuxügu narüxãüx. Rü yéma naxcèx naxĩxü ga duüxügü ga guxüãnewa ne íxü.

2

Ngechuchu rü wüxi ga yatü ga nawãixãchicücèx nayataanexë

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹⁻² Rü yixcama ga ñuxre ga ngunexüwena rü wenaxärü Capernáüärü ñãnegu naxücu ga Ngechuchu. Rü yexguma duüxügü nüxü cuáchigagügu na ípatawa nayexmaxü, rü yéma nangutaquëxegü ga muxüma ga duüxügü. Rü düxwa ga ñãxtüwa rü nanapá. Rü nüma ga Ngechuchu rü namaã nüxü nixu ga ore i mexü. ³ Rü yéma nangugü ga ägümücü ga yatügü ga yéma nangetaügüxü ga wüxi ga yatü ga nawãixãchicü. ⁴ Natürü yema na namuxüchixü ga duüxügü, rü taxucürüwama Ngechuchuxütawa nangugü. Rü yemacèx ínanapogüétü ga Ngechuchu íyexmaxüwa ga guma ípata. Rü yéma norü caruügu ínanaçhüxüetaügü ga guma nawãixãchicü. ⁵ Rü yexguma Ngechuchu nüxü dèuxgu ga ñuxãcü aixcüma na yaxögüãxü ga yema duüxügü, rü ñanagürü nüxü ga guma nawãixãchicü: —Pa Chaunex, curü pecadugü

rü marü cuxũ nüxũ changechaũ –ñanagürü.
 6-7 Natürü ñuxre ga ngúexẽẽruũgü ga Moĩchearü mugüwa nguxẽẽtaegüxũ rü yéma narütogü. Rü naãẽwa ñaxũgu narüxĩnüê: –¿Ñuxãcü tama namuũ na ngẽmaãcü yadexaxũ? ¿Rü tacü Tupanamaã yaxugüxũ? Erü Tupanaxĩcatama nixĩ ya duũxũgüarü pecaduxũ ngechaũcü –ñaxũgu narüxĩnüê. 8 Natürü yexgumatama ga Ngechuchu rü nüxũ nicuèxãchi ga yema nagu naxĩnüêxũ, rü yemacèx nüxna naca rü ñanagürü nüxũ: –¿Tüxcüũ ngẽmagu perüxĩnüê i pemax? 9 –¿Tacü nixĩ i rütauchamaẽxũ na namaã nüxũ ixuxũ ya daa nawãixãchicü:

“Curü pecadugü rü marü cuxũ nüxũ changechaũ”, rü êxna:

“¡Inachi, rü nayaxu i curü caruũ, rü íxũ!” ñaxũ?
 10-11 –Natürü ñuxma rü tá pexũ nüxũ chadauxẽẽ na Chaunatü núma choxũ muxũ na duũxũgüaxũ nüxũ changechaũxücèx i norü pecadugü –ñanagürü. Rü yexguma yema ñaxguwena rü guma nawãixãchicüxũ ñanagürü: –Cumaã nüxũ chixu rü jinachi, rü nayaxu i curü caruũ, rü cupatawa naxũ! –ñanagürü. 12 Rü yexgumatama inachi ga guma idaawecü. Rü nanayaxu ga norü caruũ, rü ínaxũxũ napèxewa ga guxũma ga yema duũxũgü ga yéma yexmagüxũ. Rü yemacèx ga yema duũxũgü rü nabèixãchiãegü, rü Tupanaxũ nicuèxüũgü, rü ñanagürügü: –Taguma nüxũ tadau i tacü i ñaãrũũ ixĩxũ –ñanagürügü.

Lebícèx naca ga Ngechuchu
 (Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Rū yemawena rū wenaxārū naxtaacutüwa naxū ga Ngechuchu. Rū yema muxūma ga duūxūgū rū naxcèx naxī. Rū nūma rū nanangúexēē. 14 Rū yexguma yéma naxüpetügu ga Ngechuchu, rū yéma nüxū nadau ga Lebí ga Arupéu nane. Rū nūma ga Lebí rū yéma narüto nawa ga yema nachica ga duūxūgūna dīeru ngīxū inayaxuxūwa naxcèx ga Dumacūāxārū āēxgacū yerü woetama yema nixī ga norü puracū. Rū Ngechuchu rū ñanagürü nüxū: — ¡Chowe rüxū! —ñanagürü. Rū inachi ga Lebí, rū nawe narüxū. 15 Rū yéma Lebípatawa nachibü ga Ngechuchu. Rū yéma nachibüe ga muxūma ga duūxūgū ga Lebírüü Dumaārü āēxgacücèx dīeru ngīxū yauxgūxū. Rū nayexmagü ta ga togü ga duūxūgū ga taxúema nacümamaã taāēgūxū ga yéma mechawa rütogūxū namaã ga Ngechuchu rū norü ngúexūgū. Yerü namu ga yema nawe rüxīxū. 16 Rū yéma nayexmagü ta ga ñuxre ga Parichéugü rū ngúexēēruūgü ga Moīchearü mugüwa nguxēētaegūxū. Rū yexguma nüxū nadaugügu ga yema togümaã na nachibūxū ga Ngechuchu, rū norü ngúexūgūna nacagü, rū ñanagürügü: —¿Ñuxācū i perü ngúexēēruū rū namaã nachibü i āēxgacüarü duūxūgü i dīeruarü yauxwa puracüexū rū duūxūgü i pecaduāxgūxū? —ñanagürügü. 17 Rū yexguma yemaxū naxīnūgu ga Ngechuchu rū ñanagürü nüxū: —Ngēma poraexū rū tama nanaxwèxe ya duturu, natürü ngēma idaaweexū waxi nixī i naxwèxexū ya duturu. Choma rū tama mexūgūna na chaxuxūcèx nixī ga nūma chaxūxū, natürü nūma chaxū na nüxna

chaxuxüçèx i pecaduãxgüxü –ñanagürü.

*Ngechuchuna aurechigacèx nacagüe
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)*

¹⁸ Rû wüxi ga ngunexügu rû tama nachibüe yerü Tupanacèx naxauree ga Cuáü ga baiüxêëruüârü ngúexüğü rû Parichéugüarü ngúexüğü. Rû yemaxü nadaugügu ga ñuxre ga duüxüğü, rû Ngechuchuxütawa naxî rû nüxna nayacagüe, rû ñanagürüğü: –Ngëma Cuáüârü ngúexüğü rû Parichéugüarü ngúexüğü rû naxauree. ¿Rû tüxcüü i curü ngúexüğü i tama naxaureexü? –ñanagürüğü. ¹⁹ Rû Ngechuchu nanangãxü rû ñanagürü nüxü: –¿Éxna wüxi i ngîgüarü petawa rû pexcèx namexü na naxaureexü i ngëma nüxna naxugüxü ega natanüwa nangëxmagu i ngëma yatü i ngexwacèx ãmaxü? Pemaã nüxü chixu rû ngëxguma natanüwa nangëxmayane i ngëma yatü i ngexwacèx ãmaxü rû taxucürüwama naxauree i ngëma nüxna naxugüxü. ²⁰ –Natürü wüxi i ngunexü rû ngëma yatü i ngexwacèx ãmaxü rû tá namücügüna nixügachi. Rû ngëma ngunexügu tá nixî i naxaureexü. [Rû chorü ngúexüğü rû taxucürüwama naxauree i ñuxma erü natanüwa changëxma. Natürü ínangu tá i ngëma ngunexü na nüxna chixügachixü, rû ngëxguma tá nixî i naxaureexü.] ²¹ –Rû taxúema wüxi i naxchirutüchi i ngexwacaxüxümaã tanapaita i wüxi i naxchiru i ngauxü. Erü ngëxguma nañaãchimügu i ngëma natüchi i ngexwacaxüxü, rû tá nanagáuxêë i ngëma ngauxü i naxchiru. Rû noxriarü yexera tá narügáu. ²² –Rû ngëxgumarüü ta taxúema ngexwacaxücü ya binu rû wüxi i marü ngauxü i

naxchiũ i naxchèxmünaxcèxgu tayabacuchi. Erü ngëxguma ngëmaãcü naxũxgu rü yima binu ya ngexwacaxũcü rü narüngu, rü tá nayawãixëe i ngëma naxchiũ i ngauxũ i naxchèxmünaxcèx. Rü ngëxma tá inayarüxo ya binu rü naxchiũ rü ta. Rü ngëmacèx tanaxwèxe ya ngexwacaxũcü ya binu rü ngexwacaxũxũ i naxchiũgu tayabacuchi. [Rü chorü nguxëetae i ngexwacaxũxũ rü ngëxgumarũũ ta nixĩ na taxucürüwama namaã nawüxiguxũ i ngëma nuxcümaũxũ i pecümagü –ñanagürü ga Ngechuchu.]

Ngechuchuarü ngúexũgü rü trigu nibuxetanü ga ngüxchigaarü ngunexũgu
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³ Wüxi ga ngüxchigaarü ngunexũgu ga Ngechuchu rü norü ngúexũgümaã trigunecüwa nachopetü. Rü nümagü ga norü ngúexũgü rü inaxĩacüma inanaxügüe ga trigu na yabuxetanũxũ. ²⁴ Rü yema Parichéugü rü Ngechuchuna nacagü rü ñanagürügü: –Dücèx ¿rü tũxcüũ i curü ngúexũgü rü nanaxügü i ngëma tama mexũ i ngüxchigaarü ngunexũgu na naxũxü? – ñanagürügü. ²⁵ Natürü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: –¿Taguma ëxna poperawa nüxũ pedau ga tacü na naxũxü ga nuxcümaũcü ga ãëxgacü ga Dabí rü natanũxũgü ga yexguma õna nüxũ tauxgu rü nataiyaegu? ²⁶ Rü yexguma paigüarü ãëxgacü yixĩgu ga Abiatáru, rü Dabí rü Tupanapatagu naxücu. Rü nanangõx ga yema pãũ ga üünexũ ga paigücèxicatama ixĩxũ. Rü nüma ga Dabí rü natanũxũmaã rü ta nangau ga yema pãũ

—ñanagürü. ²⁷ Rû ñanagürü ta ga Ngechuchu: — Ngẽma ngüxchigaarü ngunexü rü duüxügücèx nixĩ ga naxüxü. Rû tama ngüxchigaarü ngunexücèx nixĩ ga naxüxü ga duüxügü. ²⁸ — Rû ngẽmacèx ya Tupana Nane ya duüxüxü ixĩcü rü namaã inacuèx ta i ngüxchigaarü ngunexü —ñanagürü.

3

Wüxi ga yatü ga yumécüchiga (Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Rû wenaxârü ngutaquëxepataügu naxücu ga Ngechuchu. Rû yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga norü wüxichacüüwa yumécü. ² Rû yema Parichéugü, rü Ngechuchuxü nangugügü ngoxi tá namexêẽã ga ngüxchigaarü ngunexügu, na yemaãcü nüxü nayexmaxücèx ga tacücèx na ínaxuaxüügüãxü. ³ Rû yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü ga guma yumécü: —¡Írúda, rü nuxã ngãxütanügu yachi! —ñanagürü. ⁴ Rû yexguma ga Ngechuchu rü yema togü ga yéma yexmagüxüna naca, rü ñanagürü nüxü: — ¿Tacü nixĩ i mexü na naxüxü i ngüxchigaarü ngunexügu? ¿Namexü na naxüxü i mexü rü êxna chixexü? ¿Rü namexü na namaxêẽxü rü êxna yamáxü? —ñanagürü. Natürü ga nümagü rü yexma nayarüngeëxgümare. ⁵ Rû nüma ga Ngechuchu rü nuchametüãcüma nüxü nidaugüãchi ga yema nüxü íchomaëguãchixü. Rû nangechaü yerü tama inaxĩnüëchaü ga yema duüxügü. Rû guma yatüxü ñanagürü: —¡Iyanawëxãchixêẽ ya cuxmëx! — ñanagürü. Rû yexguma ga guma yatü rü nügü

inayarüwëxãchimëxëxëë. Rû yexgumatama rû narümexmëx. ⁶ Natürü yexguma yemaxü nadaugügu ga Parichéugü, rû Ínachoxü ga yéma. Rû Erodetanüxümaã inanaxügüe ga na naxcèx nadaugüxü ga ñuxãcü tá na Ngechuchuxü yamèxgüxü.

Naxtaacutüwa Ngechuchucèx nangutaquëxegü ga muxüma ga duïxügü

⁷ Rû Ngechuchu rû norü ngúexügümaã naxtaacutüwa naxü. Rû muxüma ga duïxügü ga Gariréaanecüãx rû nawe narüxí. ⁸ Rû yexguma nüxü nacuáchigagügu ga guxüma ga yema mexügü ga naxüxü ga Ngechuchu, rû naxcèx naxítaquëxe ga muxüma ga duïxügü ga Yudéaanecüãx, rû Yerucharéücüãx, rû Iduméãanecüãx, rû Yudáũârü tocutücüãx rû yema naãne ga Tíru rû Chidáũârü ñanagürügü nawa yexmaxücüãx. ⁹ Rû yemacèx ga Ngechuchu rû norü ngúexügüxü namu na wüxi ya ngue naxcèx namexëëgüxücèx na tama yéma yaxüxtügüãxücèx ga yema muxüma ga duïxügü. ¹⁰ Yerü nüma rû nanameëxëë ga muxüma, rû yemacèx guxüma ga yema idaaweexü rû naxcèx naxí na nüxü yangõgügüxücèx. ¹¹ Rû yexguma yema ngoxoãxgüxü ga duïxügü nüxü daugügu, rû napëxegu nacaxãpüxügü rû tagaãcü ñanagürügü: —Cuma nixí ya Tupana Nane quiixü —ñanagürügü. ¹² Natürü nüma ga Ngechuchu rû poraãcü nayaxucuxëgü na tama duïxügümaã nüxü yaxugüexücèx ga nachiga.

*Ngechuchu nanade ga 12 ga norü ngúexüğü na
toxnamana namugüãxücèx
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)*

¹³ Rü yemawena ga Ngechuchu rü wüxi ga mèxpúnewa ínaxüãchi. Rü yéma naxcèx naca ga yema ngúexüğü ga nüma nanaxwèxexü. Rü naxütagu naxítaquèxegü. ¹⁴ Rü yematanüwa nayadexechi ga 12 ga norü ngúexüğü na namücügüxüchi yïxücèx, rü na yamugüãxücèx ga norü orearü unagüwa. Rü yemagü rü Imugüxügu nanaxüéga. ¹⁵ Rü pora nüxna naxã na Tupanaärü poramaã ínawoxüãxücèx ga ngoxogü. ¹⁶ Rü ñaägü nixĩ ga naega ga yema 12 ga norü ngúexüğü ga nadexü. Rü wüxi nixĩ ga Chimáü ga Pedregu naxüégaxü. ¹⁷ Rü togü nixĩ ga Chaütiágu rü naëneë ga Cuáü. Rü nümagü rü Zebedéu nanegü nixĩ. Rü Ngechuchu rü Boanéregu nanaxüéga. Rü ngéma nixĩ i Duruanexü Nanegü –ñaxüchiga. ¹⁸ Rü togü nixĩ ga Aüdré, rü Piripi, rü Baturumé, rü Mateu, rü Tumachi, rü Chaütiágu ga Arupéu nane, rü Tadéu, rü Chimáü ga iporaãécüücü. ¹⁹ Rü to nixĩ ga Yuda ga Icaríute ga yixcama bexma Ngechuchuxü íxuaxüxü.

*Ngechuchuxü nixugüe na ngoxoarü poramaã
napuracüxü
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23, 12.10)*

²⁰ Rü yemawena rü wüxi ga İpatagu naxücu ga Ngechuchu. Rü wenaxârü naxcèx nangutaquèxegü ga muxüma ga duüxüğü. Rü yemacèx woo na nachibüexücèx rü nangechicagü ga nüma rü norü ngúexüğü. ²¹ Rü yexguma yemaxü taxĩnüëgu ga guxema natanüxüğü ga

Ngechuchu, rü ítayadaugü na tayagagüxcèx, yerü nüxü tixugügü rü: —Naxãũãẽmare —ñtagürügü. ²² Rü yexgumarüü ta ga yema ngúexẽeruüügü ga Moïchearü mugüwa nguxẽẽtaegüxü ga Yerucharéüwa ne íxü, rü ñanagürügü: —Ñãã yatü i Ngechuchu, rü ngoxogünatü i Bechebúarü poramaã nixĩ i ínawoxüãxü i ngoxogü —ñanagürügü. ²³ Natürü ga Ngechuchu rü naxcèx naca ga yema ngúexẽeruüügü. Rü wüxi ga ore ga cuèxruüxü namaã nixu, rü ñanagürü: —¿Rü ñuxãcü i Chataná i nügütama ínatèxüchixü? ²⁴ —Rü ngëxguma chi wüxi i nachiuãnecüãx i duüxügü rü nügütanüxüwatama nügü nadaixgu, rü taxuacüma natai i ngẽma nachiuãne. ²⁵ —Rü ngëxguma chi wüxi ya ípatacüãx nügü itoyegu, rü taxuacüma natai ya yima ípata. ²⁶ —Rü ngëxgumarüü chi ta nixĩ i Chataná ega nügümaã nanuxgu rü nügü yamèxgu, rü taxuacü chima natai i ngëxguma. Rü chi ngëxma nagux. ²⁷ —Rü taxuacüma texé wüxi ya yatü ya poracüpatagu taxücu na nüxna tanapuxüxcèx i norü ngẽmaxügü, ega tama tayanèixiragu. Erü ngẽmaãcüxica tá nixĩ i tüxü nanguxüxü na tanapuxüxü i norü ngẽmaxügü. ²⁸ —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü Tupana tá nüxü nüxü nangechaü i duüxügü i guxüma i norü pecadugü rü guxüma i tacü i chixexü i namaã yadexagüxü. ²⁹ —Natürü texé ya chixexü namaã ixugüxe i Tupanaãe i Üünexü, rü tagutáma tüxü nüxü nangechaü ya Tupana. Rü guxügutáma chixexüwa tüxü natèx —ñanagürü. ³⁰ Rü yema ñanagürü ga Ngechuchu, yerü yema ngúexẽeruüügü

ga Moïchéarü mugüwa nguxëëtaegüxü rü:
 “Nangoxãx” ñanagürügü nüxü.

Ngechucharü mamá rü naëneëgüchiga
 (Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Rû yexgumayane rû ítangügü ga Ngechucharü mamá rü naëneëgü. Natürü ïpataarü düxëtügu tarücho, rû naxcèx yéma tangemagü. ³² Rû yema duïxügü ga Ngechuchuxü íchomaëguãchixü, rû ñanagürügü nüxü: —Curü mamá rü cueneëgü rü cueyèxgü, rü yéa düxëtüwa tangëxmagü, rû cuxcèx tadaugü —ñanagürügü. ³³ Rû nüma nanangãxü, rû ñanagürü: —¿Texé tixí ya chaue rü chaueneëgü? —ñanagürü. ³⁴ Rû yema nüxü íchomaëguãchixüxü nidaugüãchi, rû ñanagürü: —Rû daxegü tixí ya chaue rü chaueneëgü. ³⁵ —Erü guxãma ya texé ya naxúxe i Tupanaärü ngúchaü, rû yíxema tixí ya chaueneë rü chaueyèx rü chaue —ñanagürü.

4

Ore ga toecügu ixuxü
 (Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Rû wenaxãrü inanaxügü ga Ngechuchu ga na nangúexëëãxü ga duïxügü ga guma naxtaxaãnacüwa. Rû muxüma ga duïxügü yexma naxcèx nangutaquëxegü. Rû yemacèx düxwa wüxi ga ngue ga yéma naxtaawa yexmanegu nixüe ga Ngechuchu, rû gumawa narüto. Rû yema duïxügü rû naxtaxaãnacügu narücho. ²⁻³ Rû yexguma ga Ngechuchu rû inanaxügü ga muxüma ga ore ga cuèxruüwa na nangúexëëãxü ga duïxügü. Rû norü nguxëëtaewa rû ñanagürü:

—¡Dücèx, iperüxĩnũe i ñãã ore! Wüxi ga yatü ga toecü rü triguarü towa naxũ. ⁴ —Rü yexguma triguchiremaã nagüaneãgu, rü ñuxre ga triguchire rü namagu nayi. Rü ínangugü ga werigü, rü nanawecu. ⁵ —Rü náigü ga triguchire rü nutatanügu nayi ga ngextá ínachicaxũwa ga waixũmü. Rü paxa narüxügü ga guma triguchire, yerü ga waixũmü rü tama nayaxcü. ⁶ —Natürü yexguma nangunagügu ga üexcü, rü ínanagu ga guma trigu rü narüñexgü. Rü nayue, yerü tama poraãcü nixãmaxã. ⁷ —Rü náigü ga triguchire rü toranecügu nayi. Rü yexguma nayaegu ga tora, rü guma triguxũ inawocu, rü yemacèx tama nixo. ⁸ —Natürü náigü ga triguchire rü mexũ ga waixũmügu nayi. Rü meãma nayae, rü muxũma ga trigu nawa ínanguxuchi. Rü nümaxũneyèxawa rü 30 püxü ínanguxuchi ga norü o, rü náigüwa rü 60, rü náigüwa rü 100 ínanguxuchi —ñanagürü. ⁹ Rü ñuxũchi ñanagürü ta: —Rü yíxema áchixègüxe, ¡rü nüxũ taxĩnũe i ñãã ore! —ñanagürü.

*Tacüchiga nixĩ ga yema ore ga cuèxruũgügu ixuxũ
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)*

¹⁰ Rü yemawena ga yexguma nanüxĩcèxgu ga Ngechuchu, rü yema naxütagugüxũ wüxigu namaã ga yema 12 ga norü ngüexügü, rü nüxna nacagüe ga na tacüchiga yĩxũ ga yema ore ga cuèxruũgu ixuxũ. ¹¹⁻¹² Rü nüma nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Tupana rü pexũ nüxũ nacuèxèe i ngëma èxüguxũ i taxuũma i togü nüxũ cuáxũ na ñuxãcü ãèxgacü na yĩxũ i nümax. Natürü ngëma togü i tama tatanüxũ ixĩxüçèx rü cuèxruũgu chayaxuãcüma namaã nüxũ chixu

i ore na woo nüxũ nadaunügu rü ñoma tama nüxũ nadaugüxürüũ na yĩxüçèx, rü woo nüxũ naxĩnüëgu rü tama nüxũ na nacuèxgüxüçèx. Rü ngëmaãcü namaã nüxũ chixu na tama nüxũ naxoexüçèx i nacüma i chixexũ rü tama Tupana nüxũ nüxũ ngechaüxüçèx i norü pecadugü – ñanagürü.

*Ngechuchu rü meã nanangoxëẽ ga yema ore ga cuèxruũ ga toecüchigagu ixuxũ
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)*

¹³ Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ: –¿Pema rü ta ëxna tama nüxũ pecuèxgü na ñacüchiga yĩxũ i ngëma ore i cuèxruũ i nüxũ chixuxũ? ¿Rü ñuxüçürüwa tá nüxũ nacuèxgü i ngëma togü? ¹⁴ – Rü yixema toexe, rü yixema tixĩ ya ore i mexũ unagüxe. ¹⁵ –Rü nangëxma i duüxügü i guma triguchire ga namagu yixünerüũ ixĩgüxũ. Rü nümagü rü nüxũ naxĩnüë i ore i mexũ, natürü yixcama marü nüxũ naxĩnüëguwena, ngëma nangu i Chataná rü nüxna nanapu i ngëma ore i mexũ ga noxri yaxögüxũ. ¹⁶ –Rü togü rü ngëma triguchire ga nutatanügu yixünerüũ nixĩgü. Rü ngëmagü nixĩ i nüxũ ñnüëxũ i ore i mexũ, rü taãëacüma nayauxgüxũ. ¹⁷ –Natürü ngëma na tama aixcüma nagu naxĩnüëxũ i ngëma ore, rü paxaãchitama nayaxögü. Rü ngëmacèx i yixcama ngëxguma ngëma oregagu guxchaxügü nüxũ üpetügu rü ëxna duüxügü naxchi aiegu, rü nüxũ narüxoe i ngëma ore ga noxri yaxögüxũ. ¹⁸⁻¹⁹ –Rü togü rü guma triguchire ga toranecügu yixünerüũ nixĩgü. Nümagü rü nüxũ naxĩnüë i ngëma ore i mexũ, natürü ñoma i naãneärü ngëmaxügüçèx

naxoegaãëgü rü norü dîêrugama narüxîñüë, rü nanaxwèxegü i nüxü na nangëxmaxü i muxüma i to i norü ngëmaxügü. Rü guxüma i ngëma rü nüxü nüxü inayarüngümaëxëë i ngëma ore i mexü rü nüxü nüxü narüxoexëë na tama naxügüãxüçèx i ngëma mexü i Tupana nüxü naxwèxexü. ²⁰ —Rü togü rü guma triguchire ga mexü ga waixümügu yixünerüü nixîgü. Ngëmagü nixî i nüxü ñnüëxü i ore i mexü rü nayauxgüxü rü meã Tupana naxwèxexüãcüma maxëxü. Rü nümaxü rü guma trigu ga 30 püxü nawa ínguxuchinerüü nixîgü. Rü nümaxü rü guma 60 püxü nawa ínguxuchinerüü nixîgü. Rü nümaxü rü guma 100 püxü nawa ínguxuchinerüü nixîgü —ñanagürü.

*Ore ga omügu ixuxü
(Lc 8.16-18)*

²¹ Rü yexgumarüü ta ñanagürü nüxü: —¿Éxna nuã tanange i wüxi i omü na wüxi i caichãütüügu rü éxna wüxi i pechicatüügu na yaxücuchixüçèx? Tama ngëmaãcü nixî, erü wüxi i omü rü dauxnagu tanaxünagü na ngëma inabaxixüçèx. ²² —Rü ngëxgumarüü ta i guxüma i tacü iicüxü, rü yixcüra rü duüxügü rü tá nüxü nacuëxgüama. Rü guxüma i ngëma ñuxma duüxügüçèx ëxüguxü rü tá nangoxoma i yixcüra. ²³ —Rü yixema ãchixëgüxe, jrü nüxü taxîñüë i ngëma ore! —ñanagürü. ²⁴ Rü yexgumarüü ta ñanagürü nüxü: —¡Meã naga pexîñüë i ngëma nüxü pexîñüëxü! Rü ngëma pema naga na pexîñüëxüüü tá nixî i Tupana i pexna naxããxü i cuèx. Rü naetü tá poraãcü pexü narüngüxëë. ²⁵ —Rü pemaã nüxü chixu, rü texé ya aixcüma naga ñnüë i ñaã ore i mexü

rü Tupana rü yexeraãcü tá tüxü nüxü nacuèxêê. Natürü yíxema tama naga ñnüxê i ññaã ore rü Tupana tá tüxna nanayaxu i ngêma íraxü i cuèx i tüxü ngêxmachiréxü —ñanagürü.

Ore ga triguchire ga rüxüxügu ixuxü

²⁶ Rü Ngechuchu rü ñanagürü ta: —Pemaã tá nüxü chixu i wüxi i ore i cuèxruü na nüxü pecuáxücèx na ñuxácü âëxgacü na yíxü ya Tupana. Rü wüxi ya yatü rü waixümügu nanato ya triguchire. ²⁷ —Rü nüma ya yatü rü chütacü nape rü moxüãcü ínarüda, rü yoxni ya yima triguchire rü narüxü rü niyachigü. Natürü nüma ya yatü rü tama nüxü nacuèx na ñuxácü na naxüxü rü na nayaxü. ²⁸ —Rü ngêmaãcü i ngêma waixümü rü nüêchamatama nanaxüxêê ya yima triguchire. Rü naätügüxira narüxü rü yixcama i nachacu rü ngêmawena nachacuwa nanguxü i norü o. ²⁹ —Rü ngêxguma marü yadauxgu i ngêma norü o, rü nanabuxu erü marü nawa nangu i norü buxgü —ñanagürü.

Ore ga motachachiregu ixuxü (Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü Tupanaarü ore rü yexera nixüchigü ¿Rü nanatacüraxü rü tacügu tanangu? ³¹⁻³² —Rü ñoma wüxi ya motachachire ya waixümügu itoxünerüü nixí. Rü woo guxünema ya nanetüchirexü narüxíramaê, natürü ngêxguma inatoxgu, rü narüxü rü naya ñuxmata guxüma i togü i nanetüxü nayexera. Rü nachacüü rü nita, rü woo werigü rü natanügu nixüachiãü —ñanagürü.

Cuèxruũgu ixuxũ ga oremaã nidexa ga Ngechuchu

(Mt 13.34-35)

³³ Rũ yemaãcü ga Ngechuchu rũ muxũma ga nayexgumaãchiraũxũ ga ore ga cuèxruũgũmaã nanangúexẽẽ ga duũxũgũ. Natürũ yema cuèxruũgũ rũ tama yema duũxũgũarũ cuèxũ nangupetũ. ³⁴ Rũ ore ga cuèxruũgu ixuxũxĩcatama nixĩ ga norũ nguxẽẽtae. Rũ yixcama ga yexguma nanũxĩcèxgũgu, rũ norũ ngúexũgücèx meãma nanangoxẽẽ ga guxũma.

Ngechuchu rũ buanecũxũ rũ yuapexũ ínayachaxãchixẽẽ

(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Rũ yematama ngunexũgu ga marũ nachũtachaũgu, rũ Ngechuchu rũ ñanagürũ nüxũ ga norũ ngúexũgũ: –¡Ngĩxã rũ naxtaxaarũ tocutüwa taxĩ! –ñanagürũ. ³⁶ Rũ yexguma duũxũgũna yéma inaxĩãchi. Rũ norũ ngúexũgũ rũ Ngechuchuxũ nigagũ nagu ga guma ngue ga marũ nawa nayexmane. Rũ yexgumarũũ ta ga togũ ga duũxũgũ rũ náigũ ga nguegũgu ínayaxũmücũgũ. ³⁷ Rũ yexguma yaxãũyane rũ inaxũ ga wüxi ga buanecũ ga taxüchicü. Rũ yema na nataxüchixũ ga buanecü, rũ guma nguegu niyauxcuchichigũ ga yuape, rũ yexma nabaxũgũchaũ. ³⁸ Natürũ ga Ngechuchu rũ guma nguechinüwa wüxi ga cüxeruũgu naca, rũ yéma nape. Rũ ínanabaixgũgũ, rũ ñanagürũgũ nüxũ: –Pa Ngúexẽẽruũx, ¿éxna curũ me nixĩ na nuxma ibaxũgũxũ? –ñanagürũgũ. ³⁹ Rũ yexguma ínaruãda ga Ngechuchu. Rũ buanecüna nachogũ rũ

ñanagürü nüxũ ga guma naxtaxa: –¡Iyarüchiane rü íyachaxãchi! –ñanagürü. RÜ ínayachaxãchi ga buanecü rü guxũwama ínachaxanemare. ⁴⁰ RÜ yemawena ga Ngechuchu rü norü ngúexũgũxũ ñanagürü: –¿Tũxcüũ ngẽmaãcü poraãcü pemuũê? ¿Ñũxma rü ta êxna tama aixcüma peyaxõgü? – ñanagürü. ⁴¹ Natürü nümagü ga norü ngúexũgü rü poraãcü namuũê. RÜ nügüna nacagüe rü ñanagürügü: –¿Texe êxna nixĩ ya daa rü èixrucü ya buanecü rü yuape rü naga naxĩnüêxũ? – ñanagürügü.

5

Yatü ga Gadáracũãx ga ngoxogü nawa yexmagũxũ

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ RÜ naxtaxaarü tocutüwa nangugü ga Gadáraanewa. ²⁻³ RÜ yexguma marü nguewa ínaxüegu ga Ngechuchu, rü yéma naxcèx nixũ ga wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxũ. RÜ yema yatü rü duũxêgüchíquêxewa ne naxũ, yerü yexma nixĩ ga yanaxauchigünexũxũ. RÜ taxúexũma nanguxũ na tayanáixũ, woo cadenamaã. ⁴ RÜ woo muêxpüxcüna cadenamaã nayanèixparagü rü nayanèixchacüügü, natürü nüma rü guxũguma íraxũgu ínanacauũgüama, rü yemaãcü taxúexũma nanguxũ. ⁵ RÜ ngunecü rü chütacü rü yuetachiquêxetanügu rü naxpũxgügu nanaxauchigüane. RÜ yexma nanacaeane, rü nutamaã nügügu napogü. ⁶ Natürü yexguma yaxũgutama Ngechuchuxũ nadèuxgu, rü naxcèx inañaãchi, rü napêxegu nayacaxãpũxũ. ⁷ RÜ

aita naxüãcüma ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü nuã choxü cuyachixewe, Pa Ngechuchux, Pa Tupanaxüchi Nanex? Rû Tupanaegagu cuxü chacèèxü na tama ngúxü choxü quingexêèxü — ñanagürü. ⁸ Rû yemaãcü nidexa ga yema ngoxo yerü Ngechuchu rû marü ñanagürü nüxü: — Pa ngoxox, ¡ínaxüxü nawa ya yima yatü! — ñanagürü. ⁹ Rû yexguma ga Ngechuchu rû nüxna naca, rû ñanagürü: —¿Tacü nixĩ i cuéga? —ñanagürü. Rû nüma ga ngoxo nanangãxü, rû ñanagürü: —Muxüchixü nixĩ i chauéga, erü tamu i tomax —ñanagürü. ¹⁰ Rû poraãcü Ngechuchuxü nacèèxügü na tama ínawoxüãxüçèx ga yema naãnewa. ¹¹ Rû yema nachicaarü ngaicamana ga naxpüxpechinüwa rû nayexmagü ga muxüma ga cuchigü ga yéma chibüexü. ¹² Rû yemacèx ga yema ngoxogü rû Ngechuchuxü nacèèxügü, rû ñanagürügü: —¡Ngema cuchitanüwa toxü namugü na nagu tachocuxüçèx! —ñanagürügü. ¹³ Rû Ngechuchu rû: —Ngü —ñanagürü. Rû yexguma ga yema ngoxogü rû guma yatüwa ínachoxü, rû yema cuchigügu nayachocu. Rû yema cuchigü ga wixgu 2000 ixígüxü rû inaxüãchi, rû naxtaacutüarü mèxpüxüwa nayarüyuxgü. Rû yexma nayi. ¹⁴ Rû yema cuchigüarü dauruügü rû ñãnewa nabuxmü. Rû ñãnewa rû yema ñãneärü ngaicamana ipeagüxü ga duüxügütanüwa nüxü nayarüxugügü ga yema üpetüxü. Rû ga duüxügü rû ínayadaugü. ¹⁵ Rû yexguma Ngechuchu iyexmaxüwa nangugügu, rû yéma nüxü nadaugü ga guma yatü ga ngoxoãxchirécü. Rû yéma narüto, rû naxãxchiru, rû meãma naãèxü nacuèx. Rû

poraãcũ nabaixãchiãẽgũ ga duũxũgũ. ¹⁶ Rũ yema cuchigũarũ dauruũgũ ga nũxũ daugũxũ ga tacũ na nũxũ ngupetũxũ ga guma yatũ ga ngoxoãxchirécũ rũ tacũ nũxũ na ngupetũxũ ga yema cuchigũ, rũ yema nixĩ ga togũ ga duũxũgũmaã nũxũ ixugũexũ ga guxũma ga yema ngupetũxũ. ¹⁷ Rũ yexguma yemaxũ naxĩnũẽgu ga duũxũgũ, rũ inanaxũgũe ga Ngechuchuxũ na nacèèxũgũxũ ga na ínaxũxũcèx ga yema naãnewa. ¹⁸ Rũ yexguma wenaxãrũ nguegu yaxũegu ga Ngechuchu, rũ guma yatũ ga ngoxoãxchirécũ, rũ nũxũ nacèèxũ na Ngechuchuwe naxũxũcèx. ¹⁹ Natürũ ga Ngechuchu rũ tama nanaxwèxe, rũ ñanagürũ nũxũ: —¡Cuchiũwa naxũ rũ cutanũxũmaã nũxũ yarũxu i guxũma i ngẽma cuxcèx naxũxũ ya Cori ya Tupana, rũ ñuxãcũ nũxũ na cungechaũtũmũũxũ! —ñanagürũ. ²⁰ Rũ nũma ga guma yatũ rũ ínixũ. Rũ inanaxũgũ ga guxũma ga Decaporíchiuanewa yexmagũne ga íanegũwa nũxũ na yaxuxũ ga yema Ngechuchu naxcèx ũxũ. Rũ guxũma ga duũxũgũ rũ nabaixãchiãẽgũ.

*Yáiruxacũchiga rũ yema nge ga
Ngechuchuchirugu ingõgũcũchiga
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)*

²¹ Rũ yexguma nguegu naxtaxaarũ tocutũwa nataegugu ga Ngechuchu, rũ muxũma ga duũxũgũ rũ naxcèx yema nangutaquẽxegũ. Rũ nũma rũ naxtaapechinũwa nayexma. ²² Rũ yexguma yema nayexmayane, rũ yema naxũtawa nangu ga ngutaquẽxepataũãrũ ãẽxgacũ ga Yáirugu ãegacũ. Rũ yexguma Ngechuchuxũ nadèũxgu, rũ napẽxegu nanangũcuchi. ²³ Rũ poraãcũ nũxũ

nacèèxũ, rü ñanagürü nüxũ: –Chauxacü rü ituraxüchi. Rü chanaxwèxe i ngema cuxũ na ngĩxũ cuyarüngõgüxüçèx na ngĩxcèx yataanexüçèx rü namaxüxüçèx –ñanagürü. ²⁴ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nawe narüxũ. Rü muxũma ga duũxüğü İnayaxümücüğü. Rü yéma nayaxüxtüğü. ²⁵ Rü yema muxũ ga duũxüğütanüwa iyexma ga wüxi ga nge ga 12 ga taunecü İdaawecü namaã ga na naxãgüechaxũ. ²⁶ Rü muxũma ga duturugü ngĩxũ naxüxüğü rü poraãcü ngúxũ ngĩxũ ningexẽegü. Rü yemaãcü natüçèxma ngĩxũ iguxẽ ga guxcü ga ngĩrü dİeru. Natürü tama ngĩxcèx nitaaneega, rü niyexeraguchigüama ga ngĩrü ðaawe. ²⁷ Rü ũpaacü togüexwa Ngechuchuchigaxũ İxĩnü. Rü yemacèx yéma İxũ. Rü natanüwa ga yema muxũma ga duũxüğü rü Ngechuchuweama ne İxũ rü naxchirugu İyangögü. ²⁸ Yerü ñaxügu İruxĩnü: –Ngëxguma chi naxchiruxümare chingögügu, rü chi chauxcèx nitaane –ñaxügu İruxĩnü. ²⁹ Rü yexgumatama İnayachaxãchi ga ngĩgü, rü nüxũ İyacuèxãchi ga ngĩxĩnewa ga na ngixcèx yataanexũ. ³⁰ Natürü ga Ngechuchu rü nüxũ nicuèxãchi ga na nawa İnaxüxüxü ga pora. Rü naxcèx nadauegu ga yema muxũma ga duũxüğü, rü nüxna naca, rü ñanagürü: –¿Texé tixĩ ya chauxchirugu İngögüxe? –ñanagürü. ³¹ Rü norü ngüexüğü nanangãxüğü, rü ñanagürüğü: –Cuma nüxũ cudau İ ñuxre İ duũxüğü ngema cuxũ na yaxütüğüxũ rü ngëxguma rü ta:

“¿Texé ya choxũ İngögüxe?” ñacuxũ – ñanagürüğü. ³² Natürü ga Ngechuchu rü nüxũ nidaugüächİama na tüxũ nadauxüçèx ga na texé

na tiĩxũ ga guxema nüxũ ingõgũxe. ³³ Rũ yexguma ga yema nge rũ ngĩrũ muũmaã yaduruxãcũma naxũtawa ingu, yerũ nüxũ icuèx ga tacũ na ngĩxũ ngupetũxũ. Rũ napẽxegu iyacaxãpũxũ, rũ aixcũmaxũchi namaã nüxũ iyaxu ga guxũma. ³⁴ Rũ nüma ga Ngechuchu rũ ñanagũrũ ngĩxũ: —Pa Chauxacũx, curũme erũ cuyaxõ. ¡Rũ taãẽãcũma íxũ, erũ marũ naxũxũ i curũ daawe! —ñanagũrũ. ³⁵ Rũ yexguma iyadexayane, yéma nangugũ ga ñuxre ga natanũxũgũ ga guma ngutaquẽxepataũãrũ ãẽxgacũ rũ ñanagũrũgũ nüxũ: —Cuxacũ rũ marũ iyu. ¿Tũxcũũ nüxũ cuchixeweecha ya Ngúexẽẽruũ? —ñanagũrũgũ. ³⁶ Natũrũ ga Ngechuchu rũ tama nüxũ nacuáxchaũ ga yema duũxũgũarũ dexa. Rũ yemacèx guma ngutaquẽxepataũãrũ ãẽxgacũxũ ñanagũrũ: —¡Tãxũ i cumuũxũ, rũ yaxõmare! —ñanagũrũ. ³⁷ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ ínayagagũ ga Pedru rũ Chaũtiágu rũ Cuáũ ga Chaũtiágueneẽ. Natũrũ tama nanaxwèxe na texé ga togue nawe rũxĩxũ. ³⁸ Rũ yexguma guma ngutaquẽxepataũãrũ ãẽxgacũpatawa nangugũgu, rũ Ngechuchu nüxũ nadau ga na iyacuxcuxũ rũ poraãcũ aita naxũeãcũma naxauxexũ ga duũxũgũ. ³⁹ Rũ guma ípatagu naxũcu ga Ngechuchu, rũ ñanagũrũ: —¿Tũxcũũ ípicuxcu rũ ngẽmaãcũ pexauxe? Ngẽma bucũ rũ tama iyu. Rũ ipemare —ñanagũrũ. ⁴⁰ Rũ nüxũ nacugũecũraxũãma ga duũxũgũ. Natũrũ nüma ga Ngechuchu rũ ñãxtũwa nanamugũ ga guxũma. Rũ yema bucũnatũcèx naca rũ ngĩẽ, rũ yema namũcũgũ, rũ namaã nixũcu ga ínayexmaxũwa ga yema bucũ. ⁴¹ Rũ ngĩxmẽxgu nayayauxãchi, rũ ñanagũrũ ngĩxũ: —Tarita cumi

—ñanagürü. Rü ngêma ore rü ñaxüchiga nixĩ:

“¡Inachi, Pa Bucü, ñacharügü cuxü!” ñaxüchiga nixĩ. ⁴² Rü yexgumatama ga yema bucü ga 12 ga taunecü ngĩxü yexmèxcü, rü írüda rü iyaxü. Rü poraãcü nabaixãchiãëgü ga duüxügü. ⁴³ Natürü ga Ngechuchu rü poraãcü nüxna nanachuxu na taxúemaãma nüxü yaxugüexüçèx ga yema ngupetüxü. Rü ñuxüchi nanamu na ngĩxü naxüwemügüxüçèx ga yema bucü.

6

Nacharétuwa nayexma ga Ngechuchu (Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Rü yéma inaxüãchi ga Ngechuchu, rü guma ñãne ga Nacharétu ga nawa nayaxünewatama naxü. Rü norü ngúexügü rü nawe narüxĩ. ² Rü yexguma ngüxchigaarü ngunexüwa nanguxgu rü inanaxügü ga na nangúexëëtaexü ga ngutaquëxepataüwa. Rü yema muxüma ga duüxügü ga yéma irüxĩnüëxü, rü nabaixãchiãëgü. Rü nügüna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Ngextá naxçèx nangux i guxüma i ngêma nguxëëtae? ¿Rü ngextá nanayaxu i ngêma cuèx? ¿Rü ñuxãcü nanaxü i ngêma mexügü i taxügü i naxüxü? ³ —¿Taux ëxna ñãã yiixü i carpinteru i Ngechuchu, i Maríane, ya Chaütiágu rü Yúche rü Chimáü rü Yudaëneë ixĩcü? ¿Rü taux ëxna i naëyèxgü rü nuxma tatanügu naxãchiügüxü? —ñanagürügü. Rü yemacèx ga yema duüxügü rü tama naga naxĩnüëchaü. ⁴ Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Wüxi i Tupanaärü orearü uruü rü guxüwama i duüxügü rü nüxü

nangechaŭgü. Natürü norü ãnewatama rü natanüxügütanüwatama rü napatawatama rü tama aixcüma nüxü nangechaŭgü —ñanagürü. ⁵ Rü yemacèx taxuacüma yéma nanaxü ga muxüma ga mexügü ga Tupanaârü poramaã naxüxü. Rü noxretama ga duüxügü ga idaaweexüxüxĩcatama ningögü rü naxcèx nayataanexëëgü. ⁶ Rü nabaixãchiãe ga Ngechuchu, yerü yema duüxügü rü tama nüxü nayaxögü.

*Ngechuchu rü norü ngúexügüxü nimugü na nüxü yanaxugüexücèx ga Tupanachiga
(Mt 10.5-15)*

Rü Ngechuchu rü guma ngaicamagüne ga ãnexãcügügu nixügüchigü, rü nayangúexëëtanü ga duüxügü. ⁷ Rü naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngúexügü, rü inanaxügü ga na namuãxü ga taxrechigü. Rü nüxna nanaxã ga pora na ínawoxüãxücèx ga ngoxogü. ⁸ Rü nüxna naxãga ga na taxuxüma íyangegüxücèx ga norü namawaxü, rü bai ga choca rü bai ga pãu rü bai ga norü dïëru. Rü nanaxwèxe ga naxnetüxüxĩcatama na íyangegüxü. ⁹ Rü namaã nüxü nixu na nacuaixcuxü ga norü chapatu. Natürü tama nanaxwèxe ga taxre ga naxchiru na íyangegüxü. ¹⁰ Rü ñanagürü nüxü: —Rü ngëxguma wüxi ya ãnewa wüxi ya ãgu pechocuxgu, jrü ngëxma pepegu ñuxmata pema ñuxgu ngema ipexĩächix nawa ya yima ãne! ¹¹ —Rü ngëxguma ngexnerüüne ya ãnewa tama meã pexü nayauxgüchaŭgu rü tama pexü inaxĩnüëchaŭgu, jrü ípechoxü i ngema! Rü ngëxguma ipexĩächigu, jrü ipenapagü i perü üxaxücutü na ngëmawa nüxü nacuëxgüxücèx

na nataxüchixü tá i norü poxcu i ngëxguma naguxgu i naäne! —ñanagürü. ¹² Rü yexguma inaxiãchi ga norü ngúexügü. Rü duüxügümaã nüxü nixugüe ga na nüxü naxoexücèx ga nacüma ga chixexü rü Tupanacèx na nadaugüxücèx. ¹³ Rü ínanawoxü ta ga muxüma ga ngoxogü. Rü chixümaã yachagüãcüma nanameëxëe ga muxüma ga idaaweexü.

Nayu ga Cuáü ga baiüxëeruü
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Rü Ngechuchuchigaxü naxĩnü ga äëxgacü ga Erode, yerü guxüwama duüxügü poraãcü nachiga nidexagü. Rü yexguma ga Erode rü ñanagürü: —Rü ngëma Ngechuchu nixĩ i Cuáü i baiüxëeruü ixixü rü wena namaxü, rü ngëmacèx nixĩ i nüxü nangëxmaxü i pora na naxüãxücèx i ngëma taxü i mexü i Tupanaãrü poramaã naxüxü. ¹⁵ Natürü ga togü rü ñanagürügü: —Nuxcümaücü ga orearü uruü ga Eria nixĩ —ñanagürügü. Rü togü rü ñanagürügü: —Wüxi i Tupanaãrü orearü uruü i nuxcümaügüxürüü nixĩ —ñanagürügü. ¹⁶ Natürü yexguma yemaxü naxĩnügu ga Erode, rü ñanagürü: —Rü ngëma Ngechuchu nixĩ i Cuáü ga chorü churaragüxü chidayenaxãxëëchiréxü, rü ñuxma rü wenaxãrü namaxü —ñanagürü. ¹⁷ Rü yema ñanagürü ga Erode yerü marüchirëx Cuáüxü niyaxu rü poxcupataügu cadenamaã nayachota. Rü yemaãcü nanaxü ngígagu ga naxmèx ga Erodía ga naëneë ga Piripimèxchirëx ixicü ga ngixü napucü ga Erode. ¹⁸ Yerü üpaacü ga Cuáü rü Erodemaã ñanagürü: —Tama name i cuxmèxü cuyaxixëe i cueneëmèx —ñanagürü. ¹⁹ Rü

yemacèx ga Erodía rü poraãcü Cuáũchi ixai rü inaxwèxe ga na yamáãxũ, natürü poraãcü ngĩxũ naguxcha. ²⁰ Yerü ngĩte ga Erode rü Cuáũxũ namuũ, yerü nüxũ nacuèxchirèx na wüxi ga yatü ga mecü rü üünecü na yĩxũ, rü yemacèx nixĩ ga naetüwa nachogüxũ. Rü yexguma Cuáũãrü orexũ naxĩnügu ga Erode, rü naxoegaãẽ, natürü meã nüxũ inarüxĩnü. ²¹ Natürü wüxi ga ngunexũ nawa nangu na ngĩxũ natauxchaxũ na yamáãxüçèx ga Cuáũ, ga yexguma Erodearü taunecüarü ngunexüwa nanguxgu rü wüxi ga peta ga taxũ naxüxgu naxcèx ga norü ñatügumaègüxũ ga ãèxgacügü, rü norü churaragüarü ãèxgacügü rü yema Gariréaanecüãx ga corigü ga taxügü. ²² Rü yema petawa iyaxücu ga Erodíaxacü, rü yema petatanüxüpèxewa íyañaãchixüchigüxũ. Rü poraãcü norü me iyixĩ ga Erode rü norü petatanüxügü. Rü yemacèx ga nüma ga ãèxgacü ga Erode rü ñanagürü ngĩxũ ga yema pacü: — ¡Choxna naxcèx naca i tacü i cunaxwèxexũ, rü tá cuxna chanaxã! —ñanagürü. ²³ Rü aixcümüxüchi ngĩmaã inaxuneta, rü ñanagürü: —Ngèxürüxũ i tacü i choxna naxcèx cuçaxũ rü tá cuxna chanaxã, woo ngãxügu i chorü naãne yixĩgu —ñanagürü. ²⁴ Rü nüxna iyaxügachi, rü ngĩena iyaca, rü ngĩgürügü: —¿Tacü i cunaxwèxexũ na naxcèx íchaçaxũ? —Ngĩgürügü. Rü ngĩè ngĩxũ ingãxũ, rü ngĩgürügü: —¡Naxcèx ínaca i Cuáũ ya baiüxèèruũèru! —ngĩgürügü. ²⁵ Rü yexgumatama ga yema pacü rü paxa iyaxücu ga ãèxgacüxütawa rü ngĩgürügü: —Chanaxwèxe i ñuxmatama paxa wüxi ya poratugu choxna cunaxã i Cuáũ ya baiüxèèruũèru —ngĩgürügü. ²⁶ Rü nüma

ga ãëxgacü rü poraãcü inayarümaãchi, natürü yema norü petatanüxüpëxewa marü ngĩmaã na inaxunetaxüçèx, rü tama ngĩxü nawomüxëëchaũ. ²⁷ Rü yemacèx ga Erode rü yexgumatama yéma ínapoxcuxüwa nanamu ga wüxi ga churara na naxütawa nangeaxüçèx ga Cuáüëru. ²⁸ Rü poxcupataüwa naxü ga yema churara, rü Cuáüxü nidaeru. Rü wüxi ga poratugu ãëxgacüxütawa nanange ga yema naëru. Rü yema pacüna nanaxã. Rü ngĩma rü ngĩëna iyaxã. ²⁹ Rü yexguma yemaxü nacuáchigagügu ga norü ngúexügü ga Cuáü, rü yéma poxcupataüwa nayayauxgü ga naxüne, rü inayatèxgü.

Ngechuchu rü nanachibüexëë ga 5000 ga yatügü (Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Cu 6.1-14)

³⁰ Rü yemawena rü yema norü ngúexügü ga yamugüxü rü Ngechuchumaã nangutaquëxegü. Rü namaã nüxü nixugüe ga guxüma ga yema naxügüxü rü yema nanguxëëtaegüxü. ³¹ Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¡Nuã pexĩ, rü ngĩxã, wüxi i nachica i ngextá taxúema íxãpataxüwa taxĩ, na paxaãchi ngëxma yarüngügüxüçèx! —ñanagürü. Rü yema ñanagürü yerü namu ga duüxügü ga yéma ingugütanücüüxü rü woeguxü ga togü. Rü yemacèx ga Ngechuchu rü norü ngúexügü rü woo na nachibüexüçèx rü nangechicagü. ³² Rü yemacèx wüxi ga nguëgu nichoũ, rü noxrüwama wüxi ga nachica ga taxúema íxãpataxüwa naxĩ. ³³ Natürü muxüma ga duüxügü nüxü nadaugü ga yexguma inaxĩächigu, rü nüxü nacuèxgü ga texégü na yĩxü. Rü yemacèx guxüne ga guma íãnegücüãx ga duüxügü, rü

dauxchitagu nibuxmü rü napëxegu nayayi. ³⁴ Rü yexguma nguwa ínaxüegu ga Ngechuchu, rü nüxü nadau ga yema muxüma ga duüxügü. Rü nüxü nangechaütümüügü yerü ñoma carnerugü ga ngearü dauruüâxgüxürüü nixīgü. Rü inanaxügü ga na nangúexëãxü ga muxüma ga norü ore. ³⁵ Rü yexguma marü nayáuanegu, rü norü ngúexügü rü naxcèx naxī, rü ñanagürügü: — Marü nayáuanexüchi rü ñaã rü wüxi i nachica i taxúema nagu äpataxü nixī. ³⁶ —Rü ngëmacèx name nixī i ícuyamugü i duüxügü na namapechinüwa ipeagüxü i duüxügüxütawa rü ñanexãcügü ya ngaicamagünewa naxīxücèx na ngema norü ònacèx yataxegüxücèx —ñanagürügü. ³⁷ Natürü ga Ngechuchu rü nanangãxü, rü ñanagürü nüxü: —¡Pematama penaxüwemü! —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxügü rü ñanagürügü: —¿Éxna cunaxwèxe i 200 tachinü i dīeru naguxü i pãücèx nüxü tayataxexü na ngëmamaã tanachibüexëãxücèx? —ñanagürügü. ³⁸ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¿Ñuxre i pãü pexü nangëxma? ¡Rü ípeyadèux! —ñanagürü. Rü yexguma íyadaugüãgu, rü ñanagürügü nüxü: —Toxü nangëxma i wüximëëxpüx i pãü rü taxre i choxni —ñanagürügü. ³⁹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü duüxügüxü namu na ñuxrechigü nügüxütawa rütogüxücèx ga maxëtéxewa. ⁴⁰ Rü ínarütogü ga 100 chigü rü 50 chigü ga duüxügü. ⁴¹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanade ga yema wüximëëxpüx ga pãü rü yema taxre ga choxni. Rü daxügüxü ga naãnegu nadawenüãcüma Tupanana moxë naxã. Rü inanabücu ga yema pãü, rü norü ngúexügüna

nanana na yema duũxũgũxũ yanuãxũcèx. Rũ yema taxre ga choxni rũ ta guxũma ga yema duũxũgũxũ nüxũ nayanuxẽẽ. ⁴² Rũ guxũma nachibũe ñuxmata meãma nüxũ yangu. ⁴³ Rũ yemawena rũ 12 ga pexchigũ nanapagũamatama namaã ga yema pãũ rũ choxni ga íyaxũgũxũ. ⁴⁴ Rũ yema yéma pãũgũ ngõxgũxũ rũ 5000 ga yatũgũ nixĩ.

Dexáétũgu nixũ ga Ngechuchu

(Mt 14.22-27; Cu 6.16-21)

⁴⁵ Rũ yemawena ga Ngechuchu rũ duũxũgũxũ íyamugũyane rũ wũxi ga nguegu nayachoũxẽẽ ga norũ ngúexũgũ na yoxni naxtaxaarũ tocutũwa Bechaídawa naxĩxũcèx. ⁴⁶ Rũ yexguma duũxũgũxũ íyamugũguwena, rũ mèxpũnewa naxũ ga Ngechuchu na yéma yayumũxẽxũcèx. ⁴⁷ Rũ yexguma marũ nachũtagu, rũ naxtaxaarũ ngãxũtũwa nayexmagũ ga norũ ngúexũgũ. Rũ Ngechuchu rũ nüxĩcatama dauxchitawa nayaxũãchi. ⁴⁸ Rũ nüxũ nadau na guxchaxũãcũma yaxãgũxũ ga norũ ngúexũgũ, yerũ ga buanecũ rũ nawaama nabuxuchi. Rũ yexguma marũ yangunechaũgu, rũ Ngechuchu rũ dexáétũgu nawe narũxũ. Natũrũ ñoma nüxũ naxũpetũchaũxũrũũ nügũ nixĩxẽẽ. ⁴⁹⁻⁵⁰ Rũ yexguma norũ ngúexũgũ nüxũ daugũgu ga dexáétũgu na yaxũxũ, rũ nagu narũxĩnũẽ ga wũxi ga naxchiximare na yĩxũ. Rũ yemacèx aita naxũe, yerũ guxũma nüxũ nadaugũ rũ poraãcũ nabaixãchiãẽgũ. Natũrũ yexgumatama ga Ngechuchu rũ namaã nidexa rũ ñanagũrũ nüxũ: —¡Peporae! Rũ chomachirẽxtama chixĩ. ¡Tãxũ i pemuũẽxũ! —ñanagũrũ. ⁵¹⁻⁵² Rũ nguegu

nixüe, rü inarüxó ga buanecü. Natürü nümagü ga norü ngúexügü rü nabaixãchiãëgümare yerü woo nüxü na nadaugüxü ga yema mexü ga Tupanaärü poramaã naxüxü ga Ngechuchu ga yexguma yema pãü yamuxëëgu, natürü tama nüxna nacuè x-ãchie na Tupana Nane na yïxü yerü nüxü naguxcha na yaxõgüãxü.

Yenecharétuanewa Ngechuchu nanameëxëë ga idaaweexü
(Mt 14.34-36)

⁵³ Rü yexguma marü yanguügu ga naxtaawa, rü Yenecharétuanewa nangugü. Rü yexma naxãnacügu nanangaxügü ga naweü. ⁵⁴ Rü yexguma nguewa ínachoügu, rü yexgumatama ga duüxügü rü nüxü nicuèxãchitanü ga Ngechuchu na yïxü. ⁵⁵ Rü yema naãnewa rü guxüne ga ïgüwa nabuxmü ga yema duüxügü. Rü yexguma nüxü nacuèxgügu ga ngextá na nayexmaxü ga Ngechuchu, rü yéma norü caruügügu naxcèx nanagagü ga idaaweexü. ⁵⁶ Rü guxüwama ga ngextá íyanguchigüxüwa ga Ngechuchu, ga ïänexãcügüwa rü ïänegü ga itaxünewa, rü ïânepechinüwa, rü yexma ítamüpechinügu naxcèx nayamugü ga idaaweexü. Rü nüxü nacèexügü na tama nüxna nachúxãxücèx na naxchirupechinügu mare yangõgügüxücèx. Rü guxüma ga yema nüxü ingõgüexü, rü naxcèx nitaanegü.

*Tacü nixĩ i Tupanapẽxewa duũxügüxũ chix-
exẽxũ*
(Mt 15.1-20)

¹ Rũ Ngechuchucèx naxĩ ga Parichéugü namaã ga ñuxre ga ngúexẽeruũgü ga mugüwa nguxẽetaegüxũ ga Yerucharéüwa ne ìxũ. ² Rũ yexguma ñuxre ga Ngechucharü ngúexügüxũ nadaugügu ga tama Yudíugücüma na yanguxẽẽgüxũ, rü tama Yudíugü yauxmẽxgüxürüü na nayauxmẽxgüxũ naxüpa na nachibüexũ, rü chixri nachiga nidexagü. ³ Yerü nümagü ga Parichéugü rü guxüma ga togü ga Yudíugü rü nagu naxĩ ga norü oxigücüma na nayauxmẽxiraxũ na yemaãcü Tupanapẽxewa nügü yamexẽẽgüxũ naxüpa ga na nachibüexũ. ⁴ Rũ ngẽxguma taxepataüwa ne naxĩxgu ga nümagü rü tama nachibüe ega tama ngẽmaãcü nügü nayauxmẽxiragu. Rũ nangẽxma i muxüma i togü i nuxcümaũxũ i nacümagü. Rũ ngẽmacèx nagu naxĩ i ngẽma nacümagü na Tupanacèx nayauxgüãxũ i norü pochiyugü rü basugü rü paneragü rü pechicaxügü. ⁵ Rũ yemacèx ga yema Parichéugü rü ngúexẽeruũgü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tüxcüü i curü ngúexügü i tama nagu naxĩxũ i ngẽma tórü oxigücüma rü tama toma tayauxmẽxgüxürüü nayauxmẽxgüxũ naxüpa na nachibüexũ? —ñanagürügü. ⁶ Natürü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Pa Duũxügü ya Pegü Naxaixcümaraũgüxe, rü aixcüma pechiga nixĩ ga yema ore ga nuxcümaũcü ga Tupanaãrü orearü uruü ga Ichaxía ümatüxũ ga ñaxũ:

“Ñãã duũxügü rü naãxmaãmare choxũ
nicuèxüügü, natürü naãẽwa rü tama chaugu

narüxĩnũë. ⁷ Rũ taxuwama name na ngẽmaãcü natüçèxma choxũ yacuèxüügüxũ. Erü guxũma i ngẽma norü nguxẽẽtae rü yatügüarü mugümare nixĩ, rü tama aixcüma chorü mu nixĩ”,

ñaxũ. ⁸ –Rũ pema i ñuxma rü aixcüma nüxũ perüxoe i Tupanaãrũ mugü na nagu pexĩxüçèx i ngẽma duũxüügüçümamare ixĩxũ –ñanagürü. ⁹ Rũ yexgumarüũ ta ñanagürü nüxũ: –Pema rü penangexrũ i Tupanaãrũ mugü na pecümagügutama pexĩxüçèx. ¹⁰ –Yerü ga Moĩché rü ñanagürü:

“¡Tüxũ nangechaũ ya cunatü rü cue!”

ñanagürü. Rũ ñanagürü ta:

“Texé ya tümanatümaã rü ëxna tümaẽmaã chixexũ ixugüxe, rü ãëxgacü tá tümamaã nanaxuegu na tayuxüçèx”,

ñanagürü. ¹¹ –Natürü pema rü ñaperügügü:

“Marü name ega wüxi ya yatü nanatüxũ rü naëxũ ñaxgu: ‘Taxucürüwama chorü ngẽmaxũmaã cuxũ charüngüxẽẽ, erü guxũma i chorü ngẽmaxũ rü marü Tupanana chanaxã’,” ñaxgu. ¹² –Rũ ngëxguma texé ngẽma ñagügu, rü pexcèx rü marü namexũ na tama tümanatüxũ rü tümaëxũ tarüngüxẽẽxũ. ¹³ –Rũ ngẽmaãcü ipeyanaxoxẽẽ i Tupanaãrũ mugü, na nagu pexĩxüçèx i pecümagütama i togüwa pexüexẽẽxũ. Rũ ngëxgumarüũ ta muxũma i to i pecümagü i ngẽmarüũ ixĩxügu pexĩ –ñanagürü. ¹⁴ Rũ yexgumawena duũxüügüçèx naca ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxũ: –¡Meã choxũ iperüxĩnũë, rü nüxũ pecuá i ñaã chorü ore! ¹⁵ –Rũ taxuũma i tacü i düxétüwa ne üxũ rü taèxwa ixücuxũ

nixĩ i Tupanapẽxewa tũxũ chixexẽẽxũ. Natürü ngẽma taãẽwa ne ũxũ, rü ngẽma waxi nixĩ i tũxũ chixexẽẽxũ i Tupanapẽxewa. ¹⁶ —Rü ngẽxguma pixãchixẽgu, jrü nüxũ pexĩnüẽ i ngẽma ore! — ñanagürü. ¹⁷ Rü yexguma Ngechuchu duũxũgũna ixũgachigu rü İpatagu naxücuxgu, rü norü ngúexũgü nüxna nacagü nachiga ga yema nguxẽẽtae. ¹⁸ Rü nüma rü ñanagürü nüxũ: —¿Pema rü ta õxna tama nüxũ pecuèxéga i ngẽma? ¿Éxna tama i nüxũ pecuáxũ na taxuũma i tacü i düxétüwa ne ũxũ rü taèxwa ixücuxũ yĩxũ i Tupanapẽxewa tũxũ chixexẽẽxũ? ¹⁹ —Erü guxũma i ngẽma düxétüwa ne ũxũ rü taèxwa ixücuxũ, rü tama taãẽwa nangu. Natürü taanüwa naxũmare na yixcama taxünewa İnaxũxũcèx —ñanagürü. Rü yemaãcü nüxũ nixu na guxũma i õna rü namexũ na nangõxũ. ²⁰ Rü ñanagürü ta: —Rü ngẽma duũxũãẽwa ne ũxũ, rü ngẽma waxi nixĩ i Tupanapẽxewa nachixexẽẽxũ. ²¹⁻²² —Erü norü aixepewa i naãẽwa nixĩ i ne naxũxũ i muxũma i chixexũgü. Rü ngẽma nixĩ i chixexũgu na naxĩnüxũ, rü naxũneãrü ngúchaũwe na naxũxũ, rü na nangĩxũ, rü na namaétaxũ, rü naĩ i ngemaã na inapexũ, rü togüarü ngẽmaxũ na nüxũ nanguchaũxũ, rü chixexũ na naxũxũ, rü na yadoratèxáxũ, rü chixexũ i nacümagügu na naxãũxũ, rü na yaxãũxãchiwèxexũ, rü na naxoregütèxáxũ, rü nügü na yacuèxüũxũ, rü tama meã naãèxũ na nacuáxũ. ²³ —Rü guxũma i ngẽma chixexũgü rü duũxũãrü aixepewa nixĩ i ne naxĩxũ, rü ngẽma nixĩ i Tupanapẽxewa nachixexẽẽxũ — ñanagürü.

Wüxi ga ngecü ga to ga nachiuũãnecũãx ga

Ngechuchuaxũ yaxõcüchiga
(Mt 15.21-28)

²⁴ Rũ yemawena rũ ããne ga Tiru nawa yexmaxũ ga naãnewa naxũ ga Ngechuchu. Rũ yéma wũxi ga ãpatawa nangu, natürũ tama nanaxwêxe na texé nüxũ cuáxũ ga yéma na nanguxũ. Natürũ taxuacüma nügũ inicux. ²⁵ Rũ paxama nüxũ icuáchiga ga wũxi ga nge ga ngĩxácüwa ngoxo yexmêxcü. Rũ yéma ixũ, rũ Ngechuchupêxegu iyacaxãpũxũ. ²⁶ Rũ yema nge rũ to ga nachiuãñecũãx ga Chiropeníchiucũãx iyixĩ. Rũ Ngechuchucèx iyaxũ, rũ nüxũ icèèxũ na ngĩxácüwa ínatèxüchiãxücèx ga yema ngoxo. ²⁷ Natürũ ga Ngechuchu rũ ñanagürũ ngĩxũ: —Name nixĩ i taxacügũxũxĩra tachibüexêê. Erũ tama name i taxacügũna tanayaxu i norũ õna na airugũna naxãxücèx —ñanagürũ. [Rũ yema ñanagürũ yerũ nümagũ ga Yudíugũ rũ nügũ nixugüe na Tupanaxácügũxüchi yixĩgũxũ rũ yema togũ rũ ñoma airugürũ na yixĩgũxũ.] ²⁸ Natürũ ngĩma ga yema nge rũ inangãxũ, rũ ngĩgürügũ: —Aixcüma nixĩ i curũ ore, Pa Corix, natürũ woo airugũ rũ ta nanangõx i ngẽma õnatüchi i mechatüũgu nayixêêxũ i ngẽma ãpataarũ yoraxacügũ —ngĩgürügũ. ²⁹ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ ñanagürũ ngĩxũ: —Aixcüma name nixĩ i ngẽma nüxũ quixuxũ. Rũ marũ name i cutaegu, erũ ngẽma ngoxo rũ marũ ínaxũxũ ngĩwa i cuxacü —ñanagürũ. ³⁰ Rũ yexguma ngĩpatawa nanguxgu ga yema ngecü, rũ yema ngĩrũ ngürücarewa ngĩxũ iyanguéũ ga ngĩrũ bucü. Natürũ marũ ngĩxna ínaxũxũ ga yema ngoxo.

Ngechuchu nanamexêê ga wũxi ga yatü ga

ngauchixēcü rü moxūcū

³¹ Rū Tiruanewa nataegu ga Ngechuchu. Rū Chidāũārū ĩānewa naxūpetū, rü ñuxūchi Decaporíchiuaneārū ĩānegüwa rü ta naxūpetū rü ñuxmata Gariréaaneārū naxtaawa nangu. ³² Rū yéma naxūtawa nanagagü ga wūxi ga yatū ga ngauchixēcü rü moxūcū, rü nüxna naxcèx nacagü ga nüxū na yangögüxücèx. ³³ Rū yexguma ga Ngechuchu rü noxrüwama duūxügüna nanaga. Rū naxmachixēgu nixuxmēx, rü naxbüxágümaã nügü yawaixmēxēēcūma norü conügu ningögü. ³⁴ Rū yemawena rü daxū nadawenüácüma yaxna narüngü, rü guma yatūxū ñanagürü: —Epéta — ñanagürü. Rū ngēma rü: “¡Ingoxna!” ñaxūchiga nixī. ³⁵ Rū yexgumatama ningoxnamachixē ga guma ngauchixēcü, rü norü conü rü marü narüme rü meã nidexa. ³⁶ Rū Ngechuchu rü duūxügüxū namu na taxúemaãma nüxū yaxugüexücèx. Natürü yexguma yexeraãcü duūxügüna nachúxāgu ga na taxúemaãma nüxū yaxugüexücèx ga nachiga rü yexeraãcü nüxū nixugüeama. ³⁷ Rū poraãcü nabaixāchiãēgü ga duūxügü, rü ñanagürügü: — Meãma nanaxü i guxūma rü woo ngauchixēgüxū rü nayangoxnamachixēgüxēē, rü ngeèxgüxū rü nayadexagüxēē —ñanagürügü.

8*Ngechuchu nanachibüexēē ga 4000 ga duūxügü (Mt 15.32-39)*

¹ Rū wūxi ga ngunexügu wenaxārū naxcèx naxītaquēxe ga muxūma ga duūxügü, rü nüxū nataxuma ga norü õnagü. Rū Ngechuchu

rü norü ngúexügücèx naca, rü ñanagürü nüxü: ² –Choxü nangechaütümüügü i ñaã duüxügü, erü marü tomaëxpüx i ngunexü nuã chauxütawa nangëxmagü, rü nataxuma i nawemü i nangoxgüxü. ³ –Rü ngëxguma chi ngëmaãcümare íchayamugügu, rü chi ngürüãchi namagu tá nayaturae, erü nümaxügü rü yaxüwama ne naxí –ñanagürü. ⁴ Rü norü ngúexügü rü nanangãxügü, rü ñanagürügü: –¿Natürü ñuxãcü tá tanachibüexëë i núma i ngextá taxúema íxãpataxüwa? –ñanagürügü. ⁵ Rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: –¿Ñuxre i pãü pexü nangëxma i pemax? –ñanagürü. Rü nümagü nanangãxügü, rü ñanagürügü: –Toxü nangëxma i 7 i pãü –ñanagürügü. ⁶ Rü ñuxüchi ga Ngechuchu rü duüxügüxü namu na ñaxtüanewa natogüxüçèx. Rü nanade ga yema 7 ga pãü, rü Tupanana moxë naxã. Rü ñuxüchi inanabücu, rü norü ngúexügüna nanana. Rü nümagü rü duüxügüxü nayanu. ⁷ Rü nüxü nayexma ta ga ñuxre ga choxnixãcügü. Rü Ngechuchu rü Tupanana moxë naxã, rü ñuxüchi norü ngúexügüxü namu na iyanuãxüçèx. ⁸ Rü guxüma ga yema duüxügü rü meãma nachibüe ñuxmata meã nüxü yangu. Rü yexguma rü ta 7 ga pexchi nanapagü namaã ga yema íyaxügüxü. ⁹ Rü yema duüxügü ga yéma chibüexü rü maneca 4000 nixí. Rü yemawena ga Ngechuchu rü duüxügüxü ínimügü. ¹⁰ Rü ñuxüchi wüxi ga nguegu nixüe namaã ga norü ngúexügü, rü Damanútaanewa naxü.

Parichéugü naxcèx ínacagü ga wüxi ga cuèxruü ga

Tupanaãrũ poramaã üxũ
(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

11 Rũ Ngechuchuxõtawa nangugũ ga Parichéugũ, rũ inanaxügüe ga na namaã yaporagatanücüüxũ. Rũ nüxna nacagüe na nüxũ nüxũ nadauxëëxücèx ga wüxi ga cuèxruũ ga Tupanaãrũ poramaã naxüxũ, na yemaãcü nüxũ naxügüxücèx, rũ nüxũ nacuèxgüxücèx ngoxi aixcüma Tupana Nane yĩxũ. 12 Rũ Ngechuchu rũ poraãcü yaxna narüngũ, rũ ñanagürü: —¿Tüxcüũ i ñaã duüxügü naxcèx ínacagü i wüxi i cuèxruũ i Tupanaãrũ poramaã üxũ? Rũ aixcüma pemaã nüxũ chixu rũ bai i wüxi i cuèxruũ tá nüxũ chawëx —ñanagürü. 13 Rũ yema ñaxguwena, rũ nüxna yéma nixũ ga yema duüxügü. Rũ wenaxãrũ ngegu nixüe rũ naxtaxaarũ tocutüwa naxũ.

Parichéuarũ pãũãrũ puxëëruũchiga
(Mt 16.5-12)

14 Natürü ga norü ngúexügü rũ nüxũ inayarüngümaë ga norü õna na íyangegüxũ, rũ wüxícatama ga pãũ nüxũ nayexma ga nguewa. 15 Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ nayaxucüxëgü, rũ ñanagürü nüxũ: —¿Dücèx, pexuãë naxcèx i Parichéugüarũ rũ Erodearũ pãũãrũ puxëëruũ! —ñanagürü. 16 Rũ yema norü ngúexügü rũ inanaxügüe na nügümaã ñagüxũ: —Ngëma ñanagürü tüxũ erü tama tawemü ta ítingegü —ñanagürügü. 17 Natürü ga Ngechuchu rũ nüxũ nacuèxama na yema ñagüxũ, rũ yemacèx ñanagürü nüxũ: —¿Tüxcüũ “Tangearũ õnaãx”, ñaperügügü? ¿Éxna ñuxma rũ ta tama nüxũ pecuèxgüéga rũ tama nüxũ picuèxãchitanü i

ngẽmachiga? ¿Éxna pexcèx naxẽ i ngẽma? ¹⁸ Pema rü pexãxëtügüchirẽx, ¿rü ñuxãcü i tama nüxü pedauxü? Rû pexãxmachixëgüchirẽx, ¿rü ñuxãcü i tama nüxü pexĩnüëxü? ¿Rû ëxna tama nüxna pecuèxãchie ga yexguma chayamuxëëgu ga yema pâü rü choxni? ¹⁹ —Rû yexguma yema 5000 ga duïxügüxü chayanuxgu ga yema wüximëxpüx ga pâü, ¿rü ñuxre ga pexchigü yïixü ga napagücü ga yexguma penadexgu ga yema iyaxügüxü? —ñanagürü. Rû nümagü nanangãxügü rü ñanagürügü: —Rû 12 ga pexchigü —ñanagürügü. ²⁰ Rû ñuxüchi ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rû yexguma yema 4000 ga duïxügüxü chayanuxgu ga yema 7 ga pâü, ¿rü ñuxre ga pexchigü yïixü ga napagücü ga yexguma penadexgu ga yema iyaxügüxü? —ñanagürü. Rû nanangãxügü rü ñanagürügü: —7 ga pexchigü —ñanagürügü. ²¹ Rû yexguma rü ñanagürü nüxü: —¿Rû ñuxma rü ta taütama nüxü pecuëxgüégaxü na Parichéugücüma rü Erodecüma i chixexüchiga yïixü i ngẽma pâüãrü puxëëruügu pemaã chixuxü? —ñanagürü.

Ngechuchu rü nanamexëë ga wüxi ga ngexetücü ga Bechaídaawa

²² Rû yemawena rü Bechaídaarü ñãnewa nanagügü. Rû yéma Ngechuchuxütawa nanagagü ga wüxi ga ngexetücü. Rû nüxü nacèxügü na nüxü yangögüxücèx. ²³ Rû Ngechuchu rü guma ngexetücümëxëgu nayayauxãchi, rü ñãneãrü yéamaxüra nanaga. Rû yéma naxbüxágümaã nayawaixetüxëë, rü ñuxüchi naxëtügu ningögü, rü nüxna naca ngoxi marü tacüxü nadau. ²⁴ Rû yexguma ga guma ngexetücü rü inanaxügü ga na yadauchixü.

Rü ñanagürü: –Nüxü chadau i duüxügü i ñoma naĩgü i ixixünerüü ixĩgüxü –ñanagürü. ²⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü wenaxârü naxêtügu ningögü. Rü nüma ga guma yatü rü meãma in-adawenü. Rü yemaãcü naxcèx nitaane rü meãma naxcèx nangox ga guxüma. ²⁶ Rü yemawena ga Ngechuchu rü napatawa nanamu. Rü namaã nüxü nixu na tama ãñecèx nataeguxü.

*Pedru nüxü nixu rü Ngechuchu nixĩ ya yima
Tupana nüxü unetacü ya Cristu*

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Rü yemawena rü Checharéa ga Piripuanewa yexmane ga ãñexãcügüwa naxü ga Ngechuchu norü ngüexügümaã. Rü namawa rü Ngechuchu rü norü ngüexügüna naca, rü ñanagürü nüxü: –¿Ñuxü ñagüxü i duüxügü i chauchiga na texé chiixü i chomax? –ñanagürü. ²⁸ Rü norü ngüexü nanangãxügü rü ñanagürügü: –Nangëxma i duüxügü rü:

“Cuáü ya baiüxëeruü quixĩ”, ñagüxü, rü togü i:

“Ería quixĩ”, ñagüxü, rü togü rü:

“Wüxi ga nuxcümaücü ga Tupanaãrü orearü uruü quixĩ”, ñagüxü –ñanagürügü. ²⁹ Rü yexguma Ngechuchu rü nüxna naca rü ñanagürü: –¿Rü pema i ñuxü ñapegügüxü choxü na texé chiixü? –ñanagürü. Rü Pedru nanangãxü rü ñanagürü: –Cuma nixĩ i Cristu i Tupana cuxü unetacü quiixü –ñanagürü. ³⁰ Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngüexügüxü namu na taxüemaãma nüxü yax-güexüçèx ga yema ore ga nachiga.

*Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuchiga
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)*

³¹ Rū yemawena rū Ngechuchu inanaxügü ga norü ngúexügümaã nüxü na yaxuxü ga tacü tá nüxü na üpetüxü. Rū ñanagürü nüxü: — Choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü, rū poraäcü ngúxü tá chinge. Rū choxü tá naxoxgü i Yudíugüarü äëxgacügüerugü, rū paigüarü äëxgacügü, rū ngēma ngúexëëruügü i Moichéarü mugüwa nguxëëtaegüxü. Rū tá choxü nimëxgü, natürü tomaëxpüx i ngunexügu rū wena táxarü chamaxü —ñanagürü. ³² Rū yema ore rū meãma namaã nanangoxëë. Natürü yexguma ga Pedru rū nüxíca noxrüwama Ngechuchuxü naga, rū inanaxügü ga na naxucuxëãxü na tama yemaäcü yadeaxüçex. ³³ Natürü ga Ngechuchu rū nadauegu, rū norü ngúexügüxü nadawenü. Rū Pedruxü nanga, rū ñanagürü: — ¡Choxna ixügachi, Pa Chatanáx! Cuma rū tama Tupana nagu rüxínüxügu curüxínü, erü yatügü nagu rüxínüxügumare nixí i curüxínüxü — ñanagürü. ³⁴ Rū yexguma ga Ngechuchu rū norü ngúexügüçex rū duüxügüçex naca. Rū ñanagürü nüxü: —Rü ngëxguma texé chowe rüxüxchaügu, jëcü nüxü tarüxo i tümaãrü ngúchaü, rū ñoma wüxi i curucha ngíxü tayaxuxürüü namaã tabora i guxüma i ngúxü i chauxçex tingexü, rū chowe tarüxü! ³⁵ —Erü yíxema tügü maxëchaxëëchaüxë rū tá tayu. Natürü yíxema chaugagu rū ore i mexügagu yuxe, rū aixcüma tá tamaxü. ³⁶ —¿Rü tacüwa nüxü namexü ya yatü ega ngëxguma nayauxägu i guxüma i ñoma i naãneärü ngëmaxügü, natürü norü maxü iyanatauxëëgu? ³⁷ —Rü ngëxgumarüü ta, ¿rü ñuxre i dñeru iyangu na

ngẽmamaã naxcèx nataxexũ i norũ maxũ i wũxi ya yatũ? ³⁸ —Rũ ngẽxguma texé i ñaã duũxũgũ i pecaduãxgũxũ i tama yaxõgũxũpẽxewa chauxcèx taxãnegu rũ naxcèx taxãnegu i chorũ ore, rũ choma i Tupana Nane i duũxũxũ na chiĩxũ rũ tá ta tũmacèx chaxãne i ngẽxguma Chaunatuãrũ poramaã rũ norũ orearũ ngeruũgũ i daxũcũãx i üünegũxũmaã wenaxãrũ núma chaxũxgu.

9

¹ Rũ yexgumarũ ta ga Ngechuchu rũ ñanagürũ nüxũ: —Aixcũma pemaã nüxũ chixu rũ ñuxre i duũxũgũ i nuã ngẽxmagũxũ rũ tãütãma nayu ñũxmatãta nüxũ nadèux na ñuxãcü ãẽxgacũ ya poracũ na yĩxũ ya Tupana —ñanagürũ.

Ngechuchu rũ toraxũãcü nangox (Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Rũ 6 ga ngunexũguwena rũ Ngechuchu rũ wũxi ga mèxpũnewa naxũ. Rũ ínayagũ ga Pedru rũ Chaũtiãgu rũ Cuãũxĩcatama. Rũ yéma yema ngúexũgũpẽxewa toraxũãcü nangox ga Ngechuchu. ³ Rũ niyauracũũ ga naxchiru rũ nacómũxũchi. Rũ nataxuma i yauxchiruxũ i nüxũ cuãxũ na ngẽmaãcü nacómũxẽãxũ. ⁴ Rũ nüxũ nadaugũ ga Eriã rũ Moĩché ga yéma Ngechuchumaã idexagũxũ. ⁵ Rũ yexguma ga Pedru rũ ñanagürũ Ngechuchuxũ: —Pa Ngúexẽẽruũx, namexèchi nixĩ na nuã ingẽxmagũxũ. Rũ tá tanaxũ ya tomaẽxpũx ya düxenũ, rũ wũxi ya cuxcèx, rũ naĩ ya Moĩchécèx, rũ naĩ ya Eriãcèx —ñanagürũ. ⁶ Rũ yema na poraãcü nabaixãchiãẽgũxũ ga yema ngúexũgũ, rũ yemacèx

ga Pedru rü tama nüxü nacuèx ga na ñuxü ñaxü.
⁷ Rü yexgumatama wüxi ga caixanexü ínarüxí, rü natanügu nayangèixema. Rü yema caixanexüwa inanaxü ga wüxi ga naga ga ñaxü: —Daa nixí ya Chaune ya nüxü changechaüxüchicü. ¡Rü nüxü iperüxĩnüe! —ñaxü. ⁸ Rü yexgumatama nügücüwagu ínadaueguãchitanü, rü taxúexüma ga toguexü nadaugü, rü Ngechuchuxüxícatama. ⁹ Rü yexguma ínaxĩgügu nawa ga guma mèxpüne, rü Ngechuchu nüxna naxãga ga taxúemaãma na nüxü yaxugüexü ga yema yéma nüxü nadaugüxü, ñuxmatáta yuwa ínadxgu ga nümax. ¹⁰ Rü yemacèx ga yema ngúexügü rü bexma nüxü nacuèxgü ga yema nüxü nadaugüxü. Natürü nügüna nacagü ga tacüchiga na yĩxü ga:

“Yuwa ínadxgu”, ñaxü. ¹¹ Rü ñuxüchi ga yema ngúexügü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tüxcüü i ngúexëëruügü i ore i mugüwa ngüxëëtaegüxü rü ñanagürügü:

“Ería tá nixí ya nüxíra cuxüpa núma ücü?” ñanagürügü. ¹² Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü nüxü: —Aixcüma nixí i Ería na nüxíra núma naxüxü na chauxüpa namexëëãxüçèx i guxüma. ¿Natürü tüxcüü i ore i ümatüxüwa i ñaxü:

“Rü Tupana Nane ya duüxüxü ixícü rü tá ngúxü ninge, rü duüxügü rü tá nüxü naxoe”, ñaxü? ¹³ Natürü i choma rü pemaã nüxü chixu, rü Ería rü marü núma naxü. Natürü ga duüxügü rü nümagü nanaxwèxegüxüãcüma poraãcü chixri namaã nachopetü, yexgumarüü ga ore ga ümatüxüwa nüxü yaxuxürüü —ñanagürü.

Ngechuchu nanamexẽẽ ga wüxi ga buxũ ga ngoxo nawa yexmaxũ

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

14 Rũ yexguma yema togũ ga norũ ngúexũgütanüwa nangugũgu, rũ yéma nüxũ nadaugũ ga muxũma ga duũxũgũ ga yema ngúexũgũxũ íchomaẽguãchixũ. Rũ ñuxre ga ngúexẽẽruũgũ ga Moĩchéarũ mugüwa nguxẽẽtaegũxũ, rũ yéma niporagatanücüü namaã ga yema ngúexũgũ. 15 Rũ yexguma Ngechuchuxũ nadaugũgu ga yema muxũma ga duũxũgũ, rũ poraãcü nabaixãchiãẽgũ. Rũ guxũma naxcèx nibuxmü na nüxũ yanamoxẽgũxũcèx. 16 Rũ nüma ga Ngechuchu rũ nüxna naca, rũ ñanagürü nüxũ: —¿Tãcü nixĩ i pema namaã naxcèx ípiporagatanücüüxũ? —ñanagürü. 17 Rũ wüxi ga yema duũxũgũ ga yéma yexmagũxũ rũ nanangãxũ, rũ ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruũx, nuã cuxcèx tüxũ chaga ya chaune, erü tümawa nangẽxma i wüxi i ngoxo i tüxũ ngegaxẽẽxũ. 18 —Rũ ngextá ítangẽxmaxũwa rũ ngẽxma tüxũ yaxüxgu rũ waixũmüãnegu tüxũ naña. Rũ tarüchièx, rũ tixũxchapüta, rũ ngẽxma tiyuãchi. Rũ marü nüxũ chacèèxũ i curü ngúexũgũ na tümawa ínatèxüchiãxũcèx i ngẽma ngoxo, natürü tama nüxũ inaxĩnü —ñanagürü. 19 Rũ Ngechuchu nanangãxũ, rũ ñanagürü: —Pa Duũxũgũ i Tama Yaxõgũxũ, ¿ñuxguratáta i pemaã chanuxmaxũ rũ yaxna pemaã chaxĩnüxũ? ¡Nuã penaga ya yima bucü! —ñanagürü. 20 Rũ Ngechuchuxũtawa nanagagü ga guma bucü. Natürü yexguma Ngechuchuxũ nadèuxgu ga yema ngoxo, rũ guma bucüxũ naxü ga na yayuãchixẽẽãxũ.

Rü yexma ñaxtüanegu nayangu. Rü yexma nidixegügü, rü narüchièx. ²¹ Rü Ngechuchu rü guma bucünatüna naca, rü ñanagürü: —¿Rü ñuxgumama nixĩ ga naxcèx inaxügüxü ga yema? —ñanagürü. Rü guma bucünatü nanangäxü rü ñanagürü: —Nabuxgumamatama. ²² Rü muëxpüxcüna i ngëma ngoxo rü üxüxetügu rü dexágu nanañaüxü na ngëmaäcü yamáäxüçèx. Rü ngëmacèx ega cumaã nanguxügu na tacü toxçèx cuxüxü, ¡rü cuxü tangechaütümüügü, rü toxü rüngüxëë! —ñanagürü. ²³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¿Rü tüxcüü “ega chomaã nanguüxgu”, ñacurügü? Erü guxüma natauxcha tümacèx ya yixema yaxõxë —ñanagürü. ²⁴ Rü yexguma ga guma bucünatü rü tagaäcü ñatarügü: —Chayaxõ. ¡Choxü rüngüxëë na yexeraäcü chayaxõxüçèx! —ñatarügü. ²⁵ Rü yexguma Ngechuchu nüxü dèuxgu na muxüma ga duüxügü marü yexma ngutaquëxexü, rü nananga ga yema ngoxo. Rü ñanagürü nüxü: —Pa ngoxo i Ngegaxëëruü rü Ngauchixëxëëruüx, ¡choma cuxü chamu na nawa ícuxüxüxü ya daa bucü, rü tagutáma wena nagu cuyaxücuxü! —ñanagürü. ²⁶ Rü yexguma ga yema ngoxo rü aita naxü, rü wenaxärü guma bucüxü niyuächixëë. Rü ñuxüchi nawa ínaxüxü, rü ñoma nayuxuchixürüü yéma nanatèx. Rü yemacèx ga muxüma ga duüxügü rü ñanagürügü: —Marü nayuxuchi nixĩ —ñanagürügü. ²⁷ Natürü ga Ngechuchu rü naxmëxgu nayayauxächi, rü ínanadaxëë. Rü nüma ga guma bucü rü inachi. ²⁸ Rü yemawena ga Ngechuchu rü wüxi ga ípatagu nayaxücu namaã

ga norü ngúexügü. Rü yéma nüxíca nüxna nacagü, rü ñanagürügü nüxü: —Pa Corix, ¿tüxcüü i toma rü taxuacüma ítanatèxüchi i ngēma ngoxo? — ñanagürügü. ²⁹ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: —Tama ngēmaãcümare ítanatèxüchi i ngēmarüü ixixü i ngoxo. Natürü tanaxwèxe i Tupanana tanaxuaxü i tórü yumüxēwa na nüma ínatèxüchiãxücèx. Rü ngēmaãcüxicatama nixí i ínaxüxüxü —ñanagürü.

Ngechuchu ru wenaxãrü nanaxunagü ga norü yuchiga

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰⁻³¹ Rü yéma inaxíãchi rü Gariréaanewa nachopetü. Natürü ga Ngechuchu rü tama nanaxwèxe ga texé nüxü na cuáxü ga na yéma nayexmaxü, yerü norü ngúexügüxü ínangúexē. Rü ñanagürü nüxü: —Tupana Nane ya duüxüxü ixícü, rü duüxügü tá nayayauxgü rü tá nayamèxgü. Natürü tomaèxpüx i ngunexügu rü wena tá ínarüda —ñanagürü. ³² Natürü ga nümagü rü tama meã nüxü nacuèxgü ga tacüchiga na yixü ga yema ore, rü namuñe ga nüxna na nacagüexü.

¿Texé tá tixí ya guxããrü yexera ixixē?

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Rü Capernáüãrü íãnewa nangugü. Rü yexguma íxwa nayexmagügu, rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü tacü nixí ga pegümaã naxcèx piporagaetanüxü ga namawa? —ñanagürü. ³⁴ Natürü ga nümagü rü nangeèxgümare, yerü ga namawa rü nachigagu nügümaã niporagaetanü ga texé tiixü ga natanüwa rüyexeramaèxē. ³⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ínarüto, rü naxcèx naca

ga yema 12 ga norü ngúexügü, rü ñanagürü nüxü: —Rü ngëxguma texé naxwëxegu na guxãetüwa na taxüxü, rü name nixĩ i noxri rü guxãärü ñaxtümaëwa tügü taxüxëë na guxãärü ngüxëëruü tiixü —ñanagürü. ³⁶ Rü yemawena rü norü ngãxütanügu nayachixëë ga wüxi ga buxü. Rü ñuxüchi nachacüügu yayauxãchiãcüma ñanagürü: ³⁷ —Rü texé ya chauégagu meã nayaxúxe i wüxi i buxü i ñaärüü, rü choxü nixĩ i tayaxuxü. Rü texé ya choxü yaxúxe, rü tama choxüxĩcatama tayaxu, natürü yima núma choxü mucü ya Chaunatüxü rü ta nixĩ i tayaxuxü —ñanagürü.

*Texé ya tama taxchi aixe rü torü ngüxëëruü tixĩ
(Mt 10.42; Lc 9.49-50)*

³⁸ Rü yexguma ga Cuáü rü ñanagürü nüxü: —Pa Ngúexëëruüx, nüxü tadau ga wüxi ga yatü ga cuégagu ngoxogü íwoxüxü. Natürü toma nüxna tanachuxu ga yema, yerü tama tatanüxü nixĩ ga nümax —ñanagürü. ³⁹ Natürü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Tama name i nüxna na penachuxuxü. Erü texé ya chauégagu naxúxe i wüxi i mexü i Tupanaärü poramaã üxü, rü taxucürüwama yixcama chixri chauchiga tidexa. ⁴⁰ Erü texé ya tama taxchi aixe, rü tórü ngüxëëruü tixĩ. ⁴¹ Rü texé ya woo wüxitama i pochiyuãcu i dexá pexna ãxë naxcèx na chorü duüxügü pixĩgüxü, rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü tá tüxü nangëxma i tümaärü ãmare —ñanagürü.

*Naxãücüma nixĩ na pecadugu inguxü
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)*

⁴² Rü ñanagürü ta: —Texé ya pecadugu nangüxëxë i wüxi i ñaã buxügü i choxü yaxõgüxü,

rü tümacèx rü narümemaë chi nixĩ i noxtacüma wüxi ya nuta ya tacü tümanaxãwa tayangacuchi, rü ngẽmaãcü taxtüchiüwa tüxũ tayatáe. ⁴³⁻⁴⁴ — Rü ngẽxguma chi wüxi ya cuxmẽx pecadugu cuxũ nguxẽẽgu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunadae. Erü narümemaë nixĩ i cuboxmẽxãcüma cunayaxu i curü maxũ na tama guxũne ya cuxmẽx ya mexünemaã nawa quitèxcuchixüçèx ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene ya taguma ixoxũne. ⁴⁵⁻⁴⁶ — Rü ngẽxguma chi wüxi ya cucutü pecadugu cuxũ nguxẽẽgu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunadae. Erü narümemaë nixĩ i cubocutüãcüma cunayaxu i curü maxũ na tama guxũne ya cucutü ya mexünemaã nawa quitèxcuchixüçèx ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene. ⁴⁷⁻⁴⁸ — Rü ngẽxguma chi wüxi ya cuxetü pecadugu cuxũ nguxẽẽgu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunacaxüchi. Erü narümemaë nixĩ i wüxitama ya cuxetümaã Tupana ãẽxgacü íixĩxüwa quixücu, na tama guxũne ya cuxetü ya mexünemaã nawa quitèxcuchixüçèx ya yima üxü ya taguma ixoxũne ya ngoxogü nagu poxcuene i ngextá õxmigü taguma íyuexüwa. ⁴⁹ — Rü aixcüma ñoma õnawa yücüra nagüxürrüü tá nixĩ na guxãtáma guxchaxüwa chopetüxü. ⁵⁰ — Name ya yücüra. Natürü ngẽxguma chi nangeacagu, ¿rü ñuxãcü tá wenaxãrü naxããca? ¡Rü meã pegüna pedaugü na ñoma yücüra ya taguma iyarüngeacacürüü na namexüçèx i perü maxũ! ¡Rü meã pegümaã pemaxë! —ñanagürü.

10

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae na tama

namexũ na texé tũmamèxũ ítáxũ
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ Capernáũrũ ãnèwa inaxũãchi. Rũ Yudéañewa naxũpetũ rũ ñuxmata natũ ga Yudáũrũ tocutũwa nangu. Rũ yéma rũ wenaxãrũ naxcèx nangutaquèxegũ ga duũxũgũ. Rũ nũma rũ inanaxũgũ ga na nangúexèẽtaexũ guxũgurũ. ² Rũ ñuxre ga Parichéugũ rũ naxcèx naxĩ ga na nũxũ yaxũgũxũcèx yerũ chixexũgu nananguxèègũchaũ. Rũ yemacèx nũxna nacagũe, rũ ñanagũrũgũ: — ¿Namexũ i cuxcèx na wũxi ya yatũ rũ naxmèxũ ínatáxũ? —ñanagũrũgũ. ³ Rũ nũma nanangãxũ, rũ ñanagũrũ nũxũ: —¿Rũ tacũ yĩxũ ga Moĩché pexũ muxũ? —ñanagũrũ. ⁴ Rũ nũmagũ nanangãxũgũ, rũ ñanagũrũgũ: —Moĩché nũxũ nixu ga na tama nachũxuxũ na wũxi ya yatũ rũ ínatámaxũ, ega wũxi i popera i tèxgũpane ngĩxna naxãxgu —ñanagũrũgũ. ⁵ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ nanangãxũ, rũ ñanagũrũ nũxũ: —Rũ yema na taxúegama na pexĩnũèxũgagu nixĩ ga Moĩché ga tama pexna nachúãxũ ga pexmèxũ na ípetáxũ. ⁶ —Natũrũ noxriarũ ügũgu, rũ Tupana nanaxũ ga yatũxũ rũ ngexũ. ⁷ —Rũ ngẽmacèx ya yatũ rũ tá nanatũ rũ naèna nixũgachi na naxmèxmaã inaxãũxũcèx. ⁸ —Rũ ngẽmaãcũ i ngẽma taxre rũ ñoma wũxitama i duũxũrũũ tá nixĩgũ. Rũ marũ tãũtãma taxre nixĩ, erũ wũxi tátama nixĩ. ⁹ —Rũ ngẽmacèx taxucũrũwa texé nũgũna tayaxĩgachixèẽ i ngẽma taxre i Tupana nũgũna mugũxũ —ñanagũrũ. ¹⁰ Rũ yexguma marũ ãpatawa nangugũgu, rũ norũ ngúexũgũ rũ wenaxãrũ nũxna nacagũe naxcèx ga yema. ¹¹ Rũ Ngechuchu rũ ñanagũrũ nũxũ: —Rũ

yíxema tümamèxũ ítáxe rü naĩ i ngemaã ãmaxẽ rü pecadu taxü ngĩmaã i ngẽma noxriũcü i tümamèx.
 12 —Rü ngẽxgumarũũ ta, ega wüxi i nge ítèxtegu rü naĩ ya yatümaã naxãtegu, rü ngĩma rü ta pecadu ixü —ñanagürü.

*Ngechuchu rü buxũgüxũ nameãxẽ
 (Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)*

13 Rü yéma Ngechuchuxütawa tüxũ nagagü ta ga ñuxre ga buxegü na tüxũ yangögügüxüçèx. Natürü ga yema norü ngúexügü rü inanaxügüe ga tüxũ na yangagüxũ ga guxema tümaxãcüxegüxũ Ngechuchuxütawa gagüxe. 14 Rü yexguma yemaxũ nadèuxgu ga Ngechuchu, rü naãëwa nangux, rü ñanagürü nüxũ: —Chanaxwèxe i chauxütawa naxĩ i buxügü. ¡Rü täxũ i nüxna penachuxuxü! Erü Tupana ãëxgacü íxixüwa rü tümacèx nixĩ ya yíxema ñaã buxügürüũ taxuũma i chixexüxũ icuáxe. 15 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü texé ya tama wüxi i buxürüũ Tupanaxũ yaxúxe na tümaãrü ãëxgacü yixüçèx, rü tagutáma nagu taxücu i ngẽma naãne i Tupana ãëxgacü íxixüwa —ñanagürü. 16 Rü nüma rü tüxũ naganagütanü ga guxema buãxta, rü tümaërugügu naxümeãcüma ñanagürü tüxũ: —¡Tupana pexũ rüngüxëëx! —ñanagürü.

*Wüxi ga yatü ga dïeruãxüchixü Ngechuchumaã
 nidexa*

(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

17 Rü yexguma marü inaxüãchichaũgu ga Ngechuchu, rü yéma naxcèx niña ga wüxi ga yatü. Rü napèxegu nayacaxãpüxü, rü nüxna naca rü ñanagürü nüxũ: —Pa Ngúexëëruũ ya mecüx, çtacü

tá chaxüxü na chanayaxuxüçèx i maxü i taguma gúxü? —ñanagürü. ¹⁸ Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü, “Mecü” ñacurügü choxü? Erü Tupanaxícatama nixí ya mecü ixícü, rü nataxuma i to. ¹⁹ Cuma rü marü nüxü cucuèx i Tupanaärü mugü i ñaxü:

“¡Tãütáma cumáëta, rü tãütáma naí i ngemaã icupe, rü tãütáma cungítèèx, rü tãütáma doraxü quixu i togüchiga, rü tãütáma quidoratèèx, rü tümaga naxínü ya cunatü rü cue!”

ñaxü —ñanagürü. ²⁰ Rü yexguma ga guma yatü rü ñanagürü nüxü: —Pa Ngúexëëruüx, rü chorü bucümatama meã chanaxaure i guxüma i ngëma mugü i nüxü quixuxü —ñanagürü. ²¹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxü nangechaüãcüma nüxü nadawenü, rü nanangãxü rü ñanagürü: —Rü wüxixicatama cuxü nataxu. ¡Rü íxü, rü namaã yataxe i guxüma i curü ngëmaxüügü, rü ñuxüchi togü i ngearü ngëmaxüãxgüxüna naxã i ngëma curü natanü! Rü ngëmaãcü tá cuxü nangëxma i cuchica i daxügüxü i naãnewa. Rü ngëmawena rü marü name i chowe curüxü —ñanagürü. ²² Natürü nüma ga guma yatü rü nanaxixãchiãë ga yexguma nüxü naxínügu ga yema ore. Rü nangechaüãcüma ínixü, yerü namuxüchi ga norü yemaxüügü. ²³ Rü Ngechuchu rü nüxü nidaugüãchi, rü ñanagürü norü ngúexüügüxü: —Naguxchaxüchi tá nixí na Tupana äëxgacü íyíxüwa na yachocuxü i ngëma díëruãxüchigüxü —ñanagürü. ²⁴ Rü nabaixãchiãëgü ga norü ngúexüügü namaã ga yema ore. Natürü ga Ngechuchu rü wenaxärü namaã nüxü nixu, rü ñanagürü: —Pa Chauxacügüx, ñuxãcü wüxi i guxchaxüchixü nixí na Tupana

ãëxgacü íyĩxũwa na yaxücuxũ i wüxi i duũxũ.
²⁵ —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ñoma wüxi i
 cameyu na taxucürüwama wüxi ya ucumaxëtüwa
 naxüpetüxũârü yexera narüguxchamaë naxcèx
 i wüxi i duũxũ i dïëruãxũchixũ na yaxücuxũ i
 ngextá Tupana ãëxgacü íxĩxũwa —ñanagürü. ²⁶ Rü
 yexguma yemaxũ naxĩnüëgu ga norü ngúexũgü,
 rü yexeraäcü nabaixãchiãëgü. Rü nügüna nacagüe,
 rü ñanagürügü: —¿Rü texé tá ëxna tixĩ ya nayaxúxe
 i maxũ i taguma gúxũ? —ñanagürügü. ²⁷ Rü
 Ngechuchu rü nüxũ nadawenü, rü nanangãxũ
 rü ñanagürü nüxũ: —Yatügü rü taxuacüma nügü
 namaxëë, natürü Tupanaãxũ rü natauxcha i
 ngëma, erü Tupanacèx rü nataxuma i tacü i
 guxchaxũ —ñanagürü. ²⁸ Rü yexguma inanaxügü
 ga Pedru ga na yadexaxũ, rü ñanagürü nüxũ:
 —Toma rü marü yéma tanawogü ga guxũma
 ga torü yemaxũgü na cuwe tarüxĩxúcèx —
 ñanagürü. ²⁹⁻³⁰ Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü
 ñanagürü: —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü texé
 ya chaugagu rü ore i maxëxëëruügagu tümapatana,
 rü ëxna tümaëneëgüna, rü ëxna tümaëyèxgüna,
 rü ëxna tümaëna, rü ëxna tümanatüna, rü ëxna
 tümaxãcügüna, rü ëxna tümaãnegüna ngëma
 ixũxë, rü tá tanayaxu i tümaãrü natanü. Rü
 aixcüma ñuxma i ñoma i naãnewa rü tá tanayaxu
 i 100 ëxpüxcüna ya tümapatagü, rü tümaëneëgü,
 rü tümaëyèxgü, rü tümaëgü, rü tümaxãcügü, rü
 tümaãnegü. Natürü ngëxgumarüũ tá ta tanayaxu
 i ngúxũgü i togü tá tüxũ ingexëëgüxũ. Natürü
 yixcamaxüra i daxüguxũ i naãnewa rü tá tanayaxu
 i maxũ i taguma gúxũ. ³¹ —Natürü muxũma
 i nümaxũ i ñuxma ñoma i naãnewa duũxũgü

wixpëxewa ügüxëẽxũ, rü daxũguxũ i naãnewa rü Tupana tá wixweama nanaxüügüxëẽ. Rü muxũma i nümaxũ i ñuxma ñoma i naãnewa duũxüügü wixweama ügüxëẽxũ, rü daxũguxũ i naãnewa rü Tupana tá wixpëxewa nanaxüügüxëẽ –ñanagürü.

Ngechuchu rü wenaxãrũ nanaxunagü ga norü yuxchiga

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Rü Yerucharéüwaama naxĩ. Rü nüma ga Ngechuchu rü norü ngúexüügüpëxegu nixũ. Rü nümagü rü nañaxãchiãëgü, rü yema togü ga duũxüügü ga wixweama ägüxũ rü namuẽ. Rü Ngechuchu rü wenaxãrũ noxrüwama naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngúexüügü. Rü inanaxüügü ga namaã nüxũ na yaxuxũ ga tacü tá nüxũ na ngupetüxũ. ³³ Rü ñanagürü nüxũ: –Pema nüxũ pecuèx na marü ingaicaxũ na Yerucharéüwa ingugüxũ. Rü ngema rü duũxüügü rü tá chixri chomaã nachopetü. Rü paigüarü äëxgacügü rü ngúexëëruügü i ore i mugüwa nguxëëtaegüxũna tá choxũ naxuaxüügü. Rü nümagü rü tá chomaã nanaxuegugü na chayuxũ, rü tá ngẽma Dumacũãxgüna choxũ namugü. ³⁴ Rü ngẽmagü tá nixĩ i chaugu idauxcürãügüxũ. Rü tá choxna nacuaixgüe, rü tá choxna nanaçuaixcagü, rü tá choxũ nayuxëëgü. Natürü tomaëxpüx i ngunexüguwena táxarü chamaxũ –ñanagürü.

Chaũtiágu rü Cuãũ rü wüxi ga ngüxëẽcèx ínacaüü
(Mt 20.20-28)

³⁵ Rü Ngechuchucèx naxĩ ga Chaũtiágu rü Cuãũ ga Zebedéu nanegü, rü ñanagürügü nüxũ: –Pa Ngúexëëruüx, tanaxwèxe i toxcèx cunaxü i ngẽma

ngüxëẽ i naxcèx tá cuxna taçaxü —ñanagürügü.
³⁶ Rû nüma rû nüxna naca, rû ñanagürü: —¿Tacü nixĩ i penaxwèxexü na pexcèx chanaxüxü? —ñanagürü. ³⁷ Rû ñanagürügü: —Rû ngëxguma ãëxgacüxü quingucuchigu, rû tanaxwèxe na wüxie i toma rû curü tügünecüwawa tarütöxü, rû togue i curü toxwecüwawa —ñanagürügü. ³⁸ Rû Ngechuchu nanangãxü, rû ñanagürü nüxü: —Pema rû tama nüxü pecuèx na tacücèx ípëçaxü. ¿Rû pexü chi natauxchaxü i na peyaxaxüxü i ngëma axexü i üxchiüxü i choma tá chixaxüxü? ¿Rû namaã chi peporaexü i ngëma ngúxü i tá chingexü? —ñanagürü. ³⁹ Rû nümagü nanangãxügü rû ñanagürügü: —Ngëmaãcü, namaã tá taporae —ñanagürügü. Rû Ngechuchu nanangãxü, rû ñanagürü nüxü: —Aixcüma tá nixĩ i chauxrüü peyaxaxüxü i ngëma axexü i üxchiüxü rû chauxrüü ngúxü na pingegüxü. ⁴⁰ —Natürü ngëma chorü tügünecüwawa rû chorü toxwecüwawa na perütögüxücèx, rû tama choxmëxwa nangëxma na pexna chanaxãxü, erü Chaunatü tá tüxna nanaxã ya yíxema tümacèx íyíxë —ñanagürü. ⁴¹ Rû yexguma yemaxü naxĩnüëgu ga yema togü ga 10 ga ngúexügü, rû Chaütiágumaã rû Cuáümaã nanuë. ⁴² Natürü Ngechuchu naxcèx naca rû ñanagürü nüxü: —Pema nüxü pecuèx i togü i nachüüãnegüwa rû nangëxmagü i ãëxgacügü i nügü nacuèxgügu na namexü na nuãcü namuãxü i norü duüxügü. Rû ngëma ãëxgacügü i taxügü rû norü duüxügüarü yora nügü nixĩgüxëẽ. ⁴³ —Natürü täütáma ngëmaãcü nixĩ i petanüwa. Erü ngëxguma texé naxwèxegu na guxãärü yexera na

tĩxũ i petanũwa, rũ name nixĩ i noxri rũ guxããrũ ngũxẽẽruũ na tĩxũ. ⁴⁴ –Rũ ngẽxguma chi texé i petanũwa naxwèxegu na tũmamũcũgũeru na tĩxũ, rũ name nixĩ i noxri rũ guxũma i tũmamũcũgũarũ ngũxẽẽruũ na tĩxũ. ⁴⁵ –Rũ woo i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rũ tama togũ choxũ rũngũxẽẽxũcèx nixĩ i núma chaxũxũ. Natürũ núma chaxũ na duũxũgũxũ charũngũxẽẽxũcèx rũ naxcèx ichanaxãxũcèx i chorũ maxũ, na ngẽmaãcũ chanaxũtanũxũcèx na norũ pecadugũna ínangũxũxũcèx i muxũma i duũxũgũ –ñanagürũ.

Bartiméũ ga ngexetũcũxũ narũmexẽẽ ga Ngechuchu

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Rũ Yericũarũ ããnewa nangugũ. Rũ Ngechuchuwe narũxĩ ga norũ ngũxũgũ rũ muxũma ga togũ ga duũxũgũ. Rũ yexguma guma ããneãrũ guxwa nangugũchaũgu ga nũxna na ínachoxũxũ, rũ yéma namacũwawa narũto ga wũxi ga ngexetũcũ ga Bartiméũgu ãẽgacũ ga Timéũ nane. ⁴⁷ Rũ yexguma guma ngexetũcũ nũxũ ãnũgu ga Ngechuchu ga Nacharétucũãx na yĩxũ ga guma yéma üpetũcũ, rũ inanaxũgũ ga poraãcũ aita na naxũxũ, rũ: –Pa Ngechuchu ya Dabitanũxũx, ¡cuxũ changechaũtũmũũ! –ñanagürũ. ⁴⁸ Natürũ muxũma ga yema duũxũgũ rũ ínangaxũchigũama ga na iyanangeáxũcèx. Natürũ ga nũma rũ yexeraãcũ aita naxũama, ñaxũmaã: –Pa Dabitanũxũx, ¡cuxũ changechaũtũmũũ! – ñaxũmaã. ⁴⁹ Rũ yexguma ga nũma ga Ngechuchu rũ inayachiãchi, rũ ñanagürũ: –¡Naxcèx peca! – ñanagürũ. Rũ guma ngexetũcũcèx nacagũ, rũ

ñanagürügü: —¡Nataãẽ rü inachi! Rû cuxcèx nixĩ i naçaxũ —ñanagürügü. ⁵⁰ Rû guma ngexetücü rü yexacü nanaña ga norü gáuxũchiru. Rû inayuxnagü rü Ngechuchucèx nixũ. ⁵¹ Rû Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü nüxũ: —¿Tacü nixĩ i cunaxwèxexũ na cuxcèx chanaxũxũ? —ñanagürü. Rû nüma ga guma ngexetücü, rü nanangãxũ, rü ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruũx, chanaxwèxe na chidauchixũ —ñanagürü. ⁵² Rû yexguma ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxũ: —¡Ëcü, íixũ! Rû marü cuxcèx nitaane erü cuyaxõ —ñanagürü. Rû yexgumatama ga guma ngexetücü rü nidauchi, rü Ngechuchuwe narüxũ ga namawa.

11

Ngechuchu rü Yerucharéũgu naxücu (Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Cu 12.12-19)

¹ Rû marü Yerucharéũãrü ngaicamana nangügü ga Oríbunecüarü Mèxpúneãrü ngaicamana yexmagüne ga Ìänexãcügü ga Bechagué rü Betániã. Rû yexguma yéma nangügü, rü Ngechuchu nanamu ga taxre ga norü ngúexũgü. ² Rû ñanagürü nüxũ: —¡Gua tórü toxmèxtawa ngẽxmane ya Ìänexãcüwa pexĩ! Rû ngẽxguma nawa pengügü, rü ngẽxma tá nüxũ peyangau i wüxi i buru i ngẽxma ngaxũxũ i taguma texé natagu aunagũxũ. ¡Rû peyawẽxũ rü nuã penaga! ³ —Rû ngẽxguma texé pexna caxgu na tacücèx peyawẽxũxũ i ngẽma buru, ¡rü tümamaã nüxũ pixu rü ñapegügü:

“Torü Cori nanaxwèxe, rü ñuxma tátama nanataeguxẽẽ”, ñapegügü! ⁴ Rû yéma naxĩ. Rû yexma namacüwagu nüxũ nayangaugü ga yema

buru ga wüxi ga ïpataèxütagu ngaxüxü. ⁵ Rü ñuxre ga duüxügü ga yéma yexmagüxü rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Tacü ípexüe? ¿Rü tüxcüü peyawëxü i ngëma buru? —ñanagürügü. ⁶ Rü nümagü ga yema ngúexügü, rü yema ore ga Ngechuchu namaã nüxü ixuxüãcü nanangãxügü. Rü yemacèx tama nüxna nanachuxgü. ⁷ Rü natagu nanaçhagümü ga naxchirugü. Rü yemaãcü Ngechuchuxütawa nanagagü. Rü nüma ga Ngechuchu rü natagu naxaunagü. ⁸ Rü muxüma ga duüxügü rü naxchirumaãtama nanaçhamagü. Rü togü rü naïxãtügü ga naãnewa nadaüxümaã nayaçhamagü. ⁹ Rü yema duüxügü ga napëxegu ägüxü rü yema togü ga wixweama ägüxü, rü tagaãcü ñanagürügü: —¿Cuxü ticuèxüxügü! ¿Rü naxüüne ya daa Tupanaegagu núma ücü! ¹⁰ ¿Rü äëxgacü ya Dabírüxü namecümáxüchi ya daa äëxgacü ya núma ngücü! ¿Rü pema rü ta, Pa Daxücüãx, rü nüxü picuèxüxügü ya Tupana! —ñanagürügü. ¹¹ Rü Yerucharéügu naxücu ga Ngechuchu, rü tupauca ga taxü necèx nixü. Rü meãma guxüwama inanadauaxüne. Rü ñuxüchi yema norü ¹² ga ngúexügümaã Betániãärü ïã necèx nataegu, yerü marü nayáuane.

*Ngechuchu rü orix ga iguera ga ngearü
oõxümaã chixexü naxuegu
(Mt 21.18-19)*

¹² Rü moxüãcü yexguma Betániãwa inaxiãchigu ga Ngechuchu rü nataiya. ¹³ Rü yaxügu nüxü nadau ga wüxi ga orix ga iguera ga äãtüxü. Rü nüma ga Ngechuchu rü naxcèx nixü na íyadauãxüçèx rü ngoxi nayexmèx ga norü o.

Natürü yexguma naxütawa nanguxgu, rü taxuŭma inayangau, rü naätüxüxĩcatama, yerü tauta norü owa nangu. ¹⁴Rü yexguma rü ñanagürü igueraxü: –¡Tagutáma texé wena cuxü tamúârü oõx! –ñanagürü. Rü norü ngúexügü rü nüxü naxĩnüê ga yema.

Ngechuchu ínanawoxü ga yema tupauca ga taxünewa taxegüxü ga duüxügü

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Cu 2.13-22)

¹⁵ Rü yexguma Yerucharéüwa nangugügu, rü Ngechuchu rü tupauca ga taxünegu naxücu. Rü inanaxügü ga na ínawoxüãxü ga yema yéma tacümaã taxegüxü rü naxcèx taxegüxü. Rü nanangüegutanü ga norü mechagü ga yema duüxügü Tupanaarü âmarewa mexü ga dīerumaã taxegüxü rü muxtucumaã taxegüxü. ¹⁶ Rü nanachuxu ga texé tacü na yéma ngepetüxü tupauca ga taxünemachiawa. ¹⁷ Rü inanaxügü ga na nangúexēētaexü, rü ñanagürü: –Tupanaârü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Chopata rü guxüma i nachiuãnecüãxgüarü yumüxêpataŭgu tá naxãega”, ñanagürü. Natürü pema rü ngítèèxgüxüpataŭ peyaxĩxēē –ñanagürü. ¹⁸ Natürü yexguma yemaxü naxĩnüêgu ga paigüarü âëxgacügü rü ngúexēēruügü ga Moíchéarü mugüwa nguxēētaegüxü, rü inanaxügüe ga naxcèx na nadaugüxü ga ñuxácü Ngechuchuxü na yamèxgüxü. Natürü duüxügüxü namuüê, rü yemacèx taxucürüwama duüxügüpegu nayayauxgü. Yerü nüma ga duüxügü rü namaã nataãxégü ga yema Ngechuchuarü nguxēētae.

19 Natürü yexguma marü nayáuanegu, ga Ngechuchu rü norü ngúexügümaã nawa ínachoxü ga guma ñane.

Narüñexë ga yema iguera ga ngearü oõxü
(Mt 21.20-22)

²⁰ Rü moxüãcü pèxmama rü igueraxütawa nachopetü. Rü yéma nüxü nadaugü ga na nañexëxü ñuxmata naxchúmèxãwa nangu. ²¹ Rü yexguma ga Pedru rü nüxna nacuéxãchi ga yema ñeãcü ngupetüxü, rü ñanagürü Ngechuchuxü: —Pa Ngúexëëruüx, dücax i iguera ga chixexü namaã cuxueguxü, rü marü narüñexë —ñanagürü.

²² Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: — ¡Nüxü peyaxögü ya Tupana! ²³ —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü ngëxguma chi wüxie daa mëxpúnexü tamuxgu na yaxügachixücèx rü taxtü i taxüchiüwa nügü na yatáexücèx, rü chi pega naxñü, ega aixcüma peyaxögüãcüma nüxü ngëma ñapegügu. ²⁴ —Rü ngëmacèx pemaã nüxü chixu rü guxüma i tacü i naxcèx ípeçaxü i perü yumüxëwa, rü name nixí na peyaxögüxü na marü penayaxuxü, rü aixcüma tá penayaxu. ²⁵ —Rü ngëxguma peyumüxëgügu, natürü nangëxmagu i tacücèx texémaã na penuëxü, ¡rü tüxü nüxü pengechaü! na Penatü ya daxügücü rü ta pexü nüxü nangechaüxücèx i perü pepadugü. ²⁶ —Natürü ngëxguma pema tama tüxü nüxü pengechaügügu, rü Penatü ya daxügücü rü tá ta täütama pexü nüxü nangechaü —ñanagürü.

Ngechuchuna nacagüe na texéarü oregagu tu-pauca ga taxünewa nanguxëëtaexü
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27 Rū yemawena rū Yerucharéŭcèx nawoegu. Rū yexguma Ngechuchu rū tupauca ga taxŭnegu yaxŭgŭchigŭyane, rū naxcèx naxĩ ga paigŭarŭ aēxgacŭgŭ, rū ngŭexēēruŭgŭ ga Moĩchearŭ mugŭwa ngŭxēētaegŭxŭ, rū Yudĩgŭarŭ aēxgacŭgŭerugŭ. 28 Rū nŭxna nacagŭe, rū ñanagŭrŭgŭ: —¿Texearŭ mugagu nixĩ i cunaxŭxŭ i ngēma núma cuxŭxŭ? ¿Rū texé cuxŭ tamu na cunaxŭxŭcèx i ngēma? —ñanagŭrŭgŭ. 29-30 Rū yexguma ga Ngechuchu rū nanangãxŭ, rū ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Choma rū tá ta pexna chaca, rū ngēxguma choxŭ pengãxŭgu i ngēma pexna naxcèx chaçaxŭ, rū choma rū tá ta pemaã nŭxŭ chixu na texé choxŭ muxŭ na chanaxŭxŭcèx i ngēma. ¿Rū texé tanamu ga Cuáŭ na duŭxŭgŭxŭ ínabaiŭxēēxŭcèx? ¿Rū Tupana yĩxŭ ga namucŭ rū ēxna duŭxŭgŭmare? —ñanagŭrŭ. 31 Rū yexguma ga nŭmagŭ rū inanaxŭgŭe ga nŭgŭmaã na yaporagatanŭcŭxŭ, rū ñanagŭrŭgŭ: —Rū ngēxguma chi:

“Tupana núma nanamu”, ñagŭgŭgu, rū nŭma rū chi ñanagŭrŭ tŭxŭ:

“¿Tŭxcŭŭ ga tama nŭxŭ peyaxŭgŭxŭ?” ñanagŭrŭ chi tŭxŭ. 32 ¿Rū ñuxŭcŭrŭwa rū:

“Yatŭgŭmare núma nanamu”, ñatarŭgŭgŭ tá? Rū yema ñanagŭrŭgŭ yerŭ duŭxŭgŭxŭ namuŭē. Yerŭ guxŭma ga duŭxŭgŭ rū nayaxŭgŭ rū aixcŭma Tupana nanamu ga Cuáŭ na nŭxŭ yaxuxŭcèx ga norŭ ore. 33 Rū yemacèx Ngechuchuxŭ nangãxŭgŭ, rū ñanagŭrŭgŭ: —Tama nŭxŭ tacuèx ga texé núma na namuxŭ ga Cuáŭ ga baiŭxēēruŭ —ñanagŭrŭgŭ. Rū yexguma ga Ngechuchu rū nanangãxŭ rū ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Choma rū ta

tãûtáma pemaã nüxũ chixu na texé choxũ muxũ na chanaxũxũ i ngẽma choxna naxcèx peçaxũ —ñanagürü.

12

*Ore i puracütanüxũ i chixexüğügu ixuxũ
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)*

¹ Rũ Ngechuchu rũ inanaxüğü ga ore ga cuèxruüğügu ixuxũmaã na nangúexẽẽtaexũ. Rũ ñanagürü nüxũ: —Nayexma ga wüxi ga yatü ga norü naãnegu ubanecü ücü. Rũ ínanapoxegu, rũ nanaxü ga wüxi ga ubaarü yauxtüxũxũchica, rũ wüxi ga dauxũtaechica na meã nüxna nadauxüçèx ga guxũma. Rũ ñüxũchi ñuxre ga puracütanüxũna nüxũ nadauxẽẽ. Rũ namaã nanamexẽẽ na ngãxüğü namaã ngixũ yatoyexüçèx ga yema ubatanü. Rũ ñüxũchi ga yema naãneärü yora rü to ga nachiuãnewa naxũ. ²—Rũ yexguma nawa nanguxgu ga na yadauxũ ga yema ubagü, rũ guma yatü rü yéma puracütanüxüğüxũtawa nanamu ga wüxi ga norü duüxũxũ na naxcèx íyaçaxüçèx ga yema ubagü ga nüxna üxũ. ³—Natürü yema puracütanüxüğü rü nayayauxgü, rü nanaçuaixgü ga guma yatüarü duüxũ. Rũ taxuũma ga ubagü nüxna naxägü, rü yemaãcü ínayamugü. ⁴—Rũ yexguma ga guma yatü rü to ga norü duüxũxũ yéma namu. Natürü ga guma rü nayamèxèrugü, rü namaã naguxchigagü. ⁵—Rũ yexguma rü to ga norü duüxũxũ yéma namu. Natürü nayamèxgü. Rũ yemawena, rü yéma nanamugü ga muxũma ga togü ga norü duüxüğü. Natürü ga yema puracütanüxüğü rü nayaçuaixgü ga ñuxre, rü togü rü nanadai. ⁶—Rũ yexguma rü nüxũ ínayaxü

ga nanexũchi ga poraãcü nüxũ nangechaũcü. Rũ düxwa guma nanexũ yéma namu, yerũ nüma nagu naxĩnũgu rũ chi nanega naxĩnüë ga yema puracũtanũxũgũ. ⁷ –Natürũ yexguma guma cori nanexũ nadaugũgu ga yema puracũtanũxũgũ, rũ nũgũmaã ñanagürũgũ:

“Ngẽmaãrũ tá nixĩ i ñãã naãne i yixcama. ¡Rũ ngĩxã tayamèxgũ na tóxrũ na yĩxũcèx!” ñanagürũgũ. ⁸ –Rũ yemaãcü nayayauxgũ, rũ nayamèxgũ. Rũ yema ubanecũpechinũwa nayatèxgũ ga naxũne. ⁹ –Rũ ñũxma rũ pexna chaca, ¿pexcèx rũ tacũ tá naxũ ya yima ubanecũarũ yora namaã i ngẽma puracũtanũxũgũ i chixexũgũ? Rũ dücax, rũ ngẽma tá naxũ, rũ tá nanadai i ngẽma puracũtanũxũgũ, rũ togũna tá nanaxã i ngẽma ubanecũ. ¹⁰ –¿Taguma êxna nawa pengúe i Tupanaãrũ ore i ümatũxũ? Erũ ngẽmawa rũ ñanagürũ:

“Rũ yima nuta ya mecũ ya ñãrũ üruũgũ nüxũ oechirécũ, rũ ñũxma rũ yimatama nixĩ ya Tupana nüxĩra yaxücuchicũ na namaã inaxũgũãxũcèx ya ñpata. ¹¹ Rũ tórũ Cori ya Tupana nixĩ ga naxücũ ga yema, rũ ñũxma rũ namexèchi i taxcèx”, ñanagürũ i ngẽma ore. ¹² Rũ yexguma ga yema paigũarũ ãëxgacũgũ, rũ ngúexèẽruũgũ ga Moĩchearũ mugũwa nguxèẽtaegũxũ, rũ Yudíugũarũ ãëxgacũgũerugũ, rũ Ngechuchuxũ niyauxgũchaũ. Yerũ nüxũ nacuèxgũ ga nachiga na yĩxũ ga yema ore ga cuèxruũgu yaxuxũ. Natürũ duũxũgũxũ namuũë rũ yemacèx taxuũma namaã naxũe. Rũ nüxna yéma ínixĩmare.

*Ãëxgacüaxü dïërumã naxütanüxüchiga
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)*

13 Rû yexguma ga yema ãëxgacügü rû Ngechuchuxütawa nanamugü ga ñuxre ga norü duüxügü ga Parichéugü rû Erodetanüxügü na nüxna yacagüexücèx, rû ngoxi tacü rû chixexü ga dexamaã nüxü nangãxü na yemaãcü ãëxgacügüxütawa na íyaxuaxügüãxücèx. 14 Rû nümagü rû naxütawa naxĩ, rû ñanagürügü nüxü: —Pa Ngúexëëruüx, nüxü tacuèx rû aixcüma nixĩ i ngëma nüxü quixuxü i ore. Rû tama duüxügügamare cuxĩnú, erü tama norü düxétüxünegu cudawenü, natürü nacüma nixĩ i cungugüxü. Rû aixcüma cunangüexëë i duüxügü na Tupana naxwëxexüãcüma namaxëxücèx. ¡Tomaã nüxü ixu! Rû ngëma dïëru ya ãëxgacü ya tacü ya Dumacüãx totanüwa ngixü yauxchaücü çrü namexü yĩixü na nüxna ngixü taxãxü, rû ëxna tama? —ñanagürügü. 15 Natürü ga Ngechuchu rû nüxü nacüexama ga na chixexügu namaã naxĩnüëxü ga yema duüxügü woo meã namaã na yanadexagüxü. Rû yemacèx ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü chixexügu choxü penguxëëchaüxü? ¡Nuã ngixü pingé i wüxitachinü i dïëru na ngixü chadauxücèx! —ñanagürü. 16 Rû yema naxütawa ngixü nangegü ga wüxitachinü ga dïëru. Rû Ngechuchu rû ñanagürü nüxü: —¿Texéchicünèxã rû texééga nixĩ i ngïgu üxü? —ñanagürü. Rû nümagü nanangãxügü, rû ñanagürügü: —Dumacüãx ya ãëxgacü ya tacüchicünèxã nixĩ —ñanagürügü. 17 Rû yexguma ga Ngechuchu rû ñanagürü nüxü: — ¡Ãëxgacüna ngixü pexã i ngëma ãëxgacüarü ixĩcü,

rü Tupanana ngĩxũ pexã i ngẽma Tupanaãrũ ixĩcü!
—ñanagürũ. Rü yexguma yema orexũ naxĩnüëgu,
rü namaã nabaixãchiãëgü.

*Ngechuchuna nacagüe rü ngoxi wena namaxẽ i
duĩxũgü*

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Rü yemawena rü Ngechuchuxũtawana
ínayadaugü ga ñuxre ga Chaduchéugü. Rü nümagü
nixĩ i nüxũ yaxugüexũ na tagutáma wena
namaxẽxũ i yuexũ. Rü yemacèx Ngechuchuna
nayacagüe, rü ñanagürügü: ¹⁹ —Pa Ngúexẽëruũx,
Moĩchéarũ mugüwa rü ñanagürũ:

“Rü ngẽxguma wüxi ya yatũ naxmèx ngexacüyane
nayuɣgu, rü name nixĩ i naëneëtama ngĩmaã
naxãmèx i ngẽma yutecü i naxũmèx, na
ngẽmaãcü naxãxãcüxũcèx ya naëneë ga
marũ yucü”,

ñanagürũ ga yema ore. ²⁰ —Dücèx, nayexma ga 7
ga nügüeneëgü. Rü naxãmèx ga guma yacü, natürũ
tauta naxãxãcüyane nayu. ²¹⁻²² —Rü yexguma

ga naĩ ga naëneë nüxĩ ngĩmaã naxãmèx ga yema
ngecü, natürũ guma rü ta nayu rü nangexacü.
Rü yexguma ga guma norũ tomaëxpũx ga naëneë
nüxĩ ngĩmaã naxãmèx, natür ü yexgumarũtama
nüxũ nangupetü. Rü yemaãcü, gucüma ga guma
7 ga nügüeneë rü ngĩmaã naxãmèx ga yema nge.

Rü gucüma nayue tauta naxãxãcüyane. Rü düxwa
ngĩma rü ta iyu ga yema nge. ²³ —Rü dücax,
ngẽxguma yuexũ wena maxëgu, ¿rü ngexcürüücü
naxmèx tá iyixĩ i ngẽma nge? Yerü gucüma
ga guma 7 ga nügüeneëgü ngĩmaã naxãmèx —
ñanagürügü. ²⁴ Rü yexguma ga Ngechuchu rü

nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Pema rü ípetüe erü tama nüxũ pecuèx i Tupanaãrü ore i ümatüxũ, rü tama nüxũ pecuèx i ñuxãcü na naporaxũ ya Tupana. ²⁵ —Rü ngëxguma yuexũ wena maxëgu, rü taxúetáma tixãmèxgü rü éxna tixãtegü. Erü daxũcüãx i Tupanaãrü orearü ngeruügürüü tá tixĩgü i ngëxguma. ²⁶ —Pema choxna peca i yuexũärü dagüchiga. ¿Natürü tama éxna nawa pengúe i Tupanaãrü ore ga Moïché ümatüxũ ga naixãcü ga íyauXRatanünechigaxũ íyaxuxüwa? Erü yema orewa rü Moïchéxũ ñanagürü ga Tupana:

“Choma nixĩ i Abráũärü Tupana, rü Ichaáarü Tupana, rü Acobuarü Tupana”, ñanagürü. ²⁷ —Rü ngëma orewa nüxũ tacuèx rü Tupana rü maxëxũärü Tupana nixĩ rü tama yuexũärü Tupana nixĩ, erü Tupanaarü ínüwa rü taxúema tayu. Rü ngëmaãcü i pema rü poraãcü ípetüe —ñanagürü.

Ngëma Tupanaãrü mu i guxũ i norü mugüarü yexera ixĩxũ

(Mt 22.34-40)

²⁸ Rü wüxi ga ngúexëëruũ ga Moïchéarü mugüwa nguxëëtaexũ, rü nüxũ naxĩnü ga yema togü ga namücügü ga Ngechuchumaã na íyaporagatanücüxũ. Rü nüma rü nüxũ nicuèxãchi ga meãma na nangãxũãxũ. Rü yemacèx Ngechuchucèx nixũ, rü nüxna naca, rü ñanagürü nüxũ: —Pa Ngúexëëruũx, ¿ngëxürüüxũ i Tupanaãrü mu nixĩ i guxũ i norü mugüarü yexera ixĩxũ? —ñanagürü. ²⁹ Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Ngëma Tupanaãrü mu i guxũ i norü mugüarü yexera ixĩxũ, rü ñaã nixĩ, ñanagürü:

“¡Iperüxĩnũẽ, Pa Iraéanecũãxgü! Rũ nũma ya Cori ya tórũ Tupana, rũ yixicatama nixĩ ya tórũ Cori. ³⁰ ¡Rũ nüxũ nangechaũ ya Cori ya curũ Tupana guxũne ya curũ maxũnemaã, rũ guxũ i cuãẽmaã, rũ guxũ i nagu curũxĩnũxũmaã, rũ guxũ i curũ poramaã!”

ñanagürũ. ³¹ –Rũ ngẽma norũ taxre i Tupanaãrũ mu, rũ ñanagürũ:

“¡Rũ nüxũ nangechaũ i cumücũ na cugũ cungechaũxürũ!”

ñanagürũ. Rũ nataxuma i to i Tupanaãrũ mu i ngẽmagüarũ yexera ixĩxũ –ñanagürũ. ³² Rũ yexguma ga yema ngúexẽẽruũ ga mugüwa nguxẽẽtaexũ, rũ ñanagürũ Ngechuchuxũ: –Marũ name, Pa Ngúexẽẽruũx, erũ aixcũma nixĩ i ngẽma nüxũ quixuxũ na wüxixicatama na yĩxũ ya Tupana, rũ nataxuma ya naĩ. ³³ –Rũ ngẽma Tupanaxũ na ingechaũxũ guxũne ya tórũ maxũnemaã, rũ guxũ i nagu rüxĩnũxũmaã, rũ guxũ i tórũ poramaã, rũ nüxũ na ingechaũxũ i tamücũ i yigũ na ingechaũxürũ, rũ ngẽma rũ guxũma i carnerugũ i Tupanacèx idèixũ rũ íguxũarũ yexera narümemae –ñanagürũ. ³⁴ Rũ yexguma Ngechuchu nüxũ dèuxgu ga mexũgu na naxĩnũãcũma na nangãxũãxũ ga yema ngúexẽẽruũ ga mugüwa nguxẽẽtaexũ, rũ ñanagürũ nüxũ: –Marũ tama taxũ cuxũ nataxu na cunayaxuxũ ya Tupana na curũ ãẽxgacũ yĩxũcèx –ñanagürũ. Rũ yemawena rũ marũ taxuũma nügũ naporaxẽẽ na nüxna yacachigüxũcèx.

*¿Texé nane nixĩ ya Cristu?
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)*

³⁵ Rũ yexguma tupauca ga taxũnewa ínangúexẽetaeyane ga Ngechuchu, rũ duũxũgũna naca, rũ ñanagũrũ: —¿Tũxcũũ nixĩ i ngẽma ngúexẽẽruũgũ i mugũwa nguxẽẽtaegũxũ i ñagũxũ:

“Yima Cristu ya Tupana nũxũ unetacũ rũ nuxcũmaũcũ ga ãẽxgacũ ga Dabítaa nixĩ”, ñagũxũ?

³⁶ —¿Rũ ñuxãcũ i ngẽmaãcũ yadexagũxũ? Yerũ nũmatama ga Dabí, rũ yexguma Tupanaãe i Üünexũ naãewa ideaxgu rũ ñanagũrũ:

“Cori ya Tupana rũ chorũ Corixũ ñanagũrũ: ‘¡Nuã chorũ tũgũnecũwawa rũto ñuxmatáta nũxũ charũporamaẽ i curũ uwanũgũ na cuga naxĩnũẽxũcèx!’ ”

ñanagũrũ ga yema orewa. ³⁷ —¿Natürũ ñuxũcürũwa i Dabítaa yĩxũ ya Cristu, ega nũmatama ga Dabí, rũ norũ Corimaã naxuãgu? —ñanagũrũ. Rũ yema muxũma ga duũxũgũ ga yema yexmagũxũ, rũ taãẽacũma Ngechuchuaxũ inarũxĩnũẽ.

*Ngechuchu rũ nũxũ nixu na tama yameãrũ
maxũãxgũxũ ga yema ngúexẽẽruũgũ ga Moĩchearũ
mugũwa nguxẽẽtaegũxũ*

(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54, 20.45-47)

³⁸ Ngechuchu rũ norũ nguxẽẽtaewa rũ ñanagũrũ: —¡Pexuãẽgũ naxcèx i ngẽma ngúexẽẽruũgũ i Moĩchearũ mugũwa nguxẽẽtaegũxũ! Erũ nũmagũ rũ norũ me nixĩ i mexũ i naxchirumaã na naxĩãneãxũ. Rũ nanaxwèxegũ na ítamũwa duũxũgũ meã nũxũ na rũmoxègũxũ. ³⁹ — Rũ ngutaquẽxepataũgũwa rũ norũ me nixĩ i ãẽxgacũgũmèxwèxewa na natogũxũ. Rũ õnagũ

i taxŭwa rŭ ngēma ōnaārŭ yoraxŭtawa ŭgŭxŭ i nachicacèx nadaugŭ. ⁴⁰—Natŭrŭ tŭxna nanapuxŭ ya tŭmapatagŭ ya yŭxema yutegŭxe. Rŭ ñuxŭchi nanamèxēē i norŭ yumŭxègŭ na ngēmagu nŭgŭ yacuxgŭxŭcèx rŭ duŭxŭgŭ nagu rŭxŭnŭèxŭcèx na aixcŭma mexŭgŭ na yixŭgŭxŭ. Natŭrŭ nŭmagŭ tá nixŭ i yexeraācŭ napoxcuxŭ —ñanagŭrŭ.

Yutecŭ ga ngearŭ dŭeruāxcŭ ga Tupanacèx dŭeru ngŭxŭ ixācŭ

(Lc 21.1-4)

⁴¹ Wŭxicana ga Ngechuchu rŭ tupauca ga taxŭneārŭ dŭeruchiŭārŭ toxmèxtawa narŭto. Rŭ yéma inadawenŭ ga ñuxācŭ duŭxŭgŭ yexma ngŭxŭ yanaxŭcuchigŭxŭ ga norŭ dŭerugŭ. Rŭ muxŭma ga duŭxŭgŭ ga idŭeruāxgŭxŭchixŭ rŭ yexma ngŭxŭ nayarŭxŭcuchigŭ ga muxŭchicŭ ga norŭ dŭeru. ⁴²Rŭ ngŭrŭ yéma ingu ga wŭxi ga yutecŭ ga ngearŭ dŭeruāxcŭ. Rŭ ngŭma rŭ wŭxi ga yema dŭeruchiŭgu ngŭxŭ iyarŭxŭcuchi ga taxretachinŭ ga dŭeruxacŭ ga ítanŭcŭ. ⁴³Rŭ yexguma ga Ngechuchu rŭ norŭ ngŭexŭgŭcèx naca, rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Aixcŭma pemañ nŭxŭ chixu rŭ ñañ ngecŭ i yutecŭ i ngearŭ dŭeruāxcŭ, rŭ guxŭ i ngēma togŭ i dŭeruchiŭgu dŭeru ngŭxŭ ixŭcuchigŭxŭārŭ yexera ngŭxŭ ixā. ⁴⁴Erŭ guxŭma i togŭ rŭ ngŭxŭ inaxāgŭ i ngēma nŭxŭ íyaxŭgŭcŭ. Natŭrŭ ngŭma ngŭxŭ natauxyane ngŭxŭ ixā i guxcŭma i ngŭxŭ ngēxmèxcŭ i ngŭrŭ ōnatanŭ —ñanagŭrŭ.

13

Ngechuchu nanaxunagŭ na tupauca ga

*taxünegu tá na napogüexü**(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)*

¹ Rû yexguma tupauca ga taxünewa ínaxüxügu ga Ngechuchu, rû wüxi ga norü ngüexügü rû ñanagürü nüxü: —Pa Ngüexëëruüx ¡dücax ñuxãcü nimexëchi ya daa tupauca ya itaxüne rû naxtapüxarü nutagü! —ñanagürü. ² Natürü Ngechuchu nanangãxü, rû ñanagürü: —Pema nüxü pedaugü ya guxünema ya yima tupauca ya taxüneärü ¡patagü. Natürü pemaã nüxü chixu rû aixcüma guxünema ya daa ¡patagü rû tá nagu napogüe. Rû norü nutagü rû taxucütáma nügüétü naxüxüra, rû bai tá ya wüxi —ñanagürü.

*Cuèxruügu i tá nüxü idauxü naxüpa na nagüxü i naãne**(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24, 17.22-24)*

³⁻⁴ Rû yemawena rû Oríbunecüarü Mèxpüne ga tupauca ga taxüneärü toxmèxtawa yexmanewa naxí. Rû yéma narüto ga Ngechuchu. Rû Pedru rû Chaütiágu rû Cuáü rû Aüdré rû naxütawa naxí na noxrüwama nüxna nacagüexüçèx. Rû ñanagürügü: —Tanaxwèxe i tomaã nüxü quixu na ñuxgu tá nangupetüxü i ngëma nüxü quixuxü. ¿Rû tacü tá nixí i norü cuèxruü i nawa nüxü tacuáxü ega nawa tá nanguxgu i ngëma? —ñanagürügü. ⁵ Rû yexguma ga Ngechuchu rû nanangãxü rû ñanagürü nüxü: —¡Pexuãëgü na taxúema pexü womüxëëxüçè! ⁶ —Erü muxüchixü i duüxügü tá ínangugü, rû chaugu tá nügü nicuxgü, rû ñanagürügü tá:

“Choma nixí i Cristu”, ñanagürügü tá. Rû muxüchixü i duüxügüxü tá nawomüxëë. ⁷ —Rû ngëxguma nüxü pexĩnüëgu na nügü nadèixü

i nachiũãnegü i ngaicamagüxũ rü togü i nachiũãnegü i yaxügugüxũ, ¡rü täütáma ngẽmacèx pebaixãchiãëgü! Erü woetama ngẽmaãcü tá nangupetü. Natürü täütáma naãneärü güx nixĩ i ngẽma. ⁸ –Erü wüxi i nachiũãne rü to i nachiũãnemaã tá nügü nadai. Rü wüxi ya ãëxgacüarü churaragü rü to i ãëxgacüarü churaragümaã tá nügü nadai. Rü muxüma i nachicawa rü tá naxĩãxãchiane. Rü tá taiya nangux. Natürü güxüma i ngẽma rü norü ügümare nixĩ i ngẽma ngúxũ i tá ínguxũ. ⁹ –¡Rü meã pegüna pedaugü! Erü ãëxgacügüpëxewa tá pexũ nagagü, rü ngutaquëxepataüğügu tá pexũ nicuaixgü. Rü nachiũãnegüarü ãëxgacügüpëxewa tá pexũ nagagü naxcèx na chorü duüxüğü na pixĩgüxũ. Natürü ngẽmaãcü tá pexũ natauxcha na ngẽma ãëxgacügümaã nüxũ pixuxũ i chauchiga. ¹⁰ – Natürü naxüpa na nagúxũ i naãne rü tá nüxũ nixugüe i Tupanaärü ore i güxũ i nachiũãnegüwa. ¹¹ –Natürü ngëxguma ãëxgacügüpëxewa pexũ nagagügu, ¡rü täütáma pexoegaãëgü naxcèx na tacümaã tá penangãxüxũ! ¡Rü namaã nüxũ pixu i ngẽma ore i ngëxgumatama Tupana pexna äxũ na nüxũ pixuxüçèx! Erü täütáma pema nixĩ na pidexagüxũ, natürü Tupanaãë i Üünexũ tá nixĩ i pewa idexaxũ. ¹² –Rü nügüeneëgüwa tátama rü ãëxgacügüxütawa nügü ínayaxuaxüğü na ngẽmaãcü tüxũ nadèixüçèx. Rü ngëxgumarüü tá ta i papágü rü mamágü rü tá naxãcügüxũ ínayaxuaxüğü. Rü nümagü i naxãcügü rü tá nanatügümaã rü naëgümaã nanuë, rü tá tüxũ ínayaxuaxüğü na ãëxgacügü tüxũ nadèixüçèx. ¹³ –

Rü guxü i nañnewa rü duüxügü tá pexchi naxaie naxcèx na chorü duüxügü pixīgüxü. Natürü yíxema naetüwa meã Tupanaãxü yaxõõmáxë, rü yíxema tá tixĩ ya aixcúma nayaxúxe i maxü i taguma gúxü. ¹⁴ —Rü ngëxguma nüxü pedèuxgu i ngëma ãüãchixü rü ãücúmaxüchixü i chixexëëruü i ngextá tama ínaxwèxexüwa na nangëxmaxü, rü ngëxguma ya yíxema Yudéaanewa ngëxmagüxe, rü tanaxwèxe i mèxpúneãnewa tabuxmü. Rü texé ya yíxema nüxü daumatüxe, ¡rü name nixĩ i meã nagu tarüxĩnü i ngëma! ¹⁵ —Rü ngëma ngunexügu texé tümapataëxtüwa ngëxmagu, rü tama name i tümapatagu tayangaxi na ¡acü i tümaãrü ngëmaxü tayayaxuxüçèx. ¹⁶ —Rü texé ya tümaãnewa ngëxmaxë rü tama name i tümapataçèx tataegu na tümachirugü tayayaxuxüçèx. ¹⁷ —Rü ngëma ngunexügügu, rü wüxi i ngechaü tá nixĩ i tümacèx ya yíxema ngexegü ya itacharaügüxe rü yíxema maĩãcügüxe. ¹⁸ —¡Rü Tupanana naxcèx peca i perü yumüxëwa na tama gáuane ixüyane pexü na nangupetüxüçèx i ngëma chixexü! ¹⁹ —Erü ngëma ngunexügügu rü poraãcü tá nangëxma i ngúxü ga noxri Tupana naãne ixügügumama taguma yexmaxü, rü ngëmawena rü tagutáma nangëxma. ²⁰ —Rü ngëxguma Tupana tama nanoxrexëëgu i ngëma ngunexügü, rü taxúetáma tamaxü. Natürü Tupana rü marü nananoxrexëë i ngëma ngunexügü erü tüxü nangechaü ya yíxema noxrüxü tüxü nadexe. ²¹ —Rü ngëxguma texé pexü ñagügu:

“Dücèx, daa nixĩ ya Cristu”, ñagügu, rü ëxna:

“Gua nixĩ ya Cristu”, ñagügu, ¡rü tãxü i nüxü

peyaxöögüxü! ²² –Erü Cristugüneta rü Tupanaärü orearü uruügüneta tá ínangugü. Rü tá nanaxügü i muxüma i cuèxruügü i taxügü. Rü ngēmaäcü, ega nüxü natauxchagu, rü tá tüxü nawomüxēēgü woo ya yíxema duüxēgü ya Tupanatama tüxü dexe. ²³ – ¡Pexuãēgü! Erü guxüma i ngēma tá ngupetüxü, rü marü naxüpa pemaã nüxü chixu.

Ñuxäcü tá nixí i ngēxguma nataegugu ya Tupana Nane ya duüxüxü ixícü

(Mt 24.29-35, 42, 44; Lc 21.25-36)

²⁴ –Natürü marü nangupetügu i ngēma ngúxügü, rü ngēma ngunexügügu rü tá nixo ya üēxcü rü tãütáma inabaxi ya tauemacü. ²⁵ – Rü woramacurigü rü ēxtagü rü tá narüyi. Rü guxüma i daxüwa ngēxmaxü rü tá naxíãxächitanü rü nachicana tá nixígachitanü. ²⁶ –Rü ngēxguma i duüxügü rü tá nüxü nadaugü ya Tupana Nane ya duüxüxü ixícü na caixanexügu ínaxíxü i guxüma i norü poramaã rü norü ngóonexümaã. ²⁷ –Rü tá nanamu i norü orearü ngeruügü i daxücüãx na tüxü nanutaquēxexücèx ya yíxema Tupana tüxü idexechixe ya guxüwama ngēxmagüxe ñuxmatáta naãne íyacuáxüwa nangu. ²⁸ – ¡Iperüxínüē i ñaã ngüxēētae i orix i iguerachiga, rü naxcèx pengúe! Rü ngēxguma ngexwacaxüxü i nachacüüxacügü iyarüyixgu rü naxüátügu, rü ngēmawa nüxü pecuèx na paxa tá tauncü yíixü. ²⁹ –Rü ngēxgumarüü ta, rü ngēxguma nüxü pedèuxgu na nangupetüxü i ngēma pemaã nüxü chixuxü, rü ngēmawa tá nüxü pecuèx na paxaxüchi tá ínanguxü ya Tupana Nane ya duüxüxü ixícü. ³⁰ –Rü guxüma i ngēma ñuxma pemaã nüxü chixuxü rü aixcüma tá

nangupetü naxüpa na nayuexü i ngëma duüxügü i ngëxguma maxëxü. ³¹ —Daxüguxü i naäne rü ñoma i naäne rü tá inayarüxo. Natürü chorü ore rü tagutáma inayarüxo, rü aixcüma tá ningü. ³² —Natürü ngëma ngunexü rü ora i nagu tá nangupetüxü i ngëma pemaã nüxü chixuxü, rü Tanatü ya Tupanaxĩcatama nüxü nacuèx i ñuxgu tá na nangupetüxü i ngëma, rü taxúema ya togue nüxü tacuèx. Rü woo i norü orearü ngeruügü i daxüçüãx rü tama nüxü nacuèxgü, rü woo i choma na Nane chiixü rü tama nüxü chacuèx i ñuxgu tá na nangupetüxü i ngëma. ³³ —Rü ngëmacèx, ¡ipedaue rü pexuãëgü! Erü tama nüxü pecuèx i tacü rü ora tá íchangu i chomax. ³⁴ —Rü guxüma i ngëma pemaã nüxü chixuxü, rü ñoma wüxi ga yatü ga ixüãchichaücü na to ga nachüãnewa naxüçücxruxü nixĩ. Rü yemacèx norü puracütanüxüna naxãga na mea nüxna nadaugüçücxèx ga guma napata. Rü ñuxüchi wüxichigüna nanaxã ga norü puracü. Rü yëma ñãxârü dauruü rü nagu nanamu na mea nadauxütaegüçücxèx. ³⁵⁻³⁶ —¡Rü ngëmacèx i pema rü name na ípexuãëgüxü! Erü tama nüxü pecuèx i ñuxgu tá ínangu ya yima cori ya ípataarü yora, rü bexmana noxri nachütagu, rü ëxna ngãxüçüügu, rü ëxna otá icaxgu, rü ëxna noxri yangóonegu. ¡Rü ngëmacèx ipedaue na ngürüãchi ínanguxgu tama ípepeeyane pexü na íyanguéüçücxèx! ³⁷ —Rü ngëma ore i pemaã nüxü chixuxü, rü guxü i duüxügüçèx nixĩ. ¡Rü ipedauecha! —ñanagürü.

*Ãëxgacügü naxcèx nadaugü na ñuxãcu
Ngechuchuxü yayauxgüxü*

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Cu 11.45-53)

¹ Rü taxre ga ngunexü nataxu ga na nawa nangüxgüãxü ga päu ga ngearü puxëëruüãxü. Rü ga paigüarü ãëxgacügü rü ngüexëëruüügü ga mugüwa nguxëëtaegüxü rü naxcèx nadaugü ga ñuxãcü bexma duüxügüechita Ngechuchuxü na yayauxgüxü rü na yamëxgüãxücèx. ²Yerü nümaxü rü ñanagürügü: —Taxucürüwama ñuxma petagu tayauxgü, erü duüxügü rü tá tamaã nanuë — ñanagürügü.

*Wüxi ga nge rü Ngechuchuerugu inaba ga
pumara*

(Mt 26.6-13; Cu 12.1-8)

³ Rü Ngechuchu rü Betániãwa naxü napatawa ga Chimãu ga rüchaxü necümaã naxugüãcü. Rü yexguma mechawa natoyane, rü yéma ingu ga wüxi ga ngecü ga wüxiweü ga pumara ga yixichixü ga tatanüxüchixü yéma ngecü. Rü iyapoyenagu ga yema pumarachixü ga nuta ga mexëchicünaxcèx, rü Ngechuchuerugu inaba. ⁴ Natürü ñuxre ga yema yéma yexmagüxü rü nanuë naxcèx ga yema naxüxü ga yema ngecü, rü nügümaã ñanagürügü: —¿Tüxcüü ngëxma inaxaiyaxü i ngëma pumara? ⁵ —Rü narümemaë chi nixí i 300 tachinü i dïëругу namaã itaxe, rü ñuxüchi ngëma dïërumaã nüxü irüngüxëë i ngëma duüxügü i ngearü dïëruãxgüxü —ñanagürügü. Rü yemaãcü ngichiga nidexagü ga yema nge. ⁶ Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¡Ngexrüma! ¿Tüxcüü ngixü pechixewe?

Erü ngẽma chomaã naxüxü, rü wüxi i mexü nixĩ.
⁷ –Rü ngẽma ngearü dïeruãxgüxü rü guxügutáma petanüwa nangẽxmagü, rü ngẽmaãcü pexü natauxcha na nüxü perüngüxëxü i ngëxguma penaxwëxegu. Natürü i choma rü täütáma guxügu petanüwa changëxma. ⁸ –Rü ñaã nge rü inaxü i guxüma i ngẽma ngĩxü tauxchaxü, rü ngẽmacëx yoxni choxü ipumaraxüne naxüpa na ichatáxü.
⁹ –Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü guxü i naãnewa i ngextá duüxügü nüxü íixugügüxüwa i ore i maxëxëëruü, rü ñaã ngecü chomaã üxü rü tá ta nüxü nixugügü. Rü ngẽmaãcü tá ngĩxna nacuèãchie i duüxügü –ñanagürü ga Ngechuchu.

Yuda rü ãëxgacügümaã nanamexëë na ñuxãcü tá na Ngechuchuxü yayauxgüxüçèx

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Rü Yuda Icarüte ga wüxi ga yema 12 ga ngúexütanüxü ixixü, rü Yudíugüarü paigüarü ãëxgacügütanüwa naxü na namaã yamexëëãxüçèx na ñuxãcü tá na Ngechuchuxü yayauxgüxüçèx.
¹¹ Rü yexguma yemaxü naxĩnüëgu, rü nümagü ga yema ãëxgacügü rü nataãëgü. Rü dïeru Yudana ngĩxü naxuaxügü. Rü yexgumama inanaxügü ga Yuda ga naxcèx na nadauxü ga ñuxãcü nüxü na natauxchaxëëgüãxü na duüxügüechita Ngechuchuxü yayauxgüxüçèx.

Coriarü ònachiga

(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Cu 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹² Rü nawa nangu ga ngunexü ga nagu inaxügüxü ga yema peta ga pãü ga ngearü puxëëruüãxü nagu nangõxgüxü. Rü yema

nixĩ ga ngunexũ ga nagu carneruxacũ naxcèx yamèxgũxũ ga Üpetüchigaarũ peta. Rũ yexguma ga norũ ngúexũgũ rũ Ngechuchuna nacagũe, rũ ñanagürũgũ: —¿Ngextá cunaxwèxe na tanamexèẽxũ i õna i Üpetüchigaarũ petagu ingõxũ? —ñanagürũgũ. ¹³ Rũ yexguma ga nũma rũ nanamu ga taxre ga norũ ngúexũgũ, rũ ñanagürũ nũxũ: — ¡Ëcũ, yéa ñãnewa pexĩ! Rũ ngẽxma tá nũxũ peyangau i wũxi i yatũ i wũxi ya tũxũ ya dexámaã ããcuxe ngẽxma tũxũ ingexũ. ¡Rũ nawe perũxĩ! ¹⁴ —¡Rũ yima ĩpata ya nagu yaxücune i ngẽma yatũ, rũ yima ñãrũ yoramaã nũxũ pixu, rũ ñapegũgũ nũxũ:

“Torũ ngúexèẽruũ nũxũ nacuáxchaũ na ngẽxũ yĩixũ i ngẽma ucapu i norũ ngúexũgũmaã tá nawa nachibũxũ i Üpetüchigaarũ õnagu”, ñapegũgũ nũxũ! ¹⁵ —Rũ nũma tá pexũ nũxũ nadauxèe i wũxi i ucapu i taxũ i marũ meã mexèẽxũ i norũ daxũchiũwa ngẽxmaxũ. ¡Rũ ngẽma penamexèẽx i tórũ õna i Üpetüchigacèx ixĩxũ! —ñanagürũ nũxũ. ¹⁶ Rũ inaxĩãchi ga yema taxre ga ngúexũgũ, rũ ñãnewa naxĩ. Rũ yexma nũxũ inayangaugũ ga guxũma yema Ngechuchu namaã nũxũ ixuxürũ. Rũ yéma nanamexèẽ ga õna ga Üpetüchigacèx ixĩxũ. ¹⁷ Rũ yexguma marũ nachütachaũgu, rũ ínangu ga Ngechuchu namaã ga yema 12 ga norũ ngúexũgũ. ¹⁸ Rũ yexguma mechawa ínachibüeyane, rũ Ngechuchu rũ ñanagürũ nũxũ: —Aixcũma pemaã nũxũ chixu rũ wũxie ya petanũwa i ñuxma chomaã nuã chibũxe tá tixĩ ya bexma choxũ íyaxuaxũxè —ñanagürũ. ¹⁹ Rũ yexguma ga nũmagũ ga norũ ngúexũgũ rũ poraãcũ nangechaũgũ. Rũ inanaxũgũe ga na wũichigũ nũxna icachigũxũ, rũ

ñanagürügü: —Pa Corix, ¿choma tá chiixü i cuxü íchayaxuaxüxü? —ñanagürügü. ²⁰ Rü nüma ga Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —Wüxi i pema i 12 tanüwa i daatama poratuwa norü pãü iwaixëëxü, rü ngëma tá nixĩ i choxü íyaxuaxüxü. ²¹ —Rü choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü, rü tá chayü ngëma Tupanaãrü ore i ümatüxü nüxü ixuxürüü. Natürü wüxi i ngechaüxüchi nixĩ naxcèx i ngëma yatü i choxü íyaxuaxüxü. Rü narümemaë chi nixĩ ga noxtacüma tãü chima na nabuxü —ñanagürü. ²² Rü yexguma ínachibüeyane, rü Ngechuchu nanayaxu ga pãü. Rü Tupanana moxë naxã, rü inanabücu, rü norü ngúexügüxü nayanu. Rü ñanagürü nüxü: —¡Penayaux i ñaã pãü! Rü ngëma rü chaxunehiga nixĩ —ñanagürü. ²³ Rü yemawena nanayaxu ga wüxi ga pochiyu ga binumaã äãcuxü. Rü yexgumarüü ta Tupanana moxë naxcèx naxãxira, rü ñuxüchi norü ngúexügüna nanaxã. Rü guxüma nawa naxaxegü. ²⁴ Rü ñanagürü nüxü: —Daa binu ya chaugü i muxüma i duüxügücèx ibacüchiga nixĩ. Rü yimawa Tupana meãma nanangoxëë na aixcüma yixü i norü uneta. ²⁵ —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü täxütáma wena chayaxaxü ya daa binu ñuxmatáta Tupana äëxgacü íixixüwa binu ya ngexwacaxücü chayaxaxüx —ñanagürü.

Ngechuchu nüxü nixu rü Pedru rü taxütáma nügü nixu na norü ngúexü yixü

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Cu 13.36-38)

²⁶ Rü ñuxüchi nawiyaegü ñuxre ga Tupanaãrü wiyaeü. Rü yemawena rü Oríbunecüarü Mèxpúnewa naxĩ. ²⁷ Rü yexguma ga Ngechuchu

rü ñanagürü nüxü: –Guxãma i pema rü tá choxü ípetèxgü. Erü ngẽmaãcü nüxü nixu i Tupanaãrü ore i ñumatüxü i ñaxü:

“Tá chayamèx ya carneruarü dauruü, rü tá nanaxüanemare i carnerugü”,

ñaxü. ²⁸ –Natürü ngẽxguma marü yuwa ícharüdaxguwena, rü chaxira tá pexüpa Gariréaanewa chaxü –ñanagürü. ²⁹ Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxü: –Woo guxüma i togü cuxü ítèxgu, rü choma rü täütáma cuxü íchatèx –ñanagürü. ³⁰ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü nüxü: –Aixcüma cumaã nüxü chixu rü ñomatama i chütaxügu rü naxüpa na taxreëxpüxcüna yaçaxü i otá, rü tomaëxpüxcüna taxütáma cugü quixu na chorü duüxü quiixü –ñanagürü. ³¹ Natürü nüma ga Pedru rü ñanagürüama: –Woo wüxigu cumaã chayuxgu, rü täxütáma chaugü ichicux na curü duüxü chiixü –ñanagürü. Rü guxüma ga togü ga norü ngúexügü rü ta yema ñanagürügü.

*Ngechuchu rü Yechemaníwa nayayumüxë
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)*

³² Rü yemawena rü Ngechuchu rü norü ngúexügü rü nawa naxí ga wüxi ga nachica ga Yechemanígu äegaxü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –¡Nuã perütogü yoxni paxa yéa chayayumüxë! –ñanagürü. ³³ Rü ñuxüchi ínayagagü ga Pedru, rü Chaütiágu, rü Cuáü. Rü naxcèx inaxügü ga na poraãcü nangechaüxü rü naxixãchiãëxü. ³⁴ Rü yexguma rü ñanagürü nüxü: –Poraãcü changechaü, rü nagu charüxñü na ngẽmamaã tá chayuxü. ¡Rü nuxa perücho i

pemax, rü ipedaue! —ñanagürü. ³⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü yéaxüra naxü. Rü ñaxtúanegu nanangücuchi. Rü Tupanana naxcèx naca na nawa ínanguxuchixüçèx ga yema ngúxü ga yexguma chi Tupanaârü ngúchaü yixĩgu. ³⁶ Rü norü yumüxêwa rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, cuxcèx rü guxüma natauxcha. ¡Rü nüxna choxü ínanguxuchixêẽ i ñaã ngúxü i tá choxü üpetüxü! Natürü chanaxwèxe i cunaxü i cuxrütama ngúchaü rü tama i choxrü —ñanagürü. ³⁷ Rü ñuxüchi nataegu ga norü ngúexüğü íyexmagüxüwa. Rü nüxü inayangau ga na ínapeexü. Rü ñanagürü Pedruxü: —Pa Chimáüx, ¿ícupe? ¿Tama êxna namaã cupora na icudauxü, rü bai i wüxi i ora? ³⁸ —¡Rü ipedaue, rü Tupanana naxcèx peça na pexü nangüxêẽxüçèx na tama choxü ípetáxüçèx i ngêxguma tacü rü guxchaxü pexü üpetügu! Erü aixcüma peãêwa rü ípememare, natürü pexene nixĩ i ngêma turaxü —ñanagürü. ³⁹ Rü wenaxârü ínixü, rü noxrirüütama nayayumüxê. ⁴⁰ Rü yexguma wenaxârü norü ngúexüğüçèx nataegugu, rü nüxü inayangau ga na wenaxârü ínapeexü, yerü poraãcü nayaxtaexüchi. Rü yemacèx ga nümagü rü tama nüxü nacüexgü ga na tacümaã tá nangãxüğüãxü. ⁴¹ Rü norü tomaëxpüxcüna wenaxârü norü ngúexüğüçèx nataegu, rü ñanagürü nüxü: —¿Ñuxma rü ta êxna ípepeeama rü iperüngüêãma? ¡Rü marütama! Erü choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü rü marü nawa nangu i ora na choxü na yayauxgüxü rü nüxna na choxü namugüxüçèx i duüxüğü i chixexü i pecaduãxgüxü. ⁴² —¡Rü ipechigü, rü ngixã ítixĩ! Erü marü ñomama nixĩ i ngêma choxü

íyaxuaxũxũ –ñanagürü.

Ngechuchuxũ niyauxgü

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Cu 18.2-11)

⁴³ Rũ yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rũ ínangu ga Yuda ga norũ ngúexũchirẽx ixĩxũ. Rũ nawe narũxĩ ga muxũma ga duũxũgü ga taramaã rũ naĩmaã ixãxnexũ. Rũ yema nixĩ ga duũxũgü ga yéma namugũxũ ga paigüarũ ãẽxgacügü rũ ngúexẽẽruũgü ga mugüwa nguxẽẽtaegũxũ rũ Yudíugüarũ ãẽxgacügüerugü. ⁴⁴ Rũ Yuda ga ínaxuaxũxũ rũ marũ yema duũxũgümaã nanamexẽẽ, rũ ñanagürü:

“Ngẽma nüxũ chachúxuxũ nixĩ i Ngechuchu. Rũ ngẽma tá nixĩ i piyauxgũxũ rũ meã peyanáĩcũma peyagagũxũ” –ñanagürü. ⁴⁵ Rũ yemaãcü Ngechuchucèx nixũ, rũ ñanagürü nüxũ: – Pa Ngúexẽẽruũx –ñanagürü. Rũ ñuxũchi nanachúxu. ⁴⁶ Rũ yexgumatama Ngechuchuxũ niyauxgü. ⁴⁷ Natürü wüxi ga Ngechuchutanũxũ nanawẽxechi ga norũ tara, rũ yemamaã paigüarũ ãẽxgacüarũ duũxũxũ ínadaechinü. ⁴⁸ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ yema duũxũgüna naca, rũ ñanagürü nüxũ: –¿Tũxcüũ taragü rũ naĩxmenèxãgümaã chauxcèx nuã pexĩ na choxũ peyarüyauxgũxũcèx ñoma wüxi i ngĩtèxáxũ chíxũrũü? ⁴⁹ –Rũ guxũ ga ngunexũgu rũ petanüwa chayexma ga yexguma tupauca ga taxũnewa changuxẽẽtaegu, rũ taguma choxũ piyauxgü. Natürü ñaã ñuxma ngupetũxũ, rũ nangupetü na yanguxcèx i Tupanaärü ore i ümatũxũ –ñanagürü. ⁵⁰ Rũ yexguma ga guxũma ga norũ ngúexũgü rũ nüxna nibuxmü. Rũ nüxĩcatama

yéma nanatèxgü ga Ngechuchu. ⁵¹ Natürü wüxi ga ngextüxücü ga düxruũmaãĩca nügü nuquecü nawe nixũchigü. Rû yema duũxügü rû nayayauxgü. ⁵² Natürü nûma rû nüxũ ningëx ga yema düxruũ, rû yemaãcü ngexchiruãcüma niña.

Ãëxgacügüpëxewa Ngechuchuxũ nagagü
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Cu 18.12-14, 19-24)

⁵³ Rû yexguma ga yema duũxügü rû paigüarü ãëxgacüpëxewa nanagagü ga Ngechuchu. Rû yexma nangutaquëxegü ga guxũma ga togü ga paigü ga ãëxgacügü ixĩgüxũ, rû yema Yudíugüarü ãëxgacügüerugü, rû yema ngúexëëruũgü ga mugüwa nguxëëtaegüxũ. ⁵⁴ Natürü ga Pedru rû yaxügu nawe nixãchigü ñuxmata guma paigüarü ãëxgacüpataèxtüwa nangu. Rû purichíagü ga tupauca ga taxũneärü dauruũgümaã yéma ãëxtüwa narüto. Rû nügü yéma nanaĩxũ üxüxütawa. ⁵⁵ Rû yema paigüarü ãëxgacügü rû guxũma ga yema togü ga ãëxgacügü ga itaxũ rû naxcèx nadaugü ga ñuxãcü Ngechuchuxũ na ínaxuaxüxüxũ rû na yamèxgüãxüçèx. Natürü taxucürüwa nüxũ inayangaugü ga tacücèx tá na yamèxgüãxü. ⁵⁶ Yerü woo muxũma ga duũxügü rû nüxũ nixugüe ga doramare ga nachiga, natürü nügütanüwatama rû tama nawüxigu ga norü ore. ⁵⁷⁻⁵⁸ Rû ñuxre ga togü inachigü rû doraxümare nixugüe ga Ngechuchuchiga. Rû ñanagürügü: —Toma nüxũ taxĩnüë ga na ñaxũ:

“Tá chanangutaxüxëë ya daa tupauca ya taxũne ya duũxügü üxüne. Rû tomaëxpüx i ngunexügu

tá chanaxü ya náí ya tama duüxügü üxüne”, ñaxü —ñanagürügü. ⁵⁹ Natürü woo yema oremaã, rü tama nawüxiguéga ga norü ore. ⁶⁰ Rü yexguma ga guma paigüarü ãëxgacü rü guxüpëxewa inachi. Rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Éxna taxuxümaãma cunangãxü i ñuxmax? ¿Rü tacü nixí i ngëma nüxü yaxugüxü i cuchiga? —ñanagürü. ⁶¹ Natürü ga Ngechuchu rü nangeëmare, rü taxuxümaãma nanangãxü. Rü yemacèx ga numa ga paigüarü ãëxgacü rü wenaxârü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü cuma quiixü ya Cristu ya Tupana ya mecü Nane? —ñanagürü. ⁶² Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Ngü. Ngëma nüxü quixuxü chixí. Rü tá choxü pedaügü i ngëxguma Tupana ya poracüarü tügü necüwawa charütöxgu rü ngëxguma caixanexügu wenaxârü núma chaxüxgu —ñanagürü. ⁶³ Rü yexguma ga guma paigüarü ãëxgacü rü norü numaã nügüchirugu nagaügü. Rü ñanagürü: —¿Tüxcüü marü tanaxwëxe i to i duüxü i nüxü ixugüxü i nachiga? ⁶⁴ —Rü pematama marü nüxü pexĩnüë na ñuxácü Tupanamaã naguxchigaxü. ¿Rü ñuxü ñapegüxü i ñuxmax? —ñanagürü. Rü guxüma wüxigu narüxĩnüë rü: —Aixcüma nixí na chixexü naxüxü rü namexü na nayuxü —ñanagürügü. ⁶⁵ Rü ñuxre ga nümagü rü inanaxügüe ga nüxna na naçuaixgüexü. Rü nanatüxetügü rü ñuxüchi nüxü nidagügü ñaxümaã: —¡Nüxü nacuèx na texé cuxü idagüxü! —ñanagürügü. Rü yema tupauca ga taxüneârü dauruügü ga purichíagü rü nanapechiwegü.

Pedru rü tama nügü nixu na Ngechuchuxü

*nacuáxŭ**(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Cu 18.15-18, 25-29)*

⁶⁶ Rŭ yoxni ga Pedru rŭ ñaxtŭwa ãëxgacŭpataëxtŭwa nayexma. Rŭ yexgumayane yéma ingu ga wŭxi ga pacŭ ga guma ãëxgacŭarŭ duŭxŭ ixŭcŭ. ⁶⁷ Rŭ yexguma Pedruxŭ nadëuxgu ga yéma ũxŭxtawa nŭgŭ na nanaixŭxŭ, rŭ meã nŭxŭ idawenŭ, rŭ ngŭgŭrŭgŭ nŭxŭ: — Cuma rŭ ta namŭcŭ quixŭ i ngĕma Ngechuchu i Nacharétucŭãx —ngŭgŭrŭgŭ. ⁶⁸ Natŭrŭ ga Pedru rŭ nŭgŭ inicux na Ngechuchuarŭ duŭxŭ yŭxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —Choma rŭ tama nŭxŭ chacuèx ya yima. Rŭ tama nŭxŭ chacuèx i tacŭchiga nixŭ i ngĕma nŭxŭ quixuxŭ —ñanagŭrŭ. Rŭ yexguma ga nŭma rŭ ìpataèxtŭarŭ dŭxétŭwa naxŭ. Rŭ yexgumatama nica ga otá. ⁶⁹ Natŭrŭ ga yema pacŭ rŭ wenaxârŭ Pedruxŭ idau, rŭ inaxŭgŭ ga yema togŭmaã nŭxŭ na yaxuxŭ, rŭ ngŭgŭrŭgŭ: —Ñãã rŭ wŭxi i natanŭxŭ nixŭ —ngŭgŭrŭgŭ. ⁷⁰ Natŭrŭ nŭma ga Pedru rŭ wena tama nŭgŭ nixu. Rŭ yixcamaxŭra rŭ yema duŭxŭgŭ ga yéma yexmagŭxŭ rŭ wenaxârŭ ñanagŭrŭgŭ nŭxŭ: —Aixcŭma nixŭ na cuma rŭ ta ngĕma Ngechuchutanŭxŭ na quiŭxŭ, erŭ wŭxi i Gariréaanecŭãx quixŭ —ñanagŭrŭgŭ. ⁷¹ Rŭ yexguma ga Pedru rŭ poraãcŭ nŭgŭ nixã, rŭ ñanagŭrŭ: —Rŭ aixcŭma tama nŭxŭ chacuèx i ngĕma yatŭ i nachiga pidexagŭxŭ. Rŭ ngĕxguma doraxŭ chixuxgu rŭ ¡Tupana choxŭ poxcux! —ñanagŭrŭ. ⁷² Rŭ yexgumatama norŭ taxreëxpŭxcŭna nica ga otá. Rŭ yexguma ga Pedru rŭ nŭxna nacuèxãchi ga yema ore ga ũpaacŭ Ngechuchu namaã nŭxŭ ixuxŭ ga ñaxŭ:

“Rü naxüpa na taxreëxpüxcüna otá icaxü, rü cuma rü tá tomaëxpüxcüna cugü quicux na chorü duüxü quiixü”, ñaxü. Rü yexguma ga Pedru rü poraãcüxüchima naxaxu.

15

Piratupëxewa nayexma ga Ngechuchu

(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Cu 18.28-38)

¹ Rü yexguma yangunegu, rü nangutaquëxegü ga ãëxgacügü ga taxügü ga paigüarü ãëxgacügü rü Yudíugüarü ãëxgacügüerugü rü ngüxëëruügü ga mugüwa nguxëëtaegüxü rü guxüma ga togü ga yema ãëxgacügütanüwa ügüxü. Rü Ngechuchuxü yanëixgüchacüüãcüma ãëxgacü ga Piratuxütawa nanagagü. ² Rü nüma ga Piratu rü Ngechuchuna naca rü ñanagürü: —¿Cuma quiixü i Yudíugüarü ãëxgacü ya tacü? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Ngü, yima nüxü quixucü chixí —ñanagürü. ³⁻⁴ Natürü yema paigüarü ãëxgacügü rü poraãcü ínanaxuaxügüama, rü yemacëx ga Piratu rü wenaxãrü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Éxna taxuxümaãma cunangãxü? ¡Dücëx i ñuxre i cuchiga i nüxü yaxugüexü! —ñanagürü. ⁵ Natürü ga Ngechuchu rü taxuxümaãma nanangãxü. Rü yemacëx ga Piratu rü poraãcü nabaixãchiãë.

Piratu rü Ngechuchumaã nanaxuegu na nayuxücëx

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Cu 18.38-19.16)

⁶ Rü gucü ga taunecügu ga yexguma yema Üpetüchigaarü petawa nanguxgu rü Piratu ínananguxuchixëëxü ga wüxi ga poxcuxü ga

duïxügü naxcèx ícagüxü, yerü yema nixĩ ga nacüma. ⁷ Rü wüxi ga yatü ga Barabágu ãegaxü, rü poxcupataïgu napoxcu wüxigu namaã ga togü ga natanüxü ga máëtagüxü ga yexguma ãëxgacüxü ínatèxüchigüchaïgu. ⁸ Rü yema duïxügü rü yéma Piratuxütawa nangugü. Rü inanaxügüe ga Piratuna na nacagüexü na naxcèx yangéãxüçèx ga wüxi ga poxcuxü aixrügumarü. ⁹ Rü Piratu nanangãxü, rü ñanagürü: —¿Penaxwèxexü na pexcèx íchananguxuchixëëxü ya yima Ngechuchu ya duïxügü Yudíugüarü ãëxgacümaã naxugüãcü? —ñanagürü. ¹⁰ Rü yema ñanagürü ga Piratu yerü nüxü nacuèx ga na yema paigüarü ãëxgacügü rü na yaxauxãchiexüçèx yïxü ga Ngechuchu nüxna yamugüãxü. ¹¹ Natürü ga yema paigüarü ãëxgacügü rü duïxügüxü namugü ga na tagaãcü naxcèx ínacagüxü ga na Barabáxü yangéxüçèx. ¹² Rü yexguma ga Piratu rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü tacü nixĩ i penaxwèxexü na chanaxüxü namaã ya yima Yudíugüarü ãëxgacügu pexüégacü? —ñanagürü. ¹³ Rü nümagü ga duïxügü rü tagaãcü nanangãxügü, rü ñanagürügü: —¿Curuchawa yapota! —ñanagürügü. ¹⁴ Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxü: —¿Natürü tacü rü chixexü naxü? —ñanagürü. Natürü ga nümagü rü wenaxârü tagaãcü ñanagürügü: —¿Curuchawa yapota! —ñanagürügü. ¹⁵ Rü yexguma ga Piratu rü Barabáxü ínanguxuchixëë, yerü duïxügüxü nataãëxëëchaü. Rü yexguma churaragüxü Ngechuchuxü naçuaixëëguwena ga Piratu, rü ñuxüchi nüxna nanamu na curuchawa yanapotagüãxüçèx. ¹⁶ Rü yexguma

ga nūmagū ga churaragū rü ãëxgacüpaatëtüwa nanagagū. Rū yéma nanangutaquëxexëë ga guxūma ga namüçügū ga churaragū. ¹⁷ Rū ñuxūchi ga yema churaragū rü wūxi ga máxū ga daucharaxū ga naxchirugu nayacuxëëgū. Rū naëruwa nayangëxcuchigū ga wūxi ga boxū ga chuchuxūwa naxügüxū. ¹⁸ Rū yemawena inanaxügüe na tagaãcü ñagüxū: —¡Namaxū ya Yudíugüarü ãëxgacü! —ñagüxū. ¹⁹ Rū wūxi ga naixmenëxãmaã naëruwa nanaçuaixcagū, rü nüxna nacuaixgüe. Rū napëxegu nacaxãpüxügü rü nüxū nicuëxüügüneta. ²⁰ Rū yexguma yemaãcü nagu yadauxçuraxüçügüwena, rü inanacuxuchigū ga yema naxchiru ga daucharaxū. Rū wenaxärü naxchirugutama nayacuxëëgū. Rū ñuxūchi inanagaxüchigü na curuchawa yanapotagüãxüçèx.

Ngechuchuxū curuchawa nipotagü

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Cu 19.17-27)

²¹ Rū yéma naxüpetü ga wūxi ga yatü ga Chireneçüãx ga Chimáügu ãëgacü ga Areyáüdrü rü Rufu nanatü ixïcü ga nañewa ne ücü. Rū yexguma yéma naxüpetügu rü yema churaragū rü guma yatüxū ngïxū iningexëëgü ga Ngechucharü curucha. ²² Rū Ngechuchuxū nawa nagagü ga wūxi ga nachica ga Górgutagu ãëgaxū. Rū yema naega rü: Duüxëëruchinëxãchitaü, ñaxüchiga nixí. ²³ Rū nüxna nanaxãgü ga binu ga miramaã ãëücü. Natürü nüma ga Ngechuchu rü tama nayaxaxü. ²⁴ Rū yemawena curuchawa nayapotagü. Rū nūmagü ga churaragū rü wūxi ga díëru ngïxū nañanagügü na yemawa nüxū nacuëxgüxüçèx na ñuxãcü tá nüçümaã

yatoyeãxücèx ga Ngechuchuchiru, rü tacü tá na yangexü ga wüxichigü. ²⁵ Rü meãma 9 arü oragu ga pèxmama nixĩ ga curuchawa yapotagüãxü. ²⁶ Rü yéma nayapocuchi ga wüxi ga mürapewa ga ãegatachinüxü ga nüxü ixuxü ga tacücèx curuchawa na yapotagüãxü. Rü yema naega ga mürapewagu üxü, rü ñanagürü: “Yudíugüarü Æëxgacü”, ñanagürü. ²⁷ Rü naxrüü curuchawa nayapotagü ga taxre ga máëtagüxü rü wüxi ga norü tügü necüwawa rü to ga norü toxwecüwawa. ²⁸ Rü yemaãcü ningu ga Tupanaärü ore ga ümatüxü ga ñaxü:

“Ngëma chixexü ügüxütanüwaama natèx”, ñaxü. ²⁹⁻³⁰ Rü yema duüxügü ga yéma chopetüxü, rü Ngechuchumaã naguxchigagü, rü nanexãërugüãcüma ñanagürügü: —¡Dücèx! Cuma cunangutaüxëëga ya tupauca ya taxüne, rü tomaëxpüxi ngunexügu wenaxãrü ícunadaxëëga. ¡Ëcü! ¡Cugütama namaxëë i ñuxmax, rü íruxĩ i curuchawa! —ñanagürügü. ³¹ Rü yexgumarüü ta Ngechuchuxü nacugüecüraxü ga paigüarü ãëxgacügü, rü ngüexëëruügü ga ore ga mugüwa ngüxëëtaegüxü. Rü ñanagürügü: —Nüma rü togüxü namaxëxëë, natürü taxucürüwama nügütama namaxëë. ³² —¡Ñuxma rü ínaxix i curuchawa i ngëma Cristu i Iraéanecüãxãrü Æëxgacü na nüxü idaugüxücèx rü nüxü yaxögüxücèx! —ñanagürügü. Rü woo ga yema máëtagüxü ga naxrüü curuchawa ipotagüxü, rü namaã naguxchigagü.

Nayu ga Ngechuchu

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Cu 19.28-30)

33 Rū yexguma tocuchiwa nanguxgu, rū guxū ga nañnewa naxēāne ñuxmata yāuanecū tomaēxpūxarū orawa nangu. 34 Rū yematama oragu rū tagaācū aita naxū ga Ngechuchu, rū ñanagürü: —Eríx, Eríx, ¿damá chabátani? — ñanagürü. Rū ngēma rū ñaxūchiga nixī: “Pa Chorū Tupanax, Pa Chorū Tupanax ¿tūxcūū choxū nuā cutèx?” ñaxūchiga nixī. 35 Rū nūmaxū ga duūxūgū ga yéma yexmagūxū, rū nūxū naxīnūē rū ñanagürügū: —¡Dücèx, nūxū pexīnūē! Nuxcūmaūcū ga Tupanaārū orearū uruū ga Eríacèx naca — ñanagürügū. 36 Rū yexguma rū wūxi ga yema duūxūgū ga yéma yexmagūxū, rū inañaāchi rū wūxi ga tüaxmū niwaixēē namaā ga binu ga marū ngúchièxūchicū. Rū wūxi ga dexnewa nayanèix, rū ñuxūchi Ngechuchuèxgu nanawèx na nūxū natuxuxūcèx. Rū yema togūxū ñanagürügū: — ¡Yixrūma! ¡Ngīxā rū itarūdaunū ngoxita Ería nuā ū na curuchawa ínaxīxēēāxūcèx! —ñanagürügū. 37 Natürü nūma ga Ngechuchu rū tagaācū aita naxū, rū ñuxūchi nayu. 38 Rū yexguma ga tupauca ga taxūneārū tüyemachiāxū rū taxregu narūgaute. Rū daxūwa inaxūgū ga na nagautexū rū ñuxmata ñaxtūwa nangu. 39 Rū guma churaragūarū āēxgacū ga Dumacūāx ga Ngechuchupēxewa yexmacū, rū yexguma nūxū nadèuxgu ga na nayuxū, rū ñanagürü: —Aixcūma nixī ya daa yatū i Tupana Nane na yīxū —ñanagürü. 40 Rū iyexmagū ta ga ñuxre ga ngecūgū ga yéma yaxūwa nūxū rūdaunūcū. Rū yematanūwa iyexmagū ga María ga Magadácūāx, rū Charumé, rū María ga Yúche rū Chaūtiágu ga rübumaēcū naē. 41 Rū yema

ngecügü iyixĩ ga Ngechuchuxũ íixümücügücü rü nüxũ rüngüxëëgücü ga yexguma Gariréaanewa nayexmagu. Rü yexgumarüũ ta yéma iyexmagü ga mucüma ga naĩgü ga ngecügü ga Ngechuchuwa rüxĩcü ga yexguma Yerucharéüwa naxũxgu.

*Ngechuchu rü naxmaxügu nayanaxücuchigü
(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Cu 19.38-42)*

⁴²⁻⁴³ Rü yexguma marü nachütachaügu ga yema ngunexũ ga Yudíugü nagu nügü imexëëgüxũ naxcèx ga ngüxchigaarü ngunexũ, rü noxtacüma Piratuxütawa naxü ga Yúche ga Arimatéacüãx. Rü nüma ga guma Yúche rü Yudíugüarü ãëxgacügü ga tacütanüwa naxü, rü wüxi ga ãëxgacü ga poraãcü nüxũ nangechaügücü nixĩ. Rü nüma rü ta ínananguxëë na Tupana norü ãëxgacü yĩxücèx. Rü Piratuxütawa naxcèx ínayaca ga Ngechuchuxüne. ⁴⁴ Rü nabaixãchiãë ga Piratu ga marü na nayuxũ. Rü yemacèx norü churaragüarü ãëxgacücèx nangema na nüxna naçaxücèx na ñuxgumama yĩxũ ga marü na nayuxũ. ⁴⁵ Rü yexguma norü churaragüarü ãëxgacü namaã nüxũ ixuxgu ga marü na nayuxũ, rü nüma ga Piratu rü Yúchena nanaxã ga naxüne. ⁴⁶ Rü yexguma ga Yúche rü naxcèx nataxe ga wüxi ga naxchápenüũ ga mexëchixũ. Rü curuchawa nanayaxu ga Ngechuchuxüne, rü yema naxchápenüũmaã nananuque. Rü wüxi ga mèxpüne ga nutanaxcèxgu üpaacü yacaxmaügüxũ ga naxmaxügu nayanaxücuchi. Rü ñuxüchi wüxi ga nuta ga tacümaã nanangüxtaũ. ⁴⁷ Rü María ga Magadácüãx rü María ga Yúche naë rü nüxũ irüdaunü ga ngexta na yanaxücuchigüãxũ.

16

Wenaxãrũ namaxũ ga Ngechuchu (Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Cu 20.1-10)

¹ Rũ sabaduarũ ngunexũguwena, rũ María ga Magadácũãx, rũ Charumé, rũ María ga Chaũtiágu naẽ naxcèx itaxegũ ga pumara na namaã nachaãxúcèx ga Ngechuchuxũne. ² Rũ pèxmamaxũchi ga noxri üèxcü iyarügoxgu ga yũxuarũ ngunexũgu, rũ yema ngecũgũ rũ íyadaugũ ga yema naxmaxũ ga nagu yanaxücuchigũãxũwa. ³ Rũ ngĩgũ ngĩgürügũgũ: — ¿Texé tá taxcèx ítanaxügachi ya yima nuta ya namaã nangũxtaũcü? —ngĩgürügũgũ. ⁴ Natürũ yexguma meãma nüxũ nadaunũgu, rũ nüxũ idaugũ ga marũ na ínaxügachixũ ga guma nuta ga tacü ga namaã nangũxtaũcü ga yema naxmaxũ. ⁵ Rũ yexguma nagu nadaugũgu ga yema naxmaxũ, rũ nüxũ idaugũ ga wũxi ga ngextüxücü ga mèxchiruxũ ga cómüchiruxũ ga yéma naxmaxũãrũ tügünecüwawa rütoxũ. Rũ poraãcü ibaixãchiãẽgũ ga yema ngecũgũ. ⁶ Natürũ nüma rũ ñanagürũ ngĩxũ: —¡Tãxũ i pebaixãchiexũ! Pema rũ naxcèx pedaũgũ ya Ngechuchu ya Nacharétucũãx ga guma curuchawa yapotagũãcü. Marũ wena namaxũ, rũ nataxuma i nuã. ¡Dücèx, meã nüxũ pedèux i ñaã nachica ga nagu naxügũãxũ! ⁷ — ¡Rũ paxa ípixĩ rũ Pedrumaã rũ ngẽma togü i ngúexũgũmaã nüxũ peyarüxugüe, rũ ñapegũgũ nüxũ:

“Nüma ya Ngechuchu rũ marũ nüxĩra pexũpa Gariréaanewa naxũ. Rũ ngẽma tá nüxũ peyadaũgũ ngẽma pemaã nüxũ yaxuxürũ”, ñapegũgũ nüxũ!

—ñanagürü. ⁸ Rû yexguma ga yema ngecügü rû nüxna íyabuxmü ga yema naxmaxü, yerü ngîrû muñēmaã poraãcü iyaduruxe. Rû taxúemaãma nüxü iyaxugügü, yerü poraãcü imuñē.

Ngechuchu rû ngîxcèx nangox ga María ga Magadácüãx

(Cü 20.11-18)

⁹ Rû yexguma Ngechuchu yuwa írüdaxguwena ga noxri yangunegu ga yüxüarü ngunexügu, rû ngîxcèxira nangox ga María ga Magadácüãx ga ngîwa ínawoxüãcü ga 7 ga ngoxogü. ¹⁰ Rû ngîma rû íiyaxü, rû namaã nüxü iyarüxu ga yema Ngechuchumücügü ga íngechaügüxü rû íxauxexü. ¹¹ Natürü ga nümagü rû tama nayaxögüchañ ga yexguma nüxü naxînüēgu ga na namaxüxü ga Ngechuchu rû na nüxü nadauxü ga ngîmax.

Ngechuchu rû taxre ga norü ngúexügüçèx nangox

(Lc 24.13-35)

¹² Rû yemawena ga Ngechuchu rû tōöcü nangox naxcèx ga taxre ga norü ngúexügü ga yexguma nama ga naãnewaama nadaxügu naxîxgu. ¹³ Rû nümagü rû nawoegu, rû yema togü ga ngúexügümaã nüxü nayarüxugü. Natürü yemagüaxü rû ta tama nayaxögü.

Ngechuchu nanamu ga norü ngúexügü

(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Cü 20.19-23)

¹⁴ Rû yemawena ga Ngechuchu rû naxcèx nangox ga yema 11 ga norü ngúexügü ga yexguma mechawa ínachibüeyane. Rû nayangagü naxcèx ga tama aixcüma na yaxögüãxü rû tama na ínaxînüēxü. Yerü ga nümagü rû tama nüxü

nayaxõgüchaũ ga yema nüxũ daugüxũ ga marü wena na namaxũxũ. ¹⁵ Rü ñanagürü nüxũ: — ¡Guxũ i nañnewa pexĩ rü guxũ i duũxũgümaã nüxũ peyarüxu i ore i mexũ! ¹⁶ —Rü yíxema yaxõxê rü íbaixex rü tá tüxũ nangëxma i maxũ i taguma gúxũ. Natürü yíxema tama yaxõxê rü tá tapoxcu. ¹⁷ —Rü ñaã tá nixĩ i cuèxruũgü i nawa nüxũ icuáxũ i ngëma yaxõgüxũ. Rü chauégagu tá ínanawoxũ i ngoxogü. Rü ngezwacaxũxũ i nagagüwa tá nidexagü. ¹⁸ —Rü naxmëxmaã tá nüxũ nayayauxãchi i äxtapegü. Rü ngëxguma yaxaxgüãgu i tacü i nawa iyuxũ, rü täütáma nanachixexë. Rü tá tüxũ ningõgügü ya idaaweexe rü tá tümacèx nitaanegü —ñanagürü.

*Ngechuchu rü daxũguxũ ga nañnewa naxũ
(Lc 24.50-53)*

¹⁹ Rü nüma ga Cori ga Ngechuchu rü yexguma norü ngúexũgümaã yadeaxguwena, rü Tupana rü daxũguxũ ga nañnewa nanaga. Rü Tupanaãrü tügü necüwawa nayarüto. ²⁰ Rü nümagü ga norü ngúexũgü rü inaxĩãchi na guxũwama nüxũ yanaxugüexũ ga ore i mexũ. Rü nüma ga Cori rü nüxũ narüngüxë, rü nanangoxë na aixcüma yĩxũ ga yema ore, yerü wüxigu namaã napuracü na naxügüãxüçèx ga mexũ ga taxügü ga Tupanaãrü poramaã naxügüxũ.

**Tupanaarü Ore i Tóru Cori ya Ngechuchu ya
Cristuchiga
New Testament in Ticuna (PE:tca:Ticuna)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ticuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ticuna

tca

Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ticuna

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

9d5dc22a-30be-5d26-85a9-76047f4c89e6